

ကန့်သတ်

ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရ
ပညာရေးဝန်ကြီးဌာန

unicef

ကျောင်းပြင်ပမှလတန်းပညာရေး

စွတိယဆင့်

အခြေခံသင်္ချာ

၂၀၁၅ ခုနှစ်

ကန့်သတ်

334303

သင်္ချာသည် ပြန်စာစာရင်းတွင် အသုံးပြုသော သင်္ချာဘာသာရပ်တစ်ခုဖြစ်သည်။ သင်္ချာတွင် အတွက်အချက်ကွင်းကွင်းများ (Set)နှင့် ဆက်သွယ်သော ကာပြသမ္မာရပ်ပြဿနာ (Problem Solving) တို့ပါဝင်၏။ ကွင်းကွင်းရပ်ဆန်းသည့် ပြဿနာတွင် ရှိသော သင်္ချာရပ်ဆန်းသော အချက် (ဘာသာစကား)၊ အချက် (ဘာသာစကား)နှင့် ဆက်သွယ်သော (ဘာသာစကား)နှင့် ဆက်သွယ်သော (ဘာသာစကား)တို့ကို နားလည်သော အခြေခံအားဖြင့် လက်တွေ့အသုံးပြုရန်အတွက် အသုံးပြုသည်။ သင်္ချာတွင် ကိန်းစနစ် အတိုင်းအတာ ကို ပြသရန်နှင့် စာရင်းအင်းရင်းအင်းများပါဝင်ပါသည်။ ကျောင်းပညာရေး ကဲ့သို့ လက်တွေ့အတွက် လူမှုသဘာဝကျန်းမာရေးနှင့် ဆက်သွယ်သော နည်းလမ်းများကို ဤသော အတွက်သော သင်္ချာသင်္ချာအခြေခံအားဖြင့် သဘာဝကျကျ အသုံးပြုရန်အတွက် ဦးစားပေးသော သင်္ချာရပ်ဆန်းခြင်းပါသည်။ သဘာဝကျကျအားဖြင့် အသုံးပြုရန်နှင့် အချက်အလက်အားဖြင့် ဆက်သွယ်သော သင်္ချာနှင့် ဆက်သွယ်သော အခြေခံအားဖြင့်

“သင်ယူသူကိုယ်တိုင်သင်ယူပါမှသင်ယူမှုဖြစ်မြောက်သည်။” ဟူသည့် မူဝါဒအရ သင်ယူသူကိုယ်တိုင်ပါဝင်လုပ်ဆောင်သင်ယူရမည်ဟု အသုံးပြုခန့်အပ်ကြပါသည်။ သာဓကအားဖြင့် ဝေဟနီမှန်ဝတ်ကုန်၏ ခရီးပတ် (၈ - ၀၀ - ၃) အတွက် စာအုပ်၊ စာပွဲ၊ ပြတိုက်ပေါက်၊ စာသင်ခန်းတို့၏အလျှားနှင့် အနံ့တို့ကိုလက်တွေ့တိုင်းကြီးခရီးယာများဖြင့်တက်သင်ကြားစေရန်ဖြစ်ပါသည်။ ဤနေရာတွင်သရုပ်ဆွဲခြင်းပိုင်းတွင်အရေးပါပုံကိုဖော်ပြလိုပါသည်။ လက်တွေ့တိုင်းရာတွင် ကိန်းခြည့်မဟုတ်ဘဲ စသေယူမှုပါဝင်နေပါက အနီးဆုံးကိန်းခြည့်ခြင်းသာ တွက်ခိုင်းရန်ဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာ - ၇၈၅ လက်မအတား ၈ လက်မဖြင့်သာ တွက်ခိုင်းရန်ဖြစ်ပါသည်။

ရထားကြီးကိုသို့သိသာဖြစ်သောသည့်အသိသည့်ကုမ္ပဏီကောင်းကောင်းရှိသည့်အခါမှာတော့သိသင့်သောအခါ
ရန် ဖြစ်သည်။ ဥပမာ - လီတော့ကိုရောင်းချကြပြီး ၁ ဘူး (သို့မဟုတ်) ၅၀၀ မီလီလီတာ ဆေးရောင်
ပြုလုပ်ပြီး လက်ခံရသူတိုင်းက သစ်ပျဉ်ပြုလုပ်ရန်ဖြစ်သောသို့ပါသည်။ အလီသစ်ကြားရာသွယ် အလီတိုက်
အယားတည်အောက်ပုံကိုရားတည်စေပြီးအလီတို့အယားများကိုအသိုအရေရောက်အစဖြစ်စေနိုင်သည်
အထိ ထပ်ပြုလုပ်စေလေ့ကျင့်ရပါမည်။

ဗဟိုဘဏ်ချုပ်အဖြစ် အထက်ဖော်ပြပါ သာသနာ့ရေးရာနှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး
အမျိုးသမီးများ၏ လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးရန်ဖြစ်ပါသည်။

သင်္ချာပညာရပ်တစ်ခုတွင် အလွန်အမင်းဝင်သည့် ဘာသာစုံတစ်ခုဖြစ်ကြောင်းကို သင်ယူသူများကိုယ်တိုင်မှားစေသည့် လက်ခံမှုသာလျှင် သင်္ချာပညာရပ်သည် ပိုမိုကောင်းမွန်သောကြောင့်၊ တောင်မြင်ထိရောက်နိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

မာတိကာ

အခန်း	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁	၁၀၀၀၀ အထိကိန်းများ	၁
၂	ကုသုဒ္ဓ အထိကိန်းများ	၁၄
၃	ကိုသုပေါက္ခိယိုဝ်ရာအခြေများ	၂၂
၄	အမြောက်	၃၅
၅	အစား	၄၃
၆	အပိုင်ကိန်းနှင့်၁၁၁ပေါက်န်း	၄၈
၇	ပုံဖြင့်ကိုယ်စားပြုပေါက်ပြုများ	၇၃
၈	အချိန်အတိုင်းအတာ	၇၆
၉	အလေးချိန်နှင့်အခြင်အဝင်	၈၈
၁၀	မြန်မာနိုင်ငံသို့အခွေကြေး	၁၀၃
၁၁	အလျားအတိုင်းအတာ	၁၀၈
၁၂	ပတ်ဝန်းကျင်အနားနှင့်ခရီးယာ	၁၂၁
၁၃	ဆုတောင်းအတိုင်းအတာ	၁၂၆

အခန်း (၁)

၁၀၀၀၀ အထိ ကိန်းများ

၁.၁ တစ်ထောင်အထိကိန်းများ

တစ်ထောင် ၂ ကြိမ် = ၂ ထောင် = ၂၀၀၀

လေ့ကျင့်ခန်း(၁)

ဆေတွက်၍ ကွက်လပ်ဖြည့်ပါ။

၁။

----- ထောင် = -----

၂။

----- ထောင် = -----

၃။

----- ထောင် = -----

၄။

----- ထောင် = -----

(၁ ထောင်)

၁.၂

၁၀၀၀၀ အထိကိန်းများ၊ဆေတွက်ခြင်းနှင့် ကိန်းဖတ် ၊ ကိန်းရေးခြင်း

$$၁၀၀၀ + ၂၀၀ + ၃၀ + ၅$$

ထောင်	ရာ	ဆယ်	ခု
၁	၂	၃	၅

$$= ၁၂၃၅$$

တစ်ထောင်နှစ်ရာ သုံးဆယ့်ငါးရာလေးရမည်။

လေ့ကျင့်ခန်း(၂)

ဆေတွက်၍ ကိန်းရေးပါ။

၁။

ထောင်	ရာ	ဆယ်	ခု
၁	၃	၂	၅

ဆောင်း	ရာ	ဆယ်	ခု	
				→ _____

ဆောင်း	ရာ	ဆယ်	ခု	
				→ _____

ဆောင်း	ရာ	ဆယ်	ခု	
				→ _____

ဆောင်း	ရာ	ဆယ်	ခု	
				→ _____

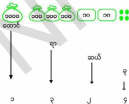

ဆောင်း	ရာ	ဆယ်	ခု	
				→ _____

ဆောင်း	ရာ	ဆယ်	ခု	
				→ _____

၈. ခု ဆောင်း၊ ရာ၊ ဆယ်၊ ခု အသားမသုံးဘဲရေးကြိုက်။

ခေတ္တကျင့်ခန်း(၃)

ခေတ္တကျင့် ဂီတခန်း

၁၂။

ကိန်းကိုစာဖြင့်ဖော်ပြခြင်း။

၂၄၅၄

စာလုံးကျွတ်ခန်း(၄)

အောက်ပါကိန်းများကို စာဖြင့်ရေးပါ။

(က) ၁၅၆၂ (ခ) ၁၆၀၄ (ဂ) ၃၅၅၀ (ဃ) ၅၀၃၅

၁၃။ စာဖြင့်ဖော်ပြချက်ကို ကိန်းဖြင့်ဖော်ပြခြင်း။

မေဂုကျင့်ခန်း(၅)

၁။ ဆောက်ပါမိတ္တူကို ကိန်းပြည့်ပေးပါ။

(က)	ငါးဆောင်တစ်ရာလေးဆယ့်နှစ်	-----
(ခ)	လေးဆောင်တစ်ရာနှစ်ဆယ့်ကိုး	-----
(ဂ)	နှစ်ဆောင်ခြောက်ရာနှစ်ဆယ်	-----
(ဃ)	သုံးဆောင်လေးရာငါး	-----
(င)	တစ်ဆောင်ငါးဆယ့်ခုနစ်	-----

၁. ၆ နေရာလိုက်တန်ဖိုး

ဆောင်	ရာ	ဆယ်	ခု	ဆောင်ကတန်း	၂
၂	၃	၄	၆	ရာကတန်း	၃
				ဆယ်ကတန်း	၄
				ခုကတန်း	၆

မေဂုကျင့်ခန်း(၆)

၁။ ကွက်ထပ်ပြည့်ပါ။

(က)	၅၂၃၆	(ခ)	၁၅၃၂
ရာကတန်း	-----	ခုကတန်း	-----
ဆောင်ကတန်း	-----	ရာကတန်း	-----
ခုကတန်း	-----	ဆောင်ကတန်း	-----
ဆယ်ကတန်း	-----	ဆယ်ကတန်း	-----

၂။ တင်ပြမှုကိုခွဲပါ။

(က)	ဆောင်ကတန်း ၄ ခြစ်ဆောက်နိုး	၅၄၂၆၊ ၅၁၄၇၊ ၄၇၆၊ ၄၇၁၅
(ခ)	ရာကတန်း ၁ ခြစ်ဆောက်နိုး	၅၃၁၈၊ ၂၁၅၆၊ ၁၇၈၄၊ ၁၈၅၄
(ဂ)	ခုကတန်း ၆ ခြစ်ဆောက်နိုး	၆၅၃၂၊ ၂၉၆၈၊ ၄၁၃၆၊ ၁၆၂၄
(ဃ)	ဆယ်ကတန်း ၈ ခြစ်ဆောက်နိုး	၆၇၄၈၊ ၃၇၀၅၊ ၂၀၆၇၊ ၁၅၈

၃။ ဆောက်ပါမိတ္တူကိုတွင် ၄ ကတန်း၏ နေရာလိုက်တန်ဖိုးများကိုပေးပါ။

(က)	၂၃၄၅	(ခ)	၃၅၃၄	(ဂ)	၇၄၅၂	(ဃ)	၄၀၅၆
(က)	၂၃၄၅ တွင် ၄ ကတန်း၏ နေရာလိုက်တန်ဖိုး	၄	ဆယ်	၄၀			
(ခ)	၃၅၃၄ တွင် ၄ ကတန်း၏ နေရာလိုက်တန်ဖိုး	-----					
(ဂ)	၇၄၅၂ တွင် ၄ ကတန်း၏ နေရာလိုက်တန်ဖိုး	-----					
(ဃ)	၄၀၆၅ တွင် ၄ ကတန်း၏ နေရာလိုက်တန်ဖိုး	-----					

၄၈ ၂၆၄၅ တွင် ၂ ၆ ၄ ၅ ဂဏန်းအသီးသီး၏ နေရာလိုက်တန်းဖိုဒုမပါ

(က) ၅ ဂဏန်း၏ နေရာလိုက်တန်းဖို	၅ ၃	၅
(ခ) ၆ ဂဏန်း၏ နေရာလိုက်တန်းဖို	-----	
(ဂ) ၄ ဂဏန်း၏ နေရာလိုက်တန်းဖို	-----	
(ဃ) ၂ ဂဏန်း၏ နေရာလိုက်တန်းဖို	-----	

၄၉ ကွက်တပ်ပြည့်ပါ။

(က) ၁၆၂၅ တွင် ၆ ၏ နေရာလိုက်တန်းဖို	-----	-----
(ခ) ၈၄၅၃ တွင် ၈ ၏ နေရာလိုက်တန်းဖို	-----	-----
(ဂ) ၂၅၀၇ တွင် ၂ ၏ နေရာလိုက်တန်းဖို	-----	-----
(ဃ) ၂၅၀၈ တွင် ၆ ၏ နေရာလိုက်တန်းဖို	-----	-----

၅၀ နေရာလိုက်တန်းဖိုအရ အကျယ်ခြုံငုံခြင်း

$$\begin{aligned} ၇၃၁၅ &= ၇၀၀၀ + ၃၀၀ + ၁၀ + ၅ \\ ၄၇၀၆ &= ၄၀၀၀ + ၇၀၀ + ၆ \end{aligned}$$

လေ့ကျင့်ခန်း(၇)

၅၁ အောက်ပါတို့ကို နေရာလိုက်တန်းဖိုအရ အကျယ်ခြုံငုံပါ။

(က) ၃၉	(ခ) ၃၂၆	(ဂ) ၁၆၈၂
(ဃ) ၄၇၀၃	(င) ၃၀၀၀	(စ) ၅၀၇၂

၅၂ အောက်ပါတို့ကို မှန်ပြန်မူပါ။

(က) $၅၀၀၀ + ၂၀၀ + ၅၀ + ၄$
(ခ) $၆၀၀၀ + ၃၀၀ + ၃၀ + ၅$

၅၃ ကိန်းများကို နှိုင်းယှဉ်ခြင်း

တယ်အက်မှ စ၍ နှိုင်းယှဉ်ပါ။

ဥပမာ (၁)	၄၉၂၃ နှင့် ၃၆၅၇ တို့တွင် မည်သည့်ကိန်းတန်းကြီးဆုံးသည်။
၄၉၂၃ နှင့် ၃၆၅၇	နေရာလိုက်တန်းဖိုအကြီးဆုံး အောက်တန်းတန်း
↑	စ၍ နှိုင်းယှဉ်ကြည့်ပါ။
၄၉၂၃ > ၃၆၅၇	၄ အောက်သည် ၃ အောက်ထက်ကြီးသည်။

ဥပမာ (၂) ၁၂၅၃ နှင့် ၁၂၅၃ တို့တွင် မည်သည့်ကိန်းကား ပိုကြီးသနည်း။

၁၂၅	၅	၃	နှင့်	၁၂၅	၅	၃	-	ထောင်ကတန်းများစာစဉ်	နီးပါးပျဉ်ကြည့်ပါ။
		↑				↑	-	၅ နှင့် ၅ တူသည်။	
							-	ရာကတန်းများကိုကြည့်ပါ။	
							-	၂ နှင့် ၂ တူသည်။	
							-	ဆယ်ကတန်းများကိုကြည့်ပါ။	
							-	၅ နှင့် ၅ တူသည်။	
							-	ရာကတန်းများကိုကြည့်ပါ။	
							-	၃ သည် ၁ ထက်ပိုကြီးသည်။	

တို့ကြောင့် ၁၂၅၃ > ၁၂၅၃

စေ့ကျင့်ခန်း(၈)

- ၀၈။ မည်သည့်ကိန်းကပိုကြီးသနည်း။ သင်္ကေတ (>) သက္ကတသုံးစွဲပြောပါ။
(က) ၃၈၈၇ နှင့် ၃၉၉၂	(ခ) ၅၃၈၂ နှင့် ၂၃၈၄
(ဂ) ၆၃၇၈ နှင့် ၆၃၇၅	(ဃ) ၉၁၈၆ နှင့် ၉၁၈၆
- ၂၈။ မည်သည့်ကိန်းကပိုသေးသနည်း။ သင်္ကေတ (<) သက္ကတသုံးစွဲပြောပါ။
(က) ၅၆၅၂ နှင့် ၅၇၃၄	(ခ) ၈၈၈၀ နှင့် ၇၉၉၉
(ဂ) ၃၆၁၀ နှင့် ၃၆၇၁	(ဃ) ၂၃၁၀ နှင့် ၂၃၁၄
- ၃၈။ > သို့မဟုတ် < တို့သုံးစွဲ ()တွင်ပြည့်ပါ။
(က) ၆၈၄ () ၆၇၈	(ခ) ၁၆၈၇ () ၁၇၈၇
(ဂ) ၈၂၃၄ () ၆၂၃၄	(ဃ) ၂၀၄၉ () ၂၀၄၆

၁.၉ ကိန်းစဉ်ခြင်း

၄၂၅၃ ၄၅၃၆ နှင့် ၄၅၃၇ တို့ကို ငယ်စဉ်ကြီးလိုက်စဉ်ပါ။

	ထောင်	ရာ	ဆယ်	ခု
- ထောင်ကတန်းများစာစဉ် ငယ်စဉ်ကြီးလိုက်စဉ်ပါ။	၄	၂		
- တူဝင်သည့် ရာကတန်းများကို ဆက်စဉ်စဉ်ပါ။	၄	၅		
၂ < ၅ ၊ ၅ < ၇	၄	၇		

- ငယ်စဉ်ကြိုက်လိုက်ရင် နေရာအတွင်း ကျန်ဆယ်၊ နှစ်ဆယ်များကို ဆိုက်ရာတွင် ပြည့်ပါ။	၄	၂	၅	၃
	၄	၅	၁	၇
	၄	၇	၃	၆

မလေးကျင့်ခန်း(၉)

၁။ အောက်ပါကိန်းတို့ကို ငယ်စဉ်ကြိုက်လိုက်ရင်ပါ။

(က) ၅၀၀၀၊ ၇၀၀၀၊ ၆၀၀၀ (ခ) ၃၇၀၀၊ ၃၅၀၀၊ ၃၆၀၀ (ဂ) ၆၇၀၀၊ ၆၈၀၀၊ ၆၉၀၀

၂။ အောက်ပါတို့ကို ကြိုက်လိုက်ရင်ပါ။

(က) ၄၉၉၈၊ ၄၉၉၇၊ ၄၉၉၉

(ခ) ၇၆၂၄၊ ၇၇၀၆၊ ၇၅၃၂

၃. ၁၀ ၁၀၀၀၀ အထိ အပေါင်း အနုတ်

ဥပမာ (၁) $၂၄၁၆ + ၃၇၁၁$

$$\begin{array}{r} 2416 \\ + 3711 \\ \hline 6127 \end{array}$$

အဖြေ = ၆၁၆၇

ခု အတွင်းဆုံးပေါင်းပါ။

$$၆ + ၁ = ၇$$

ဆယ်အတွင်းဆုံးပေါင်းပါ။

$$၁ + ၅ = ၆$$

ရာအတွင်းဆုံးပေါင်းပါ။

$$၄ + ၇ = ၁၁$$

ထောင်အတွင်းဆုံးပေါင်းပါ။

$$၁ + ၂ + ၃ = ၆$$

ဥပမာ (၂) ခြုံနယ်တစ်ခုတွင် အမျိုးသား ၃၅၆၄ ယောက်၊ အမျိုးသမီး ၅၂၃၇ ယောက်နေထိုင်ကြသည်။
စုစုပေါင်း မည်မျှနေထိုင်ကြသနည်း။

၃၅၆၄ + ၅၂၃၇

$$\begin{array}{r} 3564 \\ + 5237 \\ \hline 8801 \end{array}$$

အဖြေ စုစုပေါင်းမျိုးစေ့ = ၈၈၀၁ ယောက်

ခုအတွင်းဆုံးပေါင်းပါ။

$$၄ + ၇ = ၁၁$$

ဆယ်အတွင်းဆုံးပေါင်းပါ။

$$၁ + ၆ + ၃ = ၁၀$$

ရာအတွင်းဆုံးပေါင်းပါ။

$$၀ + ၅ + ၂ = ၇$$

ထောင်အတွင်းဆုံးပေါင်းပါ။

$$၃ + ၅ = ၈$$

စေ့ကျင့်ခန်း(၁၀)

၁။ ထွက်ပါ။

$$\begin{array}{r} (က) \quad ၄၀၀၆ \\ + \quad ၃၅၂၃ \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} (ခ) \quad ၅၆၂၄ \\ + \quad ၁၀၅၂ \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} (ဂ) \quad ၁၀၅၆ \\ + \quad ၂၅၆၃ \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} (င) \quad ၁၀၀၆ \\ + \quad ၂၅၆၂ \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} (စ) \quad ၂၅၃၆ \\ + \quad ၅၁၃၅ \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} (ဆ) \quad ၆၇၃၅ \\ + \quad ၂၁၅၄ \\ \hline \end{array}$$

$$(ဇ) \quad ၅၅၂၁ + ၂၄၆$$

$$(ဇ) \quad ၃၀၀၆ + ၁၀၃၀$$

$$(ဈ) \quad ၃၃၇ + ၂၀၆၈$$

၂။ ကျွန်ုပ်တို့သည် ဓမ္မရာဇာဏီတွင် ပထမတန်းကြို ၄၅၂၄ ကျွမ်းကျင်မှုပေးကြပြီး ၁၅၇၈ ကျွမ်းကျင်မှုပေးသော တက်၌ စုစုပေါင်းဓမ္မပညာသင်တန်းပေးသနည်း။

၃။ မီးရထားကျန်တဲ့တက်တဲ့တွင် ခရီးသည် ၁၀၅၅၄ ပီသတန်းပေါ်တက်၍ ၂၆၆ ပီသတန်းဆီတက် ထိုနေ့ရှိ ကုန်ပစ္စည်းများ၏ စုစုပေါင်းအလေးချိန်ကိုရှာပါ။

၄။ အမျိုးသားကြီးတို့ကဆို အစပတ်မီရက်တွင်လားရောင်းစေ့သောသူ ၁၅၇၆၊ မောက်မောက်တံတွင် လားရောင်းစေ့သောသူ ၂၆၅၄၊ မောက်ကြွေးသည့်နေ့တိုက်တွင် စုစုပေါင်းလားရောင်းစေ့သောသူ မည်မျှနည်း။

၁ - ၁၁ ကိန်းများပေါင်းခြင်း

ဥပမာ - ဆိုင်မှတ်တမ်းတင်သည် ပထမနေ့တွင် ၂၅၀ ကျပ်၊ ဒုတိယနေ့တွင် ၃၃၅ ကျပ်၊ တတိယနေ့တွင် ၄၂၁ ကျပ် စုစုပေါင်းရောင်းချသော စုစုပေါင်းရောင်းချမှုကိုရှာပါ။

$$\begin{array}{r} ၁၂၅ \\ ၂၅၈ \\ ၃၃၅ \\ + \quad ၄၂၁ \\ \hline ၁၁၃၉ \end{array}$$

ဒုတိယနေ့ရောင်းချမှုပေါင်းပါ။

$$၈ + ၅ + ၁ = ၁၄$$

တတိယနေ့ရောင်းချမှုပေါင်းပါ။

$$၁ + ၅ + ၃ + ၂ = ၁၁$$

ရောင်းချမှုပေါင်းပါ။

$$၁ + ၂ + ၃ + ၄ = ၁၀$$

အဖြေ၊ စုစုပေါင်းရောင်းချမှု = ၁၀၃၄ ကျပ်

ထေ့ကျင့်ခန်း (၁၁)

၁။ ထွက်ပါ။

$$\begin{array}{r} (က) \quad ၂၆၅ \\ ၄၈၅ \\ + ၁၇၃ \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} (ခ) \quad ၅၂၇ \\ ၈၁၂ \\ + ၁၃၄ \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} (ဂ) \quad ၁၅၈၀ \\ ၇၅၄ \\ ၃၀၆၂ \\ + ၉၁ \\ \hline \end{array}$$

$$(ဃ) \quad ၁၄၃၇ + ၆၀၄ + ၁၇၁၈$$

$$(င) \quad ၄၆၁၈ + ၁၃၁၁ + ၂၇၂၄$$

၂။ မွန်မြို့ခံချိုတစ်ခုတွင် ကြက် ၂၀၈၅ ကောင်၊ ထိ သံသရာ ကောင်၊ ငှက် ၁၃၀၅ ကောင် မွေးထားသည်။ စုစုပေါင်းကောင်ရေ မည်မျှမွေးထားသနည်း။

၃။ ရန်ကုန်တစ်ခုတွင် အမျိုးသား ၄၂၀၇ ယောက်၊ အမျိုးသမီး ၄၉၂၅ ယောက် နှင့် ကလေး ၁၅၅ ယောက် ခို့သော် ထိုရန်ကုန်တွင် ထွဋ်းရေပေါင်း မည်မျှထွက်ကြသနည်း။

၄။ ဦးလွင်ကလေးသည် အတိတ် ငယ်စာတွင် ၂၅၄၅ ကျပ်စုသည်။ ဒုတိယလတွင် ၃၈၈၅ ကျပ်စုသည်။ တတိယလတွင် ၃၉၅ ကျပ်စုသည်။ ဦးလွင်ကလေး အတိတ်တွင်စုထားသော ရေပေါင်းမည်မျှရှိသနည်း။

၁ . ၁၂ ကိန်းများ နှုတ်ခြင်း

ဥပမာ - ဗြိတိန်ဗြိတိန် အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီးပေါင်း ၅၃၀၄ ဦးရှိ၏။ အမျိုးသား ၂၄၇၁ ဦး ခို့သော်အမျိုးသမီးမည်မျှရှိသနည်း။

$$\begin{array}{rcl} \text{ပေးချက်} - \text{ဗြိတိန်ဗြိတိန် အမျိုးသား} + \text{အမျိုးသမီး ဦးရေ} & = & ၅၃၀၄ \text{ ဦး} \\ & & \text{အမျိုးသား ဦးရေ} = ၂၄၇၁ \text{ ဦး} \\ \text{ပေးချက်} - & & \text{အမျိုးသမီး ဦးရေ} = ? \end{array}$$

$$\text{ရင်းစားချိန်} - \quad \times \quad + \quad + \quad (-)$$

$$\begin{array}{r} \text{ရင်းစားချိန်} - \quad \begin{array}{r} ၄ \quad ၁၅ \\ ၉ \quad ၇ \quad ၀ \quad ၄ \\ - ၂ \quad ၄ \quad ၇ \quad ၁ \\ \hline ၂ \quad ၉ \quad ၁ \quad ၃ \end{array} \end{array}$$

$$\text{အခြေ အမျိုးသမီးဦးရေ} = ၂၉၁၃ \text{ ဦး}$$

ထေ့ကျင့်ခန်း (၁၂)

၁။ ထွက်ပါ။

$$\begin{array}{r} (က) \quad ၄၃၂၇ \\ - ၂၅၁၆ \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} (ခ) \quad ၉၄၃၆ \\ - ၁၂၇၄ \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} (ဂ) \quad ၇၆၅၃ \\ - ၄၂၁၇ \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} (သ) \text{ ၇၄၆၆} \\ - ၅၄၆၃ \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} (င) \text{ ၉၃၂၃} \\ - ၂၁၀၆ \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} (စ) \text{ ၂၈၃၇} \\ - ၁၂၆၄ \\ \hline \end{array}$$

$$(ဆ) \text{ ၈၆၉၅} - ၆၇၄၂$$

$$(ဇ) \text{ ၉၄၅၃} - ၄၃၇၀ \quad (ဈ) \text{ ၄၈၃၅} - ၁၁၂၇$$

ဥပမာ -

$$\begin{array}{r} ၆ ၃ ၁ \\ ၃ ၇ ၄ ၈ \\ - ၁ ၃ ၅ ၈ \\ \hline ၂ ၃ ၈ ၃ \end{array}$$

မေးခွန်းနံပါတ် (၁၃)

၁။ တွက်ပါ။

$$\begin{array}{r} (က) \text{ ၈၃၆၃} \\ - ၇၇၅ \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} (ခ) \text{ ၆၄၈၄} \\ - ၃၇၇၅ \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} (ဂ) \text{ ၇၂၉၄} \\ - ၁၆၅၆ \\ \hline \end{array}$$

$$(သ) \text{ ၅၃၇၈} - ၄၅၈၆$$

$$(င) \text{ ၇၇၅၀} - ၄၂၃၆ \quad (စ) \text{ ၄၆၁၀} - ၁၃၂၅$$

၂။ ကျောင်းတစ်ကျောင်းတွင် ကုလားစိုင်း ၁၈၅၅ လုံးရှိသည်။ နှစ် လုံးကျော်နေသော ကောင်းသော ကုလားစိုင်းမည်မျှ ရှိသနည်း။

၃။ မြို့တစ်မြို့တွင် မိန်းကလေး ၃၈၀၅ ယောက်နှင့် ယောက်ျားလေး ၁၅၀၈ ယောက် ရှိသည်။ မိန်းကလေး ဦးရေ မည်မျှ ရှိသနည်း။

၄။ လီဗျော်သီး ၅၂၇ လုံးထပ်တင်၍ ကာမော်တင်လိုက်ရာ ကာမော်တွင် စုစုပေါင်း ၂၃၀၆ လုံး ဖြစ်သွား၏။ မူလက ကာမော်တွင် လီဗျော်သီး မည်မျှရှိသနည်း။

၅။ အိမ်တစ်အိမ်တွင် ချဉ်းခန်းနှင့် မိမိခန်းတို့တွင် ငြင်းဆင်း ၆၀၄၀ ကျပ် ကုန်ကျ၏။ မိမိခန်းတို့တွင် ၁၅၂၇ ကျပ် ကုန်ကျသော ချဉ်းခန်းငြင်းဆင်းတို့တွင် မည်မျှကုန်သနည်း။

ဥပမာ - ၄၀၅၂ နှင့် ၃၅၀၉ တို့၏ ပေါင်းစပ်မှ ၆၀၄၀ ကို နုတ်ပါ။

$\begin{array}{r} ၄ ၀ ၅ ၂ \\ + ၃ ၅ ၀ ၉ \\ \hline ၈ ၅ ၆ ၁ \\ - ၆ ၀ ၅ ၄ \\ \hline ၂ ၀ ၀ ၇ \end{array}$	$\begin{array}{l} \text{တစ်နည်း} \\ (၄၀၅၂ + ၃၅၀၉) - ၆၀၄၀ \text{ (ကျင်းပကြိုက်သလိုရှင်းပါ။)} \\ = ၈၅၆၁ - ၆၀၄၀ \\ = ၂၀၀၇ \end{array}$
--	---

အဖြေ ၂၀၀၇

ထော့ကျင့်ခန်း (၁၄)

၁။ ထွက်ပါ။

(က) $(၄၇၀၆ - ၂၅၃၈) - ၁၃၄၆$

(ခ) $(၂၆၅၄ - ၃၂၇) + ၄၆၈၂$

(ဂ) $၉၇၈၂ - (၁၅၄၃ + ၃၈၅၈)$

၂။ ကိန်းသုံးဆယ့်ပေါင်းလက်သည် ဆွေငှာ ပြန်သည့် ပထမကိန်းနှင့် ဒုတိယကိန်းတို့သည် ၂၃၇ နှင့် ၁၅၄၀ အသီးသီးဖြစ်သော် အထိယကိန်းကို ရှာပါ။

၃။ ဦးမောင်မောင်သည် အထိတွင် စုထားသော ၈၄ ပိတ်စွဲ ကျပ်မှ ပထမလတွင် ၂၈၅ ကျပ် ထုတ်ပြီး ဒုတိယလတွင် ၁၂၃၇ ကျပ် ပြန်သွင်းသော် အထိတွ် သုတ်စုစွဲ မည်မျှရှိမည်မည်နည်း။

ခ . ၁၃ ခန့်မှန်းထန်ချီးများ

ပေါင်းလက်ကို ခန့်မှန်းခြင်း

ဥပမာ (၁) $၅၃ + ၇၅$ ကို နီးရာထပ်ပြည့်ကိန်းများသို့ ပြောင်း၍ ပေါင်းခြင်းဖြင့် ပေါင်းလက်ကို ခန့်မှန်းပါ။ ပေါင်းလက်အမှန်ကို ရှာပါ။

ခန့်မှန်းပေါင်းလက်

$$\begin{array}{r} ၅၃ + ၇၅ \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ၅၀ + ၈၀ \\ \hline \end{array}$$

$$၅၀ + ၈၀ = ၁၃၀$$

ပေါင်းလက်အမှန်

$$\begin{array}{r} ၅၃ \\ + ၇၅ \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ၁၂၈ \\ \hline \end{array}$$

$$၁၂၈$$

$$\text{အဖြေ} \quad \text{ခန့်မှန်းပေါင်းလက်} = ၁၃၀$$

$$\text{ပေါင်းလက်အမှန်} = ၁၂၈$$

ဥပမာ (၂) $၃၁၇ + ၄၅၂$ ကိုနီးရာ ထပ်ပြည့်ကိန်းများသို့ ပြောင်း၍ ပေါင်းခြင်းဖြင့် ပေါင်းလက်ကို ခန့်မှန်းပါ။ နီးရာထပ် ပေါင်းလက်အမှန်ကို ရှာပါ။

ခန့်မှန်းပေါင်းလက်

$$\begin{array}{r} ၃၁၇ + ၄၅၂ \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ၃၀၀ + ၅၀၀ \\ \hline \end{array}$$

$$၃၀၀ + ၅၀၀ = ၈၀၀$$

ပေါင်းလက်အမှန်

$$\begin{array}{r} ၃၁၇ \\ + ၄၅၂ \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ၇၆၉ \\ \hline \end{array}$$

$$၇၆၉$$

$$\text{အဖြေ} \quad \text{ခန့်မှန်းပေါင်းလက်} = ၈၀၀$$

$$\text{ပေါင်းလက်အမှန်} = ၇၆၉$$

မထုကျင့်ခန်း (၁၅)

၁။ နီးရာထောင်ပြည့်ကိန်းမရဘဲ မပေါင်ခြင်ခြင် မပေါင်လက်ကို မန့်မှန်းပါ။

(က) ၁၅ + ၁၁

$$\square + \square = \square$$

(ခ) ၄၁ + ၅၂

$$\square + \square = \square$$

(ဂ) ၇၁ + ၄၆

$$\square + \square = \square$$

(ဃ) ၃၀၈ + ၈၉

$$\square + \square = \square$$

(င) ၇၅ + ၅၂

$$\square + \square = \square$$

(စ) ၅၁ + ၆၃၈

$$\square + \square = \square$$

၂။ အထက်ပါပစ္စည်းများ၏ မပေါင်လက်အပုဒ်ကို ရှာပါ။

၃။ နီးရာ ရာပြည့်ကိန်းများသို့ ပြောင်း၍ မပေါင်ခြင်ခြင် မပေါင်လက်ကို မန့်မှန်းပါ။

(က) ၄၂၁ + ၁၂၈

$$\square + \square = \square$$

(ခ) ၂၆၃ + ၄၁၅

$$\square + \square = \square$$

(ဂ) ၂၀၁ + ၅၂၆

$$\square + \square = \square$$

(ဃ) ၃၆၁ + ၉၃၁

$$\square + \square = \square$$

(င) ၂၀၅ + ၂၇၃၃

$$\square + \square = \square$$

(စ) ၁၄၂၄ + ၅၆၂

$$\square + \square = \square$$

ခုတ်လက်ကို မန့်မှန်းခြင်း

ဥပမာ (၁) ၁၁၆ - ၃၂ နီးရာ ထောင်ပြည့်ကိန်းကို ပြောင်း၍ ခုတ်လက်ကို မန့်မှန်းပါ။ ခုတ်လက်အပုဒ်ရှာပါ။

$$၁၁၆ - ၃၂$$

$$\begin{array}{r} \downarrow \quad \downarrow \\ ၁၂၀ - ၃၀ = ၉၀ \end{array}$$

အပုဒ်ခုတ်လက်

၁၁၆

$$\begin{array}{r} - ၃၂ \\ \hline ၈၄ \end{array}$$

$$\text{အဖြေ} \quad \text{မန့်မှန်းခုတ်လက်} = ၉၀$$

$$\text{ခုတ်လက်အပုဒ်} = ၈၄$$

ဥပမာ (၂) ၂၉၄ - ၁၄၀ နီးရာ ရာပြည့်ကိန်းသို့ ပြောင်း၍ နတ်လယ်ကို ခန့်မှန်းပါ။ နတ်လယ်အမှန်ကို ရှာပါ။

$$\begin{array}{r} ၂၉၄ - ၁၄၀ \\ ၃၀၀ - ၁၀၀ = ၂၀၀ \\ \underline{ ၂၉၄} \\ - ၁၄၀ \\ \hline ၁၅၄ \end{array}$$

အဖြေ၊ ခန့်မှန်းနတ်လယ် = ၂၀၀
နတ်လယ်အမှန် = ၁၅၄

စတုကျင့်ခန်း (၁၆)

- ၁။ နီးရာ အယ်ပြည့်ကိန်းသို့ ပြောင်း၍ နတ်လယ်ကို ခန့်မှန်းပါ။ ထို့နောက် အမှန်နတ်လယ်ကို ရှာပါ။
(က) ၄၈ - ၂၀ (ခ) ၈၃ - ၀၃ (ဂ) ၅၅ - ၃၀
- ၂။ နီးရာ ရာပြည့်ကိန်းသို့ ပြောင်း၍ နတ်လယ်ကို ခန့်မှန်းပါ။ ထို့နောက် အမှန်နတ်လယ်ကို ရှာပါ။
(က) ၈၄၃ - ၁၀၅ (ခ) ၃၈၆ - ၁၅၃ (ဂ) ၁၆၃၂ - ၈၀၁
- ၃။ စီးကွက် လစ်ကောက်၏ အသက်သည် လပေါင်း ၂၉၄ ခန့်နေနိုင်၍ ကျွဲကန်လစ်ကောက်၏ အသက်သည် လပေါင်း ၁၈၀ ခန့် နေနိုင်သည်။ စီးကွက်သည် ကျွဲကန်လစ်ကောက် လပေါင်း မည်မျှခန့် ဖြစ်သလောက်ခွင့်နေနိုင်သနည်း။ (နီးရာ ရာပြည့်ကိန်း)

XXXXXXXX

အခန်း(၂)
ကုမ္ပဏီကိန်းများ

၂ + ၁ ကိန်းစုတ် ၊ ကိန်းချေခြင်း

သိန်း	သောင်း	ထောင်	ရာ	ဆယ်	ခု
၁	၀	၀	၀	၀	၀

၁၀ သောင်း = ၁ သိန်း (၁ နှင့် သုည ၅ လုံးပါသည်။)

သိန်း	သိန်း	သောင်း	ထောင်	ရာ	ဆယ်	ခု
၁	၀	၀	၀	၀	၀	၀

၁၀ သိန်း = ၁ သန်း (၁ နှင့် သုည ၆ လုံးပါသည်။)

ကုမ္ပဏီ	သိန်း	သိန်း	သောင်း	ထောင်	ရာ	ဆယ်	ခု
၁	၀	၀	၀	၀	၀	၀	၀

၁၀ သိန်း = ၁ ကုမ္ပဏီ (၁ နှင့် သုည ၇ လုံးပါသည်။)

စေ့ကျင့်ခန်း (၁)

၁။ အောက်ပါကိန်းတန်ဖိုးဖြင့် ချေပါ။

- (က) ၁၀၀၀သောင်းနှင့် ၁၀သောင်းများခြောက်
- (ခ) ခွဲသိန်း ၃ နှစ်သောင်း တစ်ထောင် ၁၀၀ဆယ်ကိုး
- (ဂ) ခြောက်သိန်း တစ်သောင်း ငါးထောင် နှစ်ရာ
- (ဃ) သုံးကုမ္ပဏီ ငါးသိန်း ၁၀၀၀သောင်း နှစ်ရာ ငါးဆယ်
- (င) ဆယ်ကုမ္ပဏီ

၂။ အောက်ပါကိန်းများကိုစာဖြင့် ချေပါ။

- (က) ၆၁၂၃၄၀၀ (ခ) ၃၀၃၃၀၆၉၀ (ဂ) ၂၀၃၀၀၀၀၀ (ဃ) ၁၀၉၃၀၀၀၀

၂ + ၂ နေရာလိုက် တန်ဖိုးဆု အကျယ်ပြန်ခြင်း

စေ့ကျင့်ခန်း (၂)

၁။ အောက်ပါကိန်းတို့တွင် ၃ ဖိ နေရာလိုက် တန်ဖိုးကို ချေပါ။

ဥပမာ - ၃၂၅၃၇ တွင် ၃ ဖိနေရာအလိုက် တန်ဖိုး ၃ သောင်း (၃၀၀၀၀)

- (က) ၁၃၂၅၄ (ခ) ၃၂၄၅၃၇ (ဂ) ၉၃၀၆၀၄၀ (ဃ) ၃၅၀၀၀၀၀၀

၂။ ဆောက်ပါးတို့ကို ဆန့်ကျင်ဘက် လက်မှတ်ရေးထိုးပါ။

ဥပမာ -

(က) ၇၀၄၂

(ခ) ၅၈၀၆၀

(ဂ) ၄၂၀၃၅

(ဃ) ၁၂၃၄၀၀၀

(င) ၂၄၃၀၀၀၀

(စ) ၈၆၅၃၀၀၀၀

၃။ ဆောက်ပါးတို့ကို စီမံခန့်ခွဲပါ။

ဥပမာ - $၅၀၀၀ + ၂၀၀ + ၉၀ + ၄ = ၅၂၉၄$

(က) $၆၀၀၀၀ + ၄၀၀၀ + ၃၀၀ + ၁၀ + ၃$

(ခ) $၁၀၀၀၀၀ + ၂၀၀၀၀ + ၃၀၀၀ + ၄၀၀ + ၅၀ + ၆$

(ဂ) $၈၀၀၀၀၀ + ၉၀၀၀ + ၄၀၀ + ၈$

၂။ ၃ ကိန်းများကို နှိုင်းယှဉ်ခြင်း (ကြီးခြင်း၊ ငယ်ခြင်း)

ဥပမာ - ၇၃၂၅၈၀ နှင့် ၇၃၂၆၁၀ တို့ကို နှိုင်းယှဉ်ပါ။

- သိရှိထားရန်အတွက် နှိုင်းယှဉ်ပါ။

၇ ဆိုသည်မှာ

- ဆောက်ပါးတို့ကို နှိုင်းယှဉ်ပါ။

- ၂ ဆောက်ပါးသည် ၅ ဆောက်
ဆောက်ပါးသည်

ဆိုကြည့်။ $၇၃၂၅၈၀ < ၇၃၂၆၁၀$
(သို့မဟုတ်) $၇၃၂၅၈၀ > ၇၃၂၆၁၀$

၂။ ၄ ငယ်စဉ် ကြီးစဉ်ကို စီစဉ်ခြင်း

ဥပမာ - ၂၀၆၊ ၁၉၉၅၊ ၆၇၊ ၄၅ တို့ကို ငယ်စဉ် ကြီးစဉ် စဉ်ပါ။

အဖြေ ၄၅၊ ၆၇၊ ၁၉၉၅၊ ၂၀၆

စေ့ကျင့်ခန်း (၃)

၁။ ဆောက်ပါးတို့ကို နှိုင်းယှဉ်၍ ☐ ထက် $<$, $>$, $=$ တို့ကိုဖော်ပြပါ။

(က) ၉၅၀၃ ☐ ၉၀၀၃

(ခ) ၉၁၂၆ ☐ ၃၈၅၃၆

(ဂ) ၇၉၄၀၆ ☐ ၇၉၄၀၆

(ဃ) ၅၇၉၀၀ ☐ ၅၇၄၀၀

(င) ၁၀၀၀၀ ☐ ၉၉၉၉

(စ) ၂၀၀၀၀၀ ☐ ၁၈၉၀၀၉

၂။ ဆောက်ပါးတို့ကို ငယ်စဉ်ကြီးလိုက် စဉ်ပါ။

(က) ၁၀၀၀၀ ၊ ၆၀၀၀၀ ၊ ၈၀၀၀၀

(ခ) ၆၀၀၀၀၀၀ ၁၀၀၀၀၀၀ ၄၂၀၀၀၀

(ဂ) ၅၂၄၀၀၀ ၅၂၄၀၀၀ ၅၂၄၀၀၀

၂။ ၄ ဆပေါင်းနှင့် အနုတ်

ဥပမာ - ၄၀၅၆၅ + ၂၃၄၆၉

$$\begin{array}{r} \textcircled{၁} \quad \textcircled{၂} \quad \textcircled{၃} \\ ၄ \quad ၀ \quad ၅ \quad ၆ \quad ၅ \\ + ၂ \quad ၃ \quad ၄ \quad ၆ \quad ၉ \\ \hline ၆ \quad ၃ \quad ၉ \quad ၃ \quad ၄ \end{array}$$

အဆိုပါ ၆၃၉၃၄

$$၅ + ၉ = ၁၄ \quad \textcircled{၄}$$

$$၀ + ၆ + ၆ = ၁၂ \quad \textcircled{၂}$$

$$၀ + ၃ = ၃ \quad \textcircled{၃}$$

မလွဲကျင့်မန်း (၄)

၁။ ဆောက်ပါးတို့ကို ထွက်ပါ။

(က) ၃၅၄၆၆

+ ၄၀၂၀၃

(ခ) ၆၅၂၀၀

+ ၉၂၄၀၀

(ဂ) ၅၆၅၂၀၄

+ ၂၃၀၀၂၆

(ဃ) ၁၅၆၄

+ ၃၂၅၉

(င) ၈၅၂၇၆

+ ၇၄၉၄၀၅

(စ) ၆၄၉၃၃

+ ၆၄၉၈

(ဆ) ၆၆၈၂၂ + ၄၀၃၀

(ဇ) ၁၃၀၂၂ + ၈၆၉၉

၂။ ဆောက်ပါးတို့ကို ထွက်ပါ။

(က) ၂၃၉

၅၄

၃၀၃၆

+ ၅၂၀၅

(ခ) ၄၃၀၂၀

၅၆၈၉၀

၃၀၃၈

+ ၇၃၉၉၀

(ဂ) ၅၇၀၄၀

၇၂၈၁၅

၆၉၈၄

+ ၁၀၅

(ဃ) ၈ + ၁၃၀၇ + ၇၄၂၉၀

(င) ၁၆၈၆၄ + ၈၄၂၆၂ + ၃၅၁၆

၃။ ဂဏန်းတွက်စက်

တစ်ဆက်ပါး လေ့ကျင့်ခန်းမှ ပြဋ္ဌာန်းချက် ဂဏန်းတွက်စက် ဖြင့်တွက်ပြီး အဖြေချိန်ကိုက်ပါ။

ဥပမာ- $၈ + ၀၃၇၇ + ၇၄၂၅၀$

ပထမဦးစွာ ဂဏန်းတွက်စက်ရှိ ON လျှောက်ကို ဖိပါ။
ဆိုနောက် ၈ ကိုနှိပ် + ၁၃ ၇ ၇ + ၇ ၄ ၂ ၅ ၀
- ကို အစီအစဉ်အတိုင်းနှိပ်ပါက အဖြေ ၇၅၆၂၇ ရမည်။

ဥပမာ- $၆၄၄၅၀ - ၂၆၅၂၄$

ပထမဦးစွာ ဂဏန်းတွက်စက်ရှိ ON လျှောက်ကို ဖိပါ။
၆ ၄ ၄ ၅ ၀ - ၂ ၆ ၅ ၂ ၄ = ကို
အစီအစဉ်အတိုင်းနှိပ်ပါက အဖြေ ၃၇၉၂၆ ရမည်။

ဆောက်ပါးလေ့ကျင့်ခန်းပြဋ္ဌာန်းချက် ဂဏန်းတွက်စက်ဖြင့်တွက်ပြီး အဖြေချိန်ကိုက်ပါ။

ဥပမာ (၁) $၃၇၀၀၀ - ၁၂၃၄ + ၃၆$

ဂဏန်းတွက်စက် ON လျှောက်ကို နှိပ်ပြီးတွင် ၃ ၇ ၀ ၀ ၀ - ၁ ၂ ၃ ၄ + ၃ ၆ =
ကို အစီအစဉ်အတိုင်း နှိပ်ပါက အဖြေရမည်။

ဥပမာ (၂) ခြုံနည်း တစ်ခြုံနည်း နှစ်လွှဲစနစ်ဆိုသည့် ၄၇၅၂၁ ယောက် နှိုင်း၊ ထိုနှစ်လွှဲ ကလေး
၆၄၄ ယောက် ပေးပြီး ၇၄ ၁၃၀ ယောက် သေဆုံး၏။ နှစ်ဆုံး၌ လွှဲဦးရေ မည်မျှ
ဖြစ်သည်နည်း။

ယေချက် - နှစ်စနေဆိုသည့် = ၄၇၅၂၁ ယောက်

မလေး = ၆၄၄ ယောက်

သေဆုံးသူ = ၇၄၀ ယောက်

ယေချက် - နှစ်ဆုံး၌ လွှဲဦးရေ = ?

ဆုံးစာချုပ် - $= + \oplus \ominus$

ဖြေရှင်းချက် - နှစ်ဆုံး၌လွှဲဦးရေ = $၄၇၅၂၁ + ၆၄၄ - ၇၄၀$

$$\begin{array}{r} ၄၇၅၂၁ \\ + ၆၄၄ \\ \hline ၄၈၁၆၅ \end{array} \quad \begin{array}{r} ၄၈၁၆၅ \\ - ၇၄၀ \\ \hline ၄၇၄၂၅ \end{array}$$

အဖြေ နှစ်ဆုံး၌လွှဲဦးရေ = ၄၇၄၂၅ ယောက်

လေ့ကျင့်ခန်း (၅)

၀။ ဆောက်ပါးတို့ကို တွက်ပါ။ (ဂဏန်းတွက်စက်သုံးပြီးအဖြေချိန်ကိုက်ပါ။)

(က) ၆၂၅၄၆

(ခ) ၅၅၃၄၆

(ဂ) ၄၄၄၅၆

$$\underline{- ၂၁၃၀၄}$$

$$\underline{- ၂၁၃၆၄}$$

$$\underline{- ၂၁၃၅၄}$$

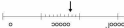
(ဃ) $၈၀၅၀၇ - ၄၆၈၄$ (င) $၅၇၅၀၀ - ၇၀၅၅$

၂။ ဆောက်ပါးတို့ကို တွက်ပါ။ (ဂဏန်းတွက်စက်သုံးပြီးအဖြေချိန်ကိုက်ပါ။)

(က) $၇၀၅၀၆ + ၂၅၂၇ - ၄၀၆၀၇$

(ခ) $၃၇၀၀၀ + ၃၄၇၂ - ၅၆၂၁$

ဥပမာ (၃) ဘဏ္ဍာကို နီးရာဆောင်ပြည့်သို့ ခန့်မှန်းပါ။

ဘဏ္ဍာ သည် ဆက်တိုက် ဆောင်ပြည့်ကိန်း ၁၀၀၀၀ နှင့် ၂၀၀၀၀ ကြားတွင် ရှိသည်။
၂၀၀၀၀ နှင့် ပို၍ နီးသည်။
ထို့ကြောင့် ဘဏ္ဍာ၏ ခန့်မှန်းတန်ဖိုး = ၂၀၀၀၀

စေ့ကျင့်ခန်း (၇)

၁။ နီးရာဆောင်ပြည့်ကိန်းသို့ ခန့်မှန်းပါ။

(က) ၈၁၃၄ (ခ) ၅၂၈၀ (ဂ) ၁၆၂၅ (ဃ) ၁၄၈၃၀

၂။ နီးရာ ဆောင်ပြည့်ကိန်းသို့ ခန့်မှန်းပါ။

(က) ၂၁၉၆၀ (ခ) ၃၁၄၉၈ (ဂ) ၅၄၆၇၁ (ဃ) ၁၅၅၈၉၀

၃။ ဆောက်ပါမယားတွင် ပြည့်စွက်ပါ။

ပေးရင်းကိန်း	နီးရာ ဆောင်ပြည့်ကိန်း	နီးရာ ဆောင်ပြည့်ကိန်း	နီးရာ ဆောင်ပြည့်ကိန်း
၁၈၅၃၀	ဘဏ္ဍာ	၁၈၀၀၀	၂၀၀၀၀
၂၇၈၂၁			
၅၃၄၆၅			
၃၉၀၈၃			

ပေါင်းလက်၊ နုတ်လက် ခန့်မှန်းခြင်း

ဥပမာ - $၅၈၅၄ + ၁၀၀၀$ ကို နီးရာဆောင်ပြည့်ကိန်းသို့ ပြောင်းလဲခြင်းဖြင့် ပေါင်းလက် ခန့်မှန်းပါ။

$$\begin{array}{r} ၅၈၅၄ \longrightarrow ၆၀၀၀ \\ ၁၀၀၀ \longrightarrow + ၁၀၀၀ \\ \hline ၇၀၀၀ \end{array}$$

ထို့ကြောင့် ခန့်မှန်းပေါင်းလက် = ၇၀၀၀

စေ့ကျင့်ခန်း (၈)

၁။ နီးရာဆောင်ပြည့်ကိန်းသို့ ပြောင်း၍ ပေါင်းလက်၊ နုတ်လက် ခန့်မှန်းပါ။

(က) $၂၄၈၀ + ၆၉၀၂$ (ခ) $၄၈၃၀ + ၆၃၂၄$ (ဂ) $၃၅၅၀ - ၁၃၂၆$
(ဃ) $၃၀၄၁ - ၁၉၃၈$

၂. ခဲ အပေါင်း အနုတ် စိတ်တွက်

(က) အယ်ဂရိန်များမှ စဉ်း ပေါင်းခြင်း

$$၆၆ + ၂၅ = ?$$

$$၆၀ + ၂၀ = ၈၀$$

$$၆ + ၅ = ၁၁$$

$$၈၀ + ၁၁ = ၉၁$$

အဖြေ၊ ၉၁

(ခ) နုတ်နုတ်ကို အယ်ပြည့်ခြင်းအားဖြင့်

$$၉၈ + ၃၄ = ?$$

$$၉၈ + ၂ + ၃၂ = ?$$

$$၁၀၀ + ၃၂ = ၁၃၂$$

အဖြေ၊ ၁၃၂

(ဂ) နုတ်နုတ်ကို အယ်ပြည့်အောင် ခြည့်၍ နုတ်ခြင်း

၃၄ ကျန်ရှိ၊ ဝယ်ရာ တစ်ရာကျပ်တန်ပေးသော်လည်း ခြန်အယ်မည်နည်း။ (စိတ်တွက်အခြေ)

$$၁၀၀ \longrightarrow ၁၀၀ + ၆ \longrightarrow ၁၀၆$$

$$- ၃၄ \longrightarrow ၃၄ + ၆ \longrightarrow \frac{- ၄၀}{၆၆}$$

အဖြေ၊ ခြန်အယ်ငွေ = ၆၆ ကျပ်

ထုတ်ကျင့်ခန်း (၉)

၁။ စိတ်တွက် တွက်ပါ။

$$(က) ၉၅ + ၄၄$$

$$(ခ) ၂၉ + ၆၃$$

$$(ဂ) ၆၂ + ၅၉$$

$$(ဃ) ၇၇ + ၂၄$$

$$(င) ၅၇ + ၆၃$$

$$(စ) ၁၅၈ + ၂၄$$

နုတ်နုတ်ကို အယ်ပြည့်ကိန်းနှင့် နုတ်နုတ်ခြင်း။

နုတ်နုတ်ကို အယ်ပြည့်ကိန်းသို့ တိုင်းခြင်း။

$$၉၁ - ၅၂ = ?$$

$$၉၁ - ၅၀ = ၄၁$$

$$၄၁ - ၂ = ၃၉$$

$$၁၀၇ - ၉၈ = ?$$

$$၁၀၇ - ၁၀၀ = ၀၇ (၂ နှိမ့်နုတ်ထားသည်။)$$

$$၀၇ + ၂ = ၀၉$$

ခထုကျင့်ခန်း (၁၀)

၁။ စိတ်တွက် ထွက်ပါ။

(က) ၄၃ - ၂၃

(ခ) ၅၃ - ၂၆

(ဂ) ၃၉ - ၃၆

(ဃ) ၉၂ - ၅၃

(င) ၉၆ - ၇၉

(စ) ၁၂၆ - ၉၈

- ၂။ (က) ၇၈ ကျပ်စီးဝယ်ရာ ၁၀၀ ကျပ်တန်ပေးလိုက်သော် ခွဲမည်မျှ ပြန်အပ်မည်နည်း။
 (ခ) ၇၆ ကျပ်စီးဝယ်ရာ ၂၀၀ ကျပ်တန်ပေးလိုက်သော် ခွဲမည်မျှ ပြန်အပ်မည်နည်း။
 (ဂ) ၃၈၀ ကျပ်စီးဝယ်ရာ ၅၀၀ ကျပ်တန်ပေးလိုက်သော် ခွဲမည်မျှ ပြန်အပ်မည်နည်း။
 (ဃ) ၄၅၃ ကျပ်စီးဝယ်ရာ ၁၀၀၀ ကျပ်တန် ပေးလိုက်သော် ခွဲမည်မျှ ပြန်အပ်မည်နည်း။
 (ပြဋ္ဌာန်ရာ ထွက်နည်းဖြင့် ထွက်နိုင်သည်။)

XXXXX

အခန်း(၃)
ကိုဩမေတြီဆိုင်ရာအခြေခံများ

ဇု ၁ အမှတ်

ဧည့်သည်တော် ဖိတ်ဖြင့် အစက်သစ်တစ်ခုပေါ်တောင် ထောက်ပါ။ အဆိုပါ အစက်သစ်ကို အမှတ် ဟုခေါ်သည်။

အဆိုပါအမှတ်မျိုးကို A, B, C..... စသည်ဖြင့် အမည်ပေးလေ့ ရှိသည်။
ပုံတွင် အမှတ် A ဟု အမည်ပေးထားသည်။

ဇု ၂ မျဉ်း

လျှပ်စစ်မီးကြီးတိုင်တို့ကို ဝဲဘက်သို့လှည့်စကား၊ ယာဘက်သို့လှည့်စကား၊ အဆိုမရှိခြင်းတန်း စွာ တစ်ပြေးတည်းသွားနေသည့် ကြိုးတိုင်မျိုးကို မျဉ်း ဟုခေါ်သည်။ မျဉ်းကိုအမည်ပေးလိုလျှင် မျဉ်းပေါ်တွင် အမှတ်နှစ်ခု (B နှင့် C) ကိုယူပြီး မျဉ်း BC (သို့မဟုတ်) CB ဟု ခေါ်နိုင်သည်။

ဇု ၃ မျဉ်းပြတ်

အဝတ်လှုပ်ရှားတန်းတို့သို့ နှစ်ဘက်ခေါင်းတစ်ရပ်ခြားနေသောကြိုးတိုင်ကို မျဉ်းပြတ် ဟု ခေါ်သည်။

မျဉ်းပြတ် DE (သို့) မျဉ်းပြတ် ED

လေ့ကျင့်ခန်း(၁)

၁။ အောက်ပါမျဉ်းတို့၏ အမည်ကို ရေးပါ။

(က)		မျဉ်း AB (သို့မဟုတ်) မျဉ်း BA
(ခ)		
(ဂ)		

၂။ အောက်ပါမျဉ်းပြောင်းလိုက်စာပေါင်းကိုရေးပါ။

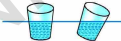
(က) X ————— Y	မျဉ်းပြောင်း XY (သို့မဟုတ်) မျဉ်းပြောင်း YX
(ခ) J ————— K	
(ဂ) Q ————— R	

မတ်မျဉ်းနှင့် ခေပြင်ည်မျဉ်း

ခဲတစ်ဝပ်ကိုကြိုးဖြင့်ချည်၍တံကိုပိတ်ဆွဲပါ။
ကြိုးသည် အတက်အောက်တန်းနေသည်။
တက်သောဆွဲချိန်သို့ရောက်ရှိသည်လည်း အတက်အောက်
တန်းနေသည်။
ထိုသို့ အတက်အောက်တန်းခြင်းတည်းရှိသော
မျဉ်းကို မတ်မျဉ်း ဟု ခေါ်သည်။

ရေသည်အေးသော မန်မြွေကို ခုံစေလိုင်း အနေအထားပြောင်းနိုင်ပါ။ အတွင်းရှိရေမျက်နှာပြင်သည်
အပြေးအတေးပြောင်းတည်ညီညွတ်လာခြင်းဖြစ်သည်။

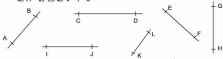
ရေမျက်နှာပြင်ကိုသို့ တစ်ပြေးတည်ညီညွတ်နေသောမျဉ်းကို ခေပြင်ည်မျဉ်း ဟု ခေါ်သည်။

ခေပြင်ည်မျဉ်းများ

စလွဲကျင့်ခန်း(၂)

၁၈ မတ်မည့်နှင့်ဝေပြိုင်ညီမညီများကို ခွဲပါ။

အချိုးပြိုင်ညီမတစ်ခုတွင် အမြီးတစ်ချိုးထားသော တံခွန်ကြောင်းများ တစ်ခုနှင့်တစ်ခုပြိုင်နေသည်။

မျဉ်း AB နှင့် မျဉ်း CD တို့သည်မညီမညွတ်ရာတွင်မဆို အကွာအဝေးတူသည်။ ထိုမျဉ်းတို့ကို မျဉ်းပြိုင်များ ဟုခေါ်သည်။

အချင်းချင်းပြိုင်နေသောမျဉ်းများ

တောင်ပါးတစ်ခုနှင့်တစ်ခုသည် တစ်ခုနှင့်တစ်ခု ပြိုင်နေသည်။

မျဉ်း AB နှင့် XY မျဉ်း တို့သည် တစ်ခုနှင့်တစ်ခုပြိုင်နေသည်။

ဝတ္ထုတစ်ခုခု (၃)

မျဉ်းပြိုင်များ နှင့် အချင်းချင်းပြတ်နေသော မျဉ်းများကိုသွေးပါ။

၁။

၂။

၃။

၄။

၅။

၆။

၃ - ၄

ဝတ္ထုခြုံငုံ နှင့် ဆောင်

တံခါးဖွင့်လှည့်

ကတ်ခတ်ခြင်း
အဝတ်ပြုလှည့်

မှန်တိုင်းလှည့်

လက်ကွေးလှည့်

ခွက်ဖွင့်ဆွဲလှည့်

စာအုပ် အဖုံးဖွင့်လှည့် ဆောင်များဖြစ်ပေါ်သည်။
ဆောင်အမြွင်းဆောင် အမျိုးမျိုးပေါ်သည်။

ထောင့်များ

မျဉ်းပြတ်နှစ်ကြောင်းတွေ့ဆုံရာမှထွက်သွင်း ထောင့်တစ်ခု ကို ဖြစ်ပေါ်စေသည်။

မျဉ်းပြတ် AB နှင့် BC တို့သည် B ထောင့်တွင် တွေ့ဆုံ၍ ဖြစ်ပေါ်လာသည့်ထောင့်ကို ထောင့် ABC (သို့မဟုတ်) ထောင့် CBA ဟုအမည်ပေးနိုင်သည်။ (ထောင့်ကိုသမောက်တင် $\angle$ ဖြင့် ဖော်ပြနိုင်သည်။)

$\angle ABC$ (သို့မဟုတ်) $\angle CBA$ ဟု ရေးသည်။

ချေပြင်ညီမျဉ်းနှင့် မတ်မျဉ်းတို့ သို့၍ ဖြစ်ပေါ်လာသော ထောင့်ပမာဏကို ထောင့်မှန်ဟုခေါ်သည်။

$\angle DEF$ (သို့မဟုတ်) $\angle FED$ သည် ထောင့်မှန် ဖြစ်သည်။

$\angle MOP$ (သို့မဟုတ်) $\angle POM$ သည် ထောင့်မှန်အောက်ငယ် သည်။

ထောင့်မှန်တစ်ခုအောက်ငယ်သည်ထောင့်ကို ထောင့်ကျဉ်း ဟု ခေါ်သည်။

$\angle MOP$ (သို့မဟုတ်) $\angle POM$ သည် ထောင့်ကျဉ်းဖြစ်သည်။

$\angle PQR$ (သို့မဟုတ်) $\angle RQP$ သည် ထောင့်မှန်ထက်ကြီးသည်။

ထောင့်မှန်တစ်ခုထက်ကြီးသော ထောင့်ကိုထောင့်ကျယ် ဟု ခေါ်သည်။

$\angle PQR$ (သို့) $\angle RQP$ သည် ထောင့်ကျယ်ဖြစ်သည်။

သက်တွေ့သုတ်ခန်း

၁။ ကျော့ချခေါက် ကျဉ်းထွယ်ကိုထုသုံး၍ ထောင့်များကိုသက်တွေ့လေ့လာပါ။

၂။ ပတ်သန့်ကျဉ်း၌ထောင့်များကိုပြော၍ ထောင့်အမျိုးအစားခွဲခြားပါ။

စေ့ကျင့်ခန်း(၃)

၁၈။ ကျွန်ုပ်တို့ နေ့စဉ်တွေ့ရသော အပြုအမူများအနက် မည်သည့်အမျိုးသွင် ထောင့်များကို မြင်ပေါ်သနည်း။ ပုံကြမ်းဆွဲပါ။

၂၉။ အောက်ပါထောင့်များကိုထောင့်အမည်ရေးပြီး ထောင့်ကျဉ်း၊ ထောင့်ကျယ်၊ ထောင့်မှန်ဟုညွှန်းပါ။

ထောင့်	ထောင့်အမည်	ထောင့်အမျိုးအစား
(က) 		
(ခ) 		
(ဂ) 		
(င) 		
(စ) 		

လှည့်ခြင်း၊ နှင့် ထောင့်မှန်များ

ပေါ်ပြူးမိပုံတွင် ယုန်က လေးဖြူမွေးသည် ကန်စွန်မင်
ဘက်သို့ တည်တည်မှန်မှန် ကြည့်နေ၏။
(၈ မှတ်)

လက်မဲဘက်တည်တည်သို့ လှည့်လိုက်သော
အခါ မှန်ကော့ကိုတွေ့လိုက်ရ၏။

ထိုမှတစ်ဖန်လက်မဲဘက်တည်တည်သို့ ထပ်လှည့်
လိုက်ရာ ရွှေစင်္ချေမီးကိုတွေ့ရ၏။

ထိုမှတစ်ဖန်လက်မဲဘက်တည်တည်သို့ လှည့်ပြီးရာ
ပန်းခေါင်မီးကိုတွေ့ရ၏။

လက်မဲဘက်တည်တည်သို့ ထပ်လှည့်ပြီးရာ
ကန်စွန်မင်ကိုမြန်မော့ ရသဖြင့် ယုန်က လေးဖြူမွေး
သည် လှတစ်ပတ်လီလီလှည့်နေကြောင်း သတိပြု
သွားသည်။

ယုန်က လေးဖြူမွေး၏တစ်ပတ်လှည့် ရာအခါ
ကြောင်းကို နှိုင်းစက်မှုစံဖြင့် ပေါ်ပြူးထားသည်။
တစ်ကြိမ်လှည့်၍ ဖြစ်ပေါ်လာသော ထောင့်များကို
တိုင်မှန်ကြည့်ပါ။ တစ်ထောင့်မှန်မရှိတော့ပါ။

ထို့ကြောင့်တစ်ပတ်၏ $\frac{3}{4}$ လှည့်လျှင် ၁ ထောင့်မှန်ရ၏။

၁ ထောင့်မှန်ရရန် လှည့်ခြင်းကို $\frac{3}{4}$ လှည့်ခြင်းဟု ခေါ်သည်။

၂ ထောင့်မှန်ရရန် လှည့်ခြင်းကို $\frac{1}{2}$ လှည့်ခြင်း (သို့မဟုတ်) တစ်ဝက်လှည့်ခြင်းဟု ခေါ်သည်။

လေ့ကျင့်ခန်း (၅)

အောက်ပါပုံကိုကြည့်၍ ယုန်က လေးပွင့်သည့် အစားကို စာချဉ်နေပါသလား။

မုတ်	လက်မဲဘက်သို့ လှည့်မည့်ထောင့်ပမာဏ	စာချဉ်သည့်အစာ
ကန်စွန်မင်	၂ ထောင့်မှန်	
မှန်ကော့	၃ ထောင့်မှန်	
ရွှေစင်္ချေမီး	၁ ထောင့်မှန်	
ပန်းခေါင်မီး	၂ ထောင့်မှန်	

၃.၅ ဂျီသြမေတြီပုံများ

မျက်နှာပြင်တစ်ခုကို လုံးဝအဝင်ကာ နိုင်ရန် အနား(သို့မဟုတ်)မျဉ်းပြတ်အနည်းဆုံးမည်မျှလိုအပ်သည်။
[အနည်းဆုံးအနား(သို့)မျဉ်းပြတ်သုံးခုလိုအပ်သည်။]

တြိဂံ

အောက်ပါပုံများတွင်ရှိသော အနားများကို ရေတွက်ပါ။

အနား(၁)ခုနားပါရှိသော ပုံအားလုံးကို တြိဂံဟု ခေါ်သည်။

ဧကုဂံ

အောက်ပါပုံများတွင်ရှိသော အနားများကို ရေတွက်ပါ။

အနား(၂)ခုနားပါရှိသော ပုံအားလုံးကို ဧကုဂံဟု ခေါ်သည်။

ပဉ္စဂံ

အနား(၃)ခုနားပါရှိသော ပုံအားလုံးကို ပဉ္စဂံဟု ခေါ်သည်။

ဆဋ္ဌဂံ

အနား(၆)နားပါရှိသော ပုံအားလုံးကို ဆဋ္ဌဂံဟု ခေါ်သည်။

ဗဟုဂံ

မျဉ်းပြောင်းများဖြင့် မျက်နှာပြင်တစ်ခုကိုလုံးဝအောင်ကာထားသည့် ပုံသဏ္ဌာန်အမျိုးမျိုး၊ အမည်အမျိုးမျိုးရှိသော ပုံပြုပေးကြည့်ပုံများကို ဗဟုဂံ ဟုခေါ်သည်။

ဓလေ့ကျင့်ခန်း(၆)

- ၁။ အောက်ပါဗဟုဂံတစ်ခုစီနှင့် သက်ဆိုင်သော အမည်၊ အနားအရေအတွက်နှင့် ထောင့်အရေအတွက်တို့ကို ဖော်ပြပါ။

ဗဟုဂံ	ဗဟုဂံ၏အမည်	အနားအရေအတွက်	ထောင့်အရေအတွက်
(က)			
(ခ)			
(ဂ)			
(ဃ)			

- ၂။ အနားအရေအတွက် ၃ ခုစီပါရှိသောသဏ္ဌာန်နှင့် အနားအရေအတွက် ၅ ခုစီပါရှိသောသဏ္ဌာန်တို့၏ ထောင့်အရေအတွက်ကို ခန့်မှန်းပါ။ ပုံကြမ်းအရေတွက်၌ သင်၏ခန့်မှန်းချက် မှန်၊ မမှန် ဝင်စေပါ။

တြိဂံအမျိုးမျိုး
သုံးစောင်းညီတြိဂံ

အစောင်းများကိုတက်တွေ့တိုင်ကြည့်ပါ။
အစောင်းသုံးစောင်းလုံး၏ အလွှားများတွင်နေသည်ကိုတွေ့ရမည်။
ထိုတြိဂံကို သုံးစောင်းညီတြိဂံ ဟုခေါ်သည်။

နှစ်စောင်းညီတြိဂံ

အစောင်းများကိုတိုင်ကြည့်ပါ။ အစောင်းနှစ်စောင်းသာ အလွှားများတွင်နေသည်။
ထိုတြိဂံကို နှစ်စောင်းညီတြိဂံ ဟုခေါ်သည်။

အစောင်းမညီတြိဂံ

အစောင်းများကိုတိုင်ကြည့်ပါ။ အစောင်းများတစ်ခုနှင့်တစ်ခုအလွှားမဟုတ်
ကြောင်းတွေ့ရမည်။
ထိုတြိဂံကို အစောင်းမညီတြိဂံ ဟုခေါ်သည်။

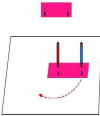
စာလေ့ကျင့်ခန်း(၇)

၁။ အောက်ပါပုံတို့တွင် အလွှားများကို စင်တီမီတာဖြင့်ဖော်ပြထားသည်။

- (က) သုံးစောင်းညီ တြိဂံတို့ကို ခွဲစွဲချုပ်ပါ။
- (ခ) နှစ်စောင်းညီ တြိဂံတို့ကို ခွဲစွဲချုပ်ပါ။
- (ဂ) အစောင်းမညီ တြိဂံတို့ကို ခွဲစွဲချုပ်ပါ။

ဧကန်စိုင်း

ကပ်ပြားပေါ်တစ်ခုကိုယူပါ။ သင့်တော်သောအကွာအဝေး ဖြင့်အပေါက် (၂)ပေါက်ဖောက်ပါ။ အပေါက်များကို (A) (B) ဟု အမည်ပေးပါ။ ထိုအပေါက်ပါသော ကပ်ပြားကို စာရွက်ပေါ်တင်ပါ။ (A) အပေါက်တွင် ထည့်ထားသော မိတ်ကို ပုံသေသောကိစ္စကပ်ပြားကိုထည့်၍ (B)အပေါက်ရှိ မိတ်ဖြင့် အမှတ်စက်များဆွဲပါ။

(B) အပေါက်ရှိမိတ်ကြောင့်ဖြစ်ပေါ်လာသော အမှတ်စက် တိုင်းသည် အပေါက်(A) ရှိမိတ်ကြောင့်ဖြစ်ပေါ်နေသော အမှတ်စက်မှ အကွာအဝေး အမြဲတူနေသည်။

ကပ်ပြားကို မူလ(A)နေရာတွင်မိတ်ကိုတစ်လှည့်လည် ကျပေးပါ။ (B)အပေါက်ရှိမိတ်ဖြင့်ကပ်ပြားကိုထည့်ပြီး အမှတ်စက်များကို တစ်ထက်တည်း ဖြစ်သောင် ရေးဆွဲပါ။

ကပ်ပြားနှင့်မိတ်များကိုပယ်လိုက်ပါ။ မှီထားသော မှတ် **ဧကန်စိုင်း**ဆွဲ ဟုခေါ်သည်။

ပုံသေသောကိတ်ထားသော (A) နေရာသည် ဧကန်စိုင်းဆွဲ ၏ ဗဟို ဖြစ်သည်။

ပုံတွင် A ကို ဗဟို

AB ကို အချင်းခက်ဟုခေါ်သည်။

AQ, AR တို့သည်လည်း **အချင်းခက်** ဖြစ်သည်။

ST သည် A ကို ဖြတ်သွားသည်။

ST ကို **အချင်း** ဟုခေါ်သည်။

အမှတ်တစ်ခုမှထည့်၍စွာကွာဝေးသောအမှတ်များကိုဆက်သွယ်သည့်မျဉ်းကွေးကို**ဧကန်စိုင်း**ဟုခေါ်သည်။

လက်တွေ့လုပ်ငန်း

ဧကန်စိုင်းများလက်တွေ့ရေးဆွဲပါ။ မိမိဧကန်စိုင်း၌အချင်း၊ အချင်းခက်များရေးဆွဲပြီး တိုင်းတာပါ။ ပတ်ဝန်းကျင်တွင်တွေ့ရသောကိတ်ဧကန်စိုင်းများကိုခတ်ပြပါ။ (ဥပမာ - လှည့်ပတ်စက်)

လေ့ကျင့်ခန်း(၉)

၁၈

ပုံတွင်မူညီသည့်အမှတ်သည် ဘယ်အမှတ်ဖြစ်သနည်း။
မူညီသည့်မျဉ်းများသည်သာအမှတ်တော်မူ၍မျဉ်းဖြစ်သနည်း။
အတယ်ကြောင့်နည်း။

၂၉

မူညီသည့်မျဉ်းများသည် အမှတ်မူညီဖြစ်သနည်း။
မျဉ်းပြတ် FC သည် အမှတ်မူညီဖြစ်ပါသလော။
အတယ်ကြောင့်နည်း။

၃၀

ဇက်ပိုင်းပုံဆုတ်ပုံတစ်ခု၏အလယ်မှတို့ တည်တည်တွင်
တက်မီးတိုင်တက်ပုံရှိသည်။ အုတ်ခုံအနားမှတက်၍ ဖွယ်ဘု
ပန်းတိုး A, B, C, D လေးတိုးတို့ဆွဲထားရာ ပန်းတိုး A သည်
တက်မီးတိုင်မှ ၃ ပေကွာဝေး၏။ ပန်းတိုး B, C, D တို့သည်
တက်မီးတိုင်မှညီမျှကွာဝေးသည်။ အတယ်ကြောင့်နည်း။

၄၀

RS = ၁.၅ မင်တီမီတာ MN = ၁.၈ မင်တီမီတာ AP = ၁.၅ မင်တီမီတာ
PQ = ၁ မင်တီမီတာ OL = ၁.၆ မင်တီမီတာ PQ = ၃ မင်တီမီတာ
ပေးထားသော ဇက်ပိုင်းပုံတို့၏ အတိုင်းအတာများကို လေ့လာ၍ မူညီသည့် ဘက်တော်ဆွက်ချနိုင်သနည်း။

XXXXX

- ၂။ မက်မန်သီး တစ်ခြင်းစောင်တွင် ဆွဲ ၈ ကျပ် အမြတ်ကျန်၏။ မက်မန်သီး ၁၅၇ ခြင်း စောင်သော် အမြတ်ငွေမည်မျှရမည်နည်း။
- ၃။ မလိုင်လုံတစ်ထုပ်တွင် ၉ လုံသီးသော် ၂၅၆၄ ထုပ်တွင် မလိုင်လုံမည်၊ မည်မျှသိသနည်း။
- ၄။ ကလေးတစ်ယောက်တွင် ရောက်ချီသီး ၃ လုံးကျနှင့် ကလေး ၃၁၆၇ ယောက်ကို စေသော် ရောက်ချီသီးမည်မျှရမည်နည်း။
- ၅။ လူတစ်ယောက်သည် တစ်ရက်တွင် ဆွဲ ၇ ကျပ် စသော် ၃၄၇ ရက်တွင်ငွေမည်မျှ ရမည်နည်း။

၄ • ၂ ဝဏ၊ ဝဝဏ၊ ဝဝဝဏ တို့၏ ဆတိုးကိန်းများဖြင့် မြှောက်ခြင်း၊

ဥပမာ (၁) $၆ \times ၁၀၀ = ၆၀၀$ ၆×၁

ထုည ၂ လုံး ထုည ၂ လုံး

ဥပမာ (၂) $၆ \times ၂၀၀၀ = ၁၂၀၀၀$ ၆×၂

ထုည ၄ လုံး ထုည ၄ လုံး

ဥပမာ (၃) $၉၀၀ \times ၄၀၀ = ၃၆၀၀၀၀$ ၉×၄

ထုည ၂ လုံး ထုည ၂ လုံး ထုည ၄ လုံး

စေ့ကျင့်ခန်း (၃)

(က) ၈၈၈၈×၈၈၈၈

(ဃ) ၂၀×၆၀၀

(ဆ) ၁၀၀၀×၉၀

(ခ) ၆×၈၈၈၈

(င) ၇၀၀×၆၀၀

(စ) ၄၆၇×၃၀၀

(ဂ) ၈၈၈×၃၈

(စ) ၄၀၀၀×၇၀၀

(ဇ) ၅၄၀×၁၀၀၀

၄ • ၃ မြှောက်တစ်ကို ခန့်မှန်းခြင်း၊

ဥပမာ (၁) ၄၈×၃၂၇ ကို နီးဆုံးဆယ်ပြည့်ကိန်းများသို့ပြောင်းပြီးမြှောက်ခြင်းဖြင့် မြှောက်တစ်ကို ခန့်မှန်းပါ။

$$\begin{array}{r} ၄၈ \\ \downarrow \\ ၅၀ \end{array} \times \begin{array}{r} ၃၂၇ \\ \downarrow \\ ၃၃၀ \end{array} = ၁၆၅၀၀$$

ဥပမာ (၂) ၄၆၀×၂၂၀ ကို နီးရာ ဆုတ်ညွှန်းများသို့ ပြောင်းပြီး ဆွဲကပ်ခြင်းဖြင့် ဆွဲကပ်ထားကို ခန့်မှန်းပါ။

$$\begin{array}{r} 460 \times 220 \\ \downarrow \quad \downarrow \\ 500 \times 200 = 100,000 \end{array}$$

စတုက္ခသီခန်း (၄)

၁။ ဆွဲကပ်ထားကို နီးရာဆုတ်ညွှန်းများသို့ ပြောင်းပြီး ဆွဲကပ်ခြင်းဖြင့် ဆွဲကပ်ထားကို ခန့်မှန်းပါ။
 (က) ၂၉×၃၇ (ခ) ၅၂×၆၄ (ဂ) ၅၅×၆၅
 (ဃ) ၃၈×၅၄၀ (င) ၃၅၀×၄၂ (စ) ၄၇×၅၄

၂။ ဆွဲကပ်ထားကို နီးရာ ဆုတ်ညွှန်းများသို့ ပြောင်းပြီး ဆွဲကပ်ခြင်းဖြင့် ဆွဲကပ်ထားကို ခန့်မှန်းပါ။
 (က) ၃၆၇×၄၇၀ (ခ) ၅၄၀×၆၇၀ (ဂ) ၆၂၀×၂၅၀

၃။ တစ်စုံတစ် နှစ် ကျွန်ုပ်တို့ အားလုံး ၄၈၅ နှစ်သို့ ရောက်ရှိမည်ဟု ယူဆသည်။ (နီးရာ ဆုတ်ညွှန်းသို့ ပြောင်း၍ ဆွဲကပ်ထားခန့်မှန်းပါ။)

၄ × ၄ ဆုတ်ညွှန်း ဂုဏ်သတ္တိ

ဥပမာ (၁) $၄ \times ၂ = ၈$ ကို တွက်ပါ။

ပထမဆုံး $၄ \times ၂ = ၈$

$$\begin{array}{c} 4 \times 2 = 8 \\ 4 \times 2 = 8 \\ \hline 8 \times 2 = 16 \end{array}$$

ဒုတိယဆင့် $၄ \times ၂ = ၈$

$$\begin{array}{c} 4 \times 2 = 8 \\ 4 \times 8 = 32 \\ \hline 4 \times 6 = 24 \end{array}$$

ထိုတွက်ချက်မှုများကို အလွယ်တူပိုက် ရေးရန်

$$(4 \times 2) = 8 = 8 \times 2 = 16$$

$$4 \times (2 \times 3) = 4 \times 6 = 24$$

ထို့ကြောင့်

$$(4 \times 2) \times 2 = 4 \times (2 \times 2)$$

ဥပမာ (၂) $၃ \times (၅ + ၄)$ နှင့် $(၃ \times ၅) + (၃ \times ၄)$ ကို ဆရာတောင်း

$$၃ \times (၅ + ၄) = ၃ \times ၉ = ၂၇$$

$$(၃ \times ၅) + (၃ \times ၄) = ၁၅ + ၁၂ = ၂၇$$

ထို့ကြောင့်

$$၃ \times (၅ + ၄) = (၃ \times ၅) + (၃ \times ၄)$$

စေ့ကျင့်ခန်း (၅)

၁။ တွက်ထပ်ခြင်းပုံစံ

$$(က) (၂၄ \times ၅) \times ၂ = ၂၄ \times (၅ \times \dots) \quad (ခ) ၅ \times (၆၂ \times ၂၀) = (၅ \times ၆၂) \times \dots$$

$$(ဂ) (၄ \times ၁၅) \times ၂၅ = ၄ \times (\dots \times ၂၅)$$

၂။ သင့်ဆရာသော ကိန်းကို တွဲ၍ မြှောက်လက်ကို ရှာပါ။

$$(က) ၂ \times ၃ \times ၁၅ \quad (ခ) ၅၃ \times ၆ \times ၅ \quad (ဂ) ၅ \times ၂ \times ၁၆$$

၃။ တွက်ထပ်ခြင်းပုံစံ

$$(က) ၃ \times (၁၀ + ၄) = (၃ \times ၁၀) + (၃ \times \dots)$$

$$(ခ) ၉ \times (၁၀ + ၈) = (၉ \times \dots) + (၉ \times ၈)$$

$$(ဂ) ၆ \times (၂၀ + ၅) = (\dots \times ၂၀) + (၆ \times \dots)$$

၄ • ၅ ကထန်းနှစ်သုံးပါး ကိန်းဖြင့် မြှောက်ခြင်း။

ဥပမာ (၁) ၄၂၅×၃၀ ကို တွက်ပါ။

$$၄၂၅ \times ၃၀ = ၁၂၇၅၀$$

အဖြေ ၁၂၇၅၀

ခေါင်းလိုက်နည်းဖြင့် တွက်သော်

$$\begin{array}{r} ၄၂၅ \\ \times ၃၀ \\ \hline ၁၂၇၅၀ \end{array}$$

စေ့ကျင့်ခန်း (၆)

၁။ အောက်ပါပုံကို ခေါင်းလိုက်နည်းဖြင့် တွက်ပါ။

$$(က) \begin{array}{r} ၁၃၀၂ \\ \times ၂၀ \\ \hline \end{array} \quad (ခ) \begin{array}{r} ၈၇၃ \\ \times ၄၀ \\ \hline \end{array} \quad (ဂ) \begin{array}{r} ၄၁၅ \\ \times ၃၀ \\ \hline \end{array}$$

$$(သ) ၁၂၀၄ \times ၂၀ \quad (ဃ) ၇၄၃ \times ၅၀ \quad (စ) ၂၇၂၄ \times ၆၀$$

ဥပမာ - ၂၁၂၄×၂၀ ကို တွက်ပါ။

$$\begin{array}{r} ၂၁၂၄ \\ \times ၂၀ \\ \hline ၂၁၂၄ \\ + ၄၂၄၈၀ \\ \hline ၄၂၆၀၄ \end{array}$$

အဖြေ ၄၂၆၀၄

$၂၀ = ၂၀ + ၀$

၂၁၂၄×၁

၂၁၂၄×၂၀

၂၁၂၄×၂၀

စေ့ကျင့်ခန်း (၇)

၁။ အောက်ပါတို့ကို တွက်ပါ။

$$\begin{array}{r} (က) \quad ၂၂၄၁ \\ \times \quad ၂၀ \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} (ခ) \quad ၃၄၁ \\ \times \quad ၃၆ \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} (ဂ) \quad ၆၃၆ \\ \times \quad ၅၈ \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} (ဃ) \quad ၄၃၈၀ \\ \times \quad ၄၅ \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} (င) \quad ၇၈၀၄ \\ \times \quad ၅၆ \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} (စ) \quad ၈၀၀၃ \\ \times \quad ၉၇ \\ \hline \end{array}$$

$$(ဆ) \quad ၂၃၀၀ \times ၃၂$$

$$(ဇ) \quad ၄၅ \times ၅၅၂၄$$

$$(ဈ) \quad ၇၅ \times ၁၄၆၃$$

၄ . ၆ ကထန်းသုံးလုံးပါသော ကိန်းခြံ ပြောက်ခြံ။

ဥပမာ (၁) ၂၁၂×၃၀၀ ကို တွက်ပါ။

$$၂၁၂ \times ၃၀၀ = ၆၃၆၀၀ \quad \left| \quad \begin{array}{l} \text{ခေါင်းစဉ်ကိန်းခြံပြန်တွက်သော်} \\ \hline \end{array} \right.$$

$$\begin{array}{r} ၂၁၂ \\ \times \quad ၃၀၀ \\ \hline ၆၃၆၀၀ \end{array}$$

အဖြေ ၆၃၆၀၀

စေ့ကျင့်ခန်း (၈)

၁။ အောက်ပါတို့ကို တွက်ပါ။

$$\begin{array}{r} (က) \quad ၁၂၈ \\ \times \quad ၄၀၀ \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} (ခ) \quad ၂၁၅၂ \\ \times \quad ၃၀၀ \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} (ဂ) \quad ၉၃၄ \\ \times \quad ၆၀၀ \\ \hline \end{array}$$

ဥပမာ (၂) ၃၆၄×၅၃၁ ကို တွက်ပါ။

$$\begin{array}{r} ၃၆၄ \\ \times \quad ၅၃၁ \\ \hline ၃၆၄ \\ + ၁၀၉၂၀ \\ + ၁၈၂၈၀ \\ \hline ၁၉၃၈၀၄ \end{array}$$

$$(၅၃၁ = ၅၀၀ + ၃၀ + ၁)$$

$$၃၆၄ \times ၁$$

$$၃၆၄ \times ၃၀$$

$$၃၆၄ \times ၅၀၀$$

$$၃၆၄ \times ၅၃၁$$

အဖြေ ၁၉၃၈၀၄

စေ့ကျင့်ခန်း (၉)

၁။ အောက်ပါတို့ကို တွက်ပါ။

$$\begin{array}{r} (က) \quad ၂၄၁ \\ \times \quad ၂၁၂ \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} (ခ) \quad ၅၅၇ \\ \times \quad ၄၀၈ \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} (ဂ) \quad ၈၃၆ \\ \times \quad ၆၄၁ \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} (ဃ) \quad ၁၁၂ \\ \times \quad ၁၄၄ \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} (င) \quad ၂၃၅ \\ \times ၄၅၀ \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} (စ) \quad ၄၆၅ \\ \times ၂၅၄ \\ \hline \end{array}$$

$$(ဆ) \quad ၁၂၁၃ \times ၆၀၈$$

$$(ဇ) \quad ၂၄၃ \times ၆၄၃$$

$$(ဇ) \quad ၃၀၅ \times ၈၂၅$$

၂။ အထက်ပါ ပြဿနာကို ကစားတွက်စက်ဖြင့် အဖြေချိန်ကိုက်ပါ။

ဥပမာ - ပုစ္ဆာ (၁) (က) အတွက် $၂ \ ၄ \ ၀ \times ၂ \ ၁ \ ၂ =$ ကို အစီအစဉ်အတိုင်းနိုင်ပါ။

ဥပမာ - သဘောတရားတစ်ခုတွင် လူ ၁၅၅ ယောက်တင်နိုင်သည်။ ထိုသဘောမျိုး ၅၄ စင်းတွင် လူမည်မျှ တင်နိုင်မည်နည်း။

ပေးချက် - သဘောတရားတစ်ခုတွင် တင်နိုင်သော လူဦးရေ = ၁၅၅ ယောက်

သဘောတရားရေ = ၅၄ စင်း

ပေးချက် - ၅၄ စင်းတွင် တင်နိုင်သောလူဦးရေ = ?

ဖြေရှင်းရန် - $\textcircled{2} + + -$

ဖြေရှင်းရမည် - $၅၄ \text{ စင်းတွင် တင်နိုင်သော လူဦးရေ} - ၁၅၅ = ၅၄$

၁၅၅

$$\begin{array}{r} \times ၅၄ \\ \hline \end{array}$$

၃၇၀

$$+ ၅၀၅၀$$

၁၀၄၂၀

$$(၅၄ = ၅၀ + ၄)$$

$$၁၅၅ \times ၄$$

$$၁၅၅ \times ၅၀$$

အဖြေ။ တင်နိုင်သောလူဦးရေ = ၁၀၄၂၀ ယောက်

ခေတ်ကျင့်ခန်း (၁၀)

၁။ အရင်သမားအစ်ယောက်သည် တစ်သောင်း ၂၂၅ ကျပ်မှန်ဝယ်သော ၆ သောင်း ခွဲပယ်၍ ခုတ်မည်နည်း။

၂။ သေတ္တာတစ်လုံးတွင် ငှက် ၅၄၄ လုံးထည့်နိုင်သော ထိုသေတ္တာမျိုး ၂၇ လုံးတွင် ငှက်မည်မျှ ထည့်နိုင် သနည်း။

၃။ နို့တိုသေတ္တာတစ်လုံးတွင် နို့တိုဘူး ၄၈ ဘူးဝင်သည်။ သေတ္တာ ၁၂၀၀ လုံးတွင် နို့တိုဘူးမည်မျှ ဝင်မည်နည်း။

၄။ ဝိရိ တစ်လုံးကို ၃၄၅၀ ကျပ်ခွဲချိန်ဖြင့် ချောင်းသော ၃၈ လုံးအတွက် ခွဲပယ်၍ချပ်မည်နည်း။

၅။ ဘတ်ကော့တစ်စီးသည် ခရီးသည် ၄၅ ဦး သယ်ဆောင်နိုင်သော ဘတ်ကော့ ၃၄၀ စီးသည် ခရီးသည်မည်မျှ သယ်ဆောင်နိုင်သနည်း။

အဖြေပေးပုံ ဖြေရှင်းပုံ

ဥပမာ - သဘောတူစီစဉ်တွင် ပထမတန်း၌ ၁၀ ယောက်၊ နှစ်တန်း၌ ၂၁၇ ယောက် စီနိုင်သည်။ ထိုသဘောမျိုး ၅၂ စင်းတွက် ခရီးသည် စုစုပေါင်း မည်မျှ စီနိုင်သနည်း။

ပထမတန်း - ပထမတန်း၌စီနိုင်သူဦးရေ = ၁၀ ယောက်

 နှစ်တန်း၌စီနိုင်သူဦးရေ = ၂၁၇ ယောက်

ပေးချက် - သဘောတူစီစဉ် = ၅၂ စင်း

ဖြေရှင်းရန် - ① + ② =

ဖြေရှင်းရသည် - တစ်စီးတွင် စီနိုင်သော ခရီးသည် = ၁၀ + ၂၁၇

 ၅၂ စင်းတွင် စီနိုင်သော ခရီးသည်စုစုပေါင်း = (၁၀ + ၂၁၇) × ၅၂

$$\begin{array}{r}
 ၁၀ \\
 + ၂၁၇ \\
 \hline
 ၂၂၇ \\
 \times ၅၂ \\
 \hline
 ၄၅၄ \\
 + ၁၁၃၅၀ \\
 \hline
 ၁၁၈၀၄
 \end{array}$$

အဖြေ - စီနိုင်သောခရီးသည်စုစုပေါင်း = ၁၁၈၀၄ ယောက်

အတွက်ရှာရန် (၁၁)

၁။ (၄၉၀ × ၄၇) + ၂၃၄၀ ကို ရှင်းပါ။

၂။ ၂၁၅၆၇ = (၄၂၆ × ၂၃) ကို ရှင်းပါ။

၃။ ဦးဘသည် တစ်ရက်တွင် ဂရုစတုရ ၃၈၅ ပိသောပေါ်၌ ဦးမြသည် ၄၅၂ ပိသော ပေါ်သည်။ ထိုအပေါ်သို့ရှိအတိုင်း ၃ ရက်ဆက်တိုက် ပေါ်တွင် ဦးဘနှင့် ဦးမြ စုစုပေါင်းပေါ်သော ဂရုစတုရ ပိသောကိုရှာပါ။

၄။ တစ်ခြင်တွင် လီပွန်သီး ၁၆၅ လုံးပါသော ခြင် ၅ ခြင်နှင့် တစ်ခြင်တွင် ၂၁၅ လုံးပါသော ခြင် ၄ ခြင်၊ ရှိသည်။ လီပွန်သီး စုစုပေါင်း အလုံးရေ မည်မျှ ရှိသနည်း။

၅။ တစ်ရက်တွင် ၂၅ မိုင် ပါသောသီကွတ်ပုန့် ၃၅ ရက်ရှိသည်။ ပုန့် ၂၅၄ ရက်ကို ကလေးများအား စေလွှတ်လိုက်လျှင် သီကွတ်ပုန့်အမျှမည်မျှရှိသနည်း။

၄. ၇ စိတ်တွက်
ဆခွဲတက်ကို စိတ်တွက် ခမ်းကြည့်ပါ။

$$\begin{aligned} ၁၈၃ \times ၆ \\ (၁၈၀ + ၃) \times ၆ \\ (၁၈၀ \times ၆) + (၃ \times ၆) \\ ၆၀၀ + ၁၈ \\ ၆၁၈ \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} ၂၇ \times ၃ \\ (၂၀ + ၇) \times ၃ \\ (၂၀ \times ၃) + (၇ \times ၃) \\ ၆၀ + ၂၁ \\ ၈၁ \end{aligned}$$

ဆရာကျင့်စဉ် (၁၂)

၁။ ဆခွဲတက်ပါးတို့ကို စိတ်တွက် တွက်ပါ။

(က) ၆၁×၃	(ခ) ၈၃×၂	(ဂ) ၉၁×၂	(ဃ) ၃၀၉×၈
(င) ၁၀၅×၆	(စ) ၃၀၂×၄	(ဆ) ၂၀၈×၅	(ဇ) ၂×၄၆

၂။ ချီတက်တက်တွင် ၂၅ လှမ်းသော် ၃ တက်တွင် မည်မျှပါသနည်း။

၃။ ခြင်္သေ့ခြင်္သေ့တွင် လီမော်သီး ၂၀၅ လှမ်းသော် ၄ ခြင်္သေ့တွင် လီမော်သီးမည်မျှပါသနည်း။

အခန်း (၅)

အစာ

၅. ဝ

ဥပမာ (၁)

ဂဏန်းတစ်ဆုံးပါသော ကိန်းဖြင့် စားပြင်း

၅၅၀၇၀ + ၈

$$\begin{array}{r} ၆ ၇ ၀ \\ ၈ \overline{) ၅ ၅ ၀ ၇ ၀} \\ \underline{- ၄ ၈} \\ ၁ ၀ \\ \underline{- ၈} \\ ၂ ၇ \\ \underline{- ၂ ၄} \\ ၀ \\ \underline{- ၀} \\ ၀ \end{array}$$

ချိန်ကိုက်နည်း

၆၀၇၀

စားသက်

$\times ၈$

စားကိန်း

$\underline{၄၈၀၇၀}$

$+ ၀$

အကြွင်း

$\underline{၄၈၀၇၀}$

တည်ကိန်း

အကြွင်း စားသက် = ၆၀၇၀

အကြွင်း = ၀

ဥပမာ (၂)

ဥပမာ (၂)

$$\begin{array}{r} ၁ ၇ ၀ ၅ \\ ၉ \overline{) ၉ ၂ ၇ ၄ ၆} \\ \underline{- ၉} \\ ၂ ၇ \\ \underline{- ၁ ၈} \\ ၂ ၇ \\ \underline{- ၂ ၇} \\ ၄ \\ \underline{- ၃ ၆} \\ ၄ ၆ \\ \underline{- ၄ ၅} \\ ၁ \end{array}$$

ချိန်ကိုက်နည်း

၁၀၇၀၅

စားသက်

$\times ၉$

စားကိန်း

$\underline{၉၂၇၄၅}$

$+ ၀$

အကြွင်း

$\underline{၉၂၇၄၅}$

တည်ကိန်း

အကြွင်း စားသက် = ၁၀၇၀၅

အကြွင်း = ၀

စေ့ကျင့်ခန်း (၁)

၁။ စာပေါ် ဖြန့်တိုက်ပြပါ။

(က) $၂ \overline{) ၈၃၄}$	(ခ) $၈ \overline{) ၉၀၆}$	(ဂ) $၄ \overline{) ၄၃၈၀}$
(ဃ) $၃ \overline{) ၈၇၂၀}$	(င) $၉ \overline{) ၉၀၃၄}$	(စ) $၈ \overline{) ၆၅၀၄၀}$
(ဆ) $၅ \overline{) ၃၀၃၀}$	(ဇ) $၆ \overline{) ၃၀၂၉၀}$	(ဈ) $၇ \overline{) ၂၇၃၆၀}$

၂။ အထက်ပါ ပြဋ္ဌာန်းစာပေါ်များကို ဂဏန်းတွက်စက်ဖြင့် တွက်ပါ။

(ဥပမာ - ပုစ္ဆာ ၁ (က) အတွက် ၈ ၃ ၄ ÷ ၂ = ကို အစီအစဉ်အတိုင်း နှိပ်ပါ။)

၅ • ၂ ဆယ်ပြည့်ကိန်းများဖြင့် စာဖြင့်။

ဥပမာ (၁) $၈၇ + ၂၀$ ကို တွက်ပါ။

$$\begin{array}{r} ၄ \\ ၂၀ \overline{) ၈၇} \\ - ၈၀ \\ \hline ၇ \end{array}$$

အဖြေ စာထပ် = ၄
အကြွင်း = ၇

ဥပမာ (၂) $၁၆၉ + ၃၀$ ကို တွက်ပါ။

$$\begin{array}{r} ၅ \\ ၃၀ \overline{) ၁၆၉} \\ - ၁၅၀ \\ \hline ၁၉ \end{array}$$

အဖြေ စာထပ် = ၅
အကြွင်း = ၁၉

စေ့ကျင့်ခန်း (၂)

၁။ တွက်ပါ။

(က) $၂၀ \overline{) ၅၄}$	(ခ) $၃၀ \overline{) ၁၂၀}$	(ဂ) $၄၀ \overline{) ၂၈၃}$
(ဃ) $၅၀ \overline{) ၂၂၂}$	(င) $၆၀ \overline{) ၃၆၀}$	(စ) $၇၀ \overline{) ၃၅၅}$
(ဆ) $၄၀၆ + ၉၀$	(ဇ) $၁၂၀၀ + ၅၀$	(ဈ) $၁၈၉၅၆ + ၂၀$

၂။ နံပါတ်(၁)ပါပစ္စည်းများကို ကစားရန်တွက်စက်သုံး၍ အခြေကိုချိန်တိုက်ပါ။

ဥပမာ (၁)

$$\begin{array}{r} ၉၇ + ၁၂ \\ ၁၂ \overline{) ၉၇} \quad \text{စားလက်} \\ \underline{- ၉၆} \quad \text{တည်ကိန်း} \\ ၁ \quad \text{အကြွင်း} \end{array}$$

ချိန်တိုက်နည်း

$$\begin{aligned} \text{စားလက်} \times \text{တည်ကိန်း} + \text{အကြွင်း} &= \text{တည်ကိန်း} \\ ၈ \times ၁၂ - ၉၆ + ၁ &= ၉၇ \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{အခြေ} \quad \text{စားလက်} &= ၈ \\ \text{အကြွင်း} &= ၁ \end{aligned}$$

ဥပမာ (၂)

ဥပမာ လက်မရှိသောကြိုးတစ်ချောင်းမှ ၁ ပေအထပ်၌ကြိုးများပြတ်တွင်ကြိုးစ မည်မျှပျက်စီးသည်။

ပေးချက် - ဥပမာ လက်မရှိသော ကြိုးတစ်ချောင်း

ပေးချက် - ၁ ပေ = ၁၂ လက်မ ရှိသော ကြိုးများအရေအတွက်

တွက်နည်း - $၉၈ + ၁၂$

$$\begin{array}{r} ၁၂ \overline{) ၉၈} \\ \underline{- ၉၆} \\ ၂ \end{array}$$

$$\begin{aligned} \text{အခြေ} \quad \text{ရရှိသော ကြိုး} &= ၈ \text{ ပေ} \\ \text{ရှိသောကြိုး} &= ၂ \text{ လက်မ} \end{aligned}$$

ခေတ္တကျင့်ခန်း (၃)

၁။ အောက်ပါတို့ကို စာပေါ် ချိန်တိုက်ပါ။

(က) $၁၀ \overline{) ၉၅}$

(ခ) $၁၂ \overline{) ၈၅}$

(ဂ) $၁၂ \overline{) ၂၆၈}$

(ဃ) $၉၄၇ + ၁၁$

(င) $၆၈၃၂ + ၁၂$

(စ) $၂၅၁၆ + ၁၁$

၂။ လူတစ်ယောက်သည် ၅ လတွင် လစာငွေပေါင်း ၆၀၅ ကျပ် ရရှိသော် တိုသူ တစ်လတွင် မည်သော လစာ ငွေကို ရှာပါ။

၃။ အခြေတိရစ္ဆာန်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကို အဖွဲ့ဝင် ၅ ယောက်အား အညီအမျှဝေပေးသော် တစ်ယောက်တွင် မည်မျှ ရသည်နည်း။

၄။ ပပေတီးတိုင် ၇၉၆၅ တိုင်ကို ၁၂ တိုင်တီးပါသော အထုပ်များထုပ်သော် အထုပ်မည်မျှ ရသည်နည်း။ မည်မျှ ကျန်မည်နည်း။

- ဇ။ ငါးဆယ့်သုံး ၁၂၉၆ လုံးကို တစ်စိတ်တစ်ပိုင်း ၁၁ လုံးကျစီပေါင်းသော် အိတ်ပေါင်းမည်မျှ ရမည်နည်း။
မည်မျှ ကျန်သနည်း။
- ဈ။ ၁၆၅ ၁၈ လုံးကို ၁၀၅၀ ကျပ်ပေါင်းရသော် ၁၆၅ တစ်လုံးမည်မျှနည်း။
- ည။ ကုလားသိုင်း ၅၆၃ လုံးကို တစ်တန်းလျှင် ၉ လုံးကျစီသော်တစ်တန်းမည်မျှ ရမည်နည်း။
မည်မျှ ဂိုသနည်း။
- ဋ။ ဆီ ၁၂ ပိဿာကို ၄၁၇၆၀ ကျပ် ပေါ်ရသော် တစ်ပိဿာမည်မျှပေါ်ရသနည်း။

အထွေထွေပြဋ္ဌာန်း။

ဥပမာ (၁) $(၈၂၇ \times ၆) + (၈၇၂ + ၄)$ ကို ရှင်းပါ။

$$\begin{array}{r} ၈၂၇ \\ \times ၆ \\ \hline ၄၉၆၂ \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ၂၁၈၃ \\ ၈၂၇ \times ၆ \\ \hline ၄၉၆၂ \\ - ၄ \\ \hline ၄၉၅၈ \\ ၈၇၂ + ၄ \\ \hline ၈၇၆ \end{array}$$

$$\begin{aligned} & (၈၂၇ \times ၆) + (၈၇၂ + ၄) \\ &= ၄၉၆၂ + ၈၇၆ \\ &= ၅၈၃၈ \end{aligned}$$

အဖြေ။ ၅၈၃၈

ဥပမာ (၂) ပေါ်ပေါက်ရသော ၂၀၅၅၇ ကျပ် ပေါ်သည့်ပေးရန် စုပေါင်းကျန်ကျစိတ်မှာ ၂၀၆၄၇ ကျပ် ဖြစ်သည်။ အသားတင်ဝင်ငွေအတန်ခက်ကိုလျှော့လိုက်သော် လျှော့လိုက်သောငွေမည်မျှဖြစ် မည်နည်း။

$$\begin{aligned} \text{ပေးရန်} - \text{ပေါ်ပေါက်ရသော} &= ၂၀၅၅၇ \text{ ကျပ်} \\ \text{စုပေါင်းကျန်ကျစိတ်} &= ၂၀၆၄၇ \text{ ကျပ်} \\ \text{ပေးရန်} - \text{လျှော့လိုက်သောငွေ} &= ? \\ \text{ဖြေရှင်းရန်} - &+ \ominus = \oplus \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{ဖြေရှင်းရန်} - \text{အသားတင်ဝင်ငွေ} &= ၂၀၅၅၇ - ၂၀၆၄၇ \\ \text{လျှော့လိုက်သောငွေ} &= (၂၀၅၅၇ - ၂၀၆၄၇) + ၂ \end{aligned}$$

$$\begin{array}{r} ၂၈၉၈၇ \\ - ၂၀၆၄၇ \\ \hline ၈၃၂၀ \end{array}$$

$$\begin{array}{r} ၃၉၅၅ \\ ၇ \overline{) ၃၉၅၅} \\ \underline{- ၆} \\ ၃၉ \\ \underline{- ၃၈} \\ ၀၀ \\ \underline{- ၀၀} \\ ၀၀ \\ \underline{- ၀၀} \\ ၀ \end{array}$$

အဆိုပါ လျှပ်စိုက်သောခွင့် = ၃၉၅၅ ကျပ်

လေ့ကျင့်ခန်း (၄)

- ၁။ (၂၆၃၄၀ + ၇) + ၀၅၄၅ ကို ရှင်းပါ။
- ၂။ ၉၃၄၆ - (၁၄၈၂၆ + ၃) ကို ရှင်းပါ။
- ၃။ (၄၅ × ၆၈) + (၅၄၂၄ + ၁၂) ကို ရှင်းပါ။
- ၄။ စောင် ၀၀ ထည့်ကို ၂၆၉၀ ကျပ် ပြန်ပေးတာ၏ မောင်တစ်ယောက်သည် ၃၀၀ ကျပ်ဖြင့် ပြန်မရောင်းသော် တစ်ယောက်သည် မည်မျှ ပြတ်သနည်း။
- ၅။ သင်ကြားလုံး ၁၄၅ လုံးကို မောင်ကြီးနှင့် မောင်ငယ် နှစ်ယောက်တို့ ဝေမျှကြရာ မောင်ငယ်သည် သင်ကြားလုံး ၁၅ လုံးလိုရ၏။ မောင်ကြီး ရသော သင်ကြားလုံး မည်မျှနည်း။
- ၆။ မောင်သာ၊ မောင်လှ၊ မောင်မြ ညီအစ်ကို သုံးယောက်တို့သည် ကျောင်းစဉ်တစ်လတွင် စစ်သံမှ ၂၀၀ ကျပ်နှင့် ဝီစင်သံမှ ၂၈၀ ကျပ် ရရှိသည်။ ၎င်းတို့ကို သုံးယောက်တည့်တမျှ ဝေသော် တစ်ယောက်တို့ မည်မျှရမည်နည်း။

XXXX

အခန်း (၆)
အပိုင်းကိန်းနှင့် ဒသမကိန်း

၆.၁ အပိုင်းကိန်း

သရုပ်ပြပုံ	အဓိပ္ပာယ်	အရေအတွက်	အမတ်
	ညွှန်းပိုင်း ၃ ခိုင်း အနက် ၁ ခိုင်း	$\frac{၁}{၃}$	သုံးပိုင်း၊ တစ်ပိုင်း
	ညွှန်းပိုင်း ၃ ခိုင်း အနက် ၂ ခိုင်း	$\frac{၂}{၃}$	သုံးပိုင်း၊ နှစ်ပိုင်း
	ညွှန်းပိုင်း ၃ ခိုင်း အနက် ၃ ခိုင်း	$\frac{၃}{၃}$	သုံးပိုင်း၊ သုံးပိုင်း (တစ်ခု ၁ ခြစ်သည်)

သုံးပိုင်းတစ်ပိုင်း

၁ — မဲခြစ်ထားသောတစ်ပိုင်းအရေအတွက် (ပိုင်းစာ)
၃ — ညွှန်းပိုင်း စုစုပေါင်း (ပိုင်းခြေ)

ညွှန်းပိုင်း ၁ ခိုင်းသည် တစ်ခုလုံး၏ သုံးပုံတစ်ပုံဖြစ်သည်ဟု အဓိပ္ပာယ်ရသည်။

စေ့ကုဋေခန်း (၁)

၁။ အောက်ပါပုံအသီးသီးတွင် မဲခြစ်ထားသည့်အပိုင်းများကို ဖော်ပြသော အပိုင်းကိန်းကို ရွေးပါ။

(က)

(ခ)

(ဂ)

$$\frac{2}{3} + \frac{2}{3} + \frac{2}{3}$$

$$\frac{1}{2} + \frac{2}{2} + \frac{2}{2}$$

$$\frac{2}{3} + \frac{2}{3} + \frac{2}{3}$$

(ဃ)

(င)

(စ)

$$\frac{2}{3} + \frac{2}{3} + \frac{2}{3}$$

$$\frac{1}{2} + \frac{1}{2} + \frac{1}{2}$$

$$\frac{2}{3} + \frac{2}{3} + \frac{1}{3}$$

၂။ မဲခြစ်ထားသော အပိုင်းများကို ဖော်ပြသော အပိုင်းကိန်းကို ရွေးပါ။

(က)

(ခ)

(ဂ)

(ဃ)

(င)

(စ)

(ဆ)

(ဇ)

၃၈ အောက်ပါ အပိုင်းကိန်းအသီးသီးအတွက် သက်ဆိုင်ရာပုံတွင် ခံနိုင်ပါသေးပါ။

(က) $\frac{၁}{၃}$ (ခ) $\frac{၁}{၃}$ (င) $\frac{၁}{၂}$ (ဆ) $\frac{၁}{၄}$

(ဇ) $\frac{၃}{၄}$ (ဈ) $\frac{၃}{၄}$ (ည) $\frac{၁}{၄}$ (ဋ) $\frac{၁}{၂}$

၃၉ အောက်ပါပုံများတွင် သက်ဆိုင်ရာ အပိုင်းကိန်းများခေါ်ပြုပါ။

(က) + = (ခ) + =

----- + ----- = -----

(င) - = (ဆ) - =

----- - ----- = -----

၅၀ အောက်ပါတွဲကို ဖြေပါ။

(က) $\frac{၁}{၃} + \frac{၁}{၃} = \frac{၁ + ၁}{၃} = \frac{၂}{၃}$

(ခ) $\frac{၁}{၄} + \frac{၁}{၄} =$

(င) $\frac{၁}{၃} - \frac{၁}{၄} =$

(ဆ) $\frac{၁}{၃} - \frac{၁}{၃} =$

(ဇ) $\frac{၁}{၃} + \frac{၁}{၃} + \frac{၁}{၃} =$

တစ်ခု၏ အပိုင်းများ

ဥပမာ -

$$\frac{၁}{၂}$$

$$\frac{၂}{၄}$$

$$\frac{၃}{၆}$$

အစုတစ်ခု၏ အပိုင်းတိုင်း

ဥပမာ -

၄က်ပျော့သီး ၅စင်းနှင့် ၅စင်းတောင့်သီး ၅စင်း
 $\frac{၄}{၉}$ ဖြစ်သည်။

ခလုကျင့်ခန်း (၂)

၁။ အောက်ပါတို့တွင် မိမိမြင်ထားသည့်ပုံများကို အပိုင်းတိုင်းဖြတ်ပြီး။

(က)

(ခ)

(ဂ)

(ဃ)

(င)

(စ)

(ဆ)

(ဇ)

(ဈ)

(ည)

(ဋ)

ဥပမာ -

မခွဲစုရာသည်ပန်းသီး ၁ လုံးကို ၄ စိတ်အညီစိတ်၌ ၁ စိတ်စားလိုက်သည်။ ကျန်သော ပန်းသီးစိတ်သည် ပန်းသီးတစ်လုံး၏ မည်သည့်ပန်းသီးအပိုင်းဖြစ်သနည်း။

$$\begin{aligned} \text{ပန်းသီး ၁၀၃၈} &= \frac{5}{9} & (5 \text{ စိတ် ဆည့်စိတ်သည်}) \\ \text{စားလိုက်သောပန်းသီး} &= \frac{5}{9} \\ \text{ကျန်သောပန်းသီး} &= \frac{5}{9} - \frac{5}{9} = \frac{2}{9} \end{aligned}$$

စေ့ကျွန်ခန်း (၃)

- ၁။ မုန့် ၁ ဆွတ်ကိုသာ ၃ ယောက်အားအညှီအမျှစေလျှင်သာ ၁ ယောက်စီရသောမုန့်သည်မုန့် ၁ ဆွတ်လုံး၏ မည်သည့်အစိတ်အပိုင်းဖြစ်သနည်း။

- ၂။ ကိတ်မုန့် ၁ လုံးကိုလှည့်ပတ်၍ ၃ ယောက်အညှီအမျှပိုင်းပွဲတွင် ၁ ယောက်စီရသောမုန့်သည်ကိတ်မုန့်အားလုံး၏ မည်သည့်အစိတ်အပိုင်းဖြစ်သနည်း။

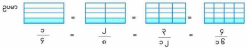
- ၃။ အမေသည်မုန့် ၃ ခွက်၏ $\frac{2}{3}$ ကိုအမေအားရပေးလိုက်၏။ ကျွန်မုန့်ကိုသာအားပေးသော်လည်းရသောမုန့်သည် မုန့် ၁ ဆွတ်လုံး၏မည်သည့်အစိတ်အပိုင်းဖြစ်သနည်း။

- ၄။ ဖောင်ဖောင်သည် ဘိမ်းမှ ကျောင်းသို့ခရီး၏ $\frac{1}{3}$ ကိုသမ်းလျှောက်၏။ ကျန်ခရီးကိုကာဖြင့် သွားသော် ကာဖြင့်သွားသောခရီးသည်ခရီးတစ်ခုလုံး၏မည်သည့်အစိတ်အပိုင်းဖြစ်သနည်း။

- ၅။ ငွေတစ်ရာကိုသာ ၅ ယောက်အားအညှီအမျှစေလျှင်တစ်ဦးစီရသောငွေသည်မူလငွေတစ်ရာ၏ မည်သည့်အစိတ်အပိုင်းဖြစ်သနည်း။

- ၆။ ခြင်္သေ့တင်းထဲတွင် မာလကကသီး ၃ လုံး၊ ပန်းသီး ၁ လုံး၊ ကိတ်မုန့်သီး ၄ လုံး၊ ချို၏ မာလကကသီးအရေအတွက်သည် ခြင်္သေ့တင်းတွင်းရှိသစ်သီးအားလုံး၏ မည်သည့်အစိတ်အပိုင်း ဖြစ်သနည်း။

တန်ဖိုးတူအပိုင်းကိန်းများ

အထွေထွေအပိုင်း (၄)

၁။ ပုံစံတူ တန်ဖိုးတူအပိုင်းကိန်းများကို ဖော်ပြပါ။

(က)

(ခ)

(ဂ)

(ဃ)

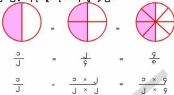

(င)

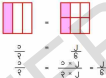

ပြောကြားခြင်းဖြင့် တန်ဖိုးတူအပိုင်းကိန်းများရှာခြင်း

ဥပမာ (၁)

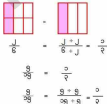
ဥပမာ (၂)

တန်ဖိုးတူအပိုင်းကိန်းရရန် အပိုင်းကိန်းတစ်ခု၏ ပိုင်းဆခန့်ပိုင်းခြေတို့ကို သုညမဟုတ်သောတွည့်သည့် ကိန်းတစ်ခုဖြင့် ပြောကြားသည်။

စာခြင်းဖြင့် တန်ဖိုးတူအပိုင်းကိန်းများရှာခြင်း

ဥပမာ -

တန်ဖိုးတွေအပိုင်းကိုး ခုရှိ အပိုင်းကိုးတစ်ခုစီပိုင်းဝေနှင့် ပိုင်းခြေတို့ကို လျှော့မကုတ်သော
 တွေ့ရှိသည့် ဂဏန်းတစ်ခုဖြင့်စားနိုင်သည်။

လေ့ကျင့်ခန်း (၅)

၁။ * တွင် လိုအပ်သောဂဏန်းဖြည့်ပါ။

(က) $၁ = \frac{၁}{၁} = \frac{၁ \times *}{၁ \times ၃} = \frac{၃}{၃}$

(ခ) $\frac{၁}{၄} = \frac{၁ \times ၂}{၄ \times *} = \frac{၂}{*}$

(ဂ) $\frac{၁}{၃} = \frac{၁ \times *}{၃ \times ၃} = \frac{*}{၉}$

(ဃ) $\frac{၃}{၆} = \frac{၃ \times *}{၆ \times ၃} = \frac{*}{၁၅}$

(င) $\frac{၁}{၆} = \frac{၁ \times ၂}{၆ \times *} = \frac{၂}{*}$

(စ) $\frac{၁}{၂} = \frac{၁ \times *}{၂ \times ၅} = \frac{*}{၁၀}$

၂။ (က) $\frac{၂}{၄} = \frac{၂ + ၂}{၄ + *} = \frac{၁}{*}$

(ခ) $\frac{၃}{၆} = \frac{၃ + ၃}{၆ + *} = \frac{၁}{*}$

(ဂ) $\frac{၈}{၁၀} = \frac{၈ + *}{၁၀ + ၂} = \frac{*}{၅}$

(ဃ) $\frac{၁၆}{၂၀} = \frac{၁၆ + *}{၂၀ + ၂} = \frac{*}{၁၀}$

(င) $\frac{၅}{၁၅} = \frac{၅ + ၅}{၁၅ + *} = \frac{၁}{*}$

(စ) $\frac{၃}{၉} = \frac{၃ + *}{၉ + ၃} = \frac{*}{၃}$

၃။ (က) $၁ = \frac{၁}{၁} = \frac{၂}{*} = \frac{*}{၅} = \frac{၁၀}{*}$

(ခ) $\frac{၁}{၂} = \frac{၂}{*} = \frac{*}{၆} = \frac{၄}{*} = \frac{၆}{*}$

(ဂ) $\frac{၂}{၃} = \frac{၄}{*} = \frac{*}{၉} = \frac{၁၀}{*} = \frac{*}{၃၀}$

(ဃ) $\frac{၁၂}{၄၈} = \frac{၆}{*} = \frac{*}{၁၂} = \frac{၁}{*}$

(င) $\frac{၁၄}{၂၈} = \frac{*}{၁၄} = \frac{*}{၄} = \frac{၁}{*}$

၄။ $\frac{၁}{၃}$ နှင့် တန်ဖိုးတူသော အပိုင်းကိုး ၅ ခုရေးပါ။

၅။ $\frac{၁}{၆}$ နှင့် တန်ဖိုးတူသော အပိုင်းကိုး ၅ ခုရေးပါ။

၆။ အတက်ပါအပိုင်းကိုနံရံများကို အစွင်းဆုံးပုံစံဖြင့်အစွဲပါ။

$$(က) \quad \frac{၈}{၄၀} = \frac{၈ \div ၈}{၄၀ \div ၈} = \frac{၁}{၅}$$

$$(ခ) \quad \frac{၁၀}{၂၅} \quad (ဂ) \quad \frac{၁၄}{၄၉} \quad (ဃ) \quad \frac{၁၈}{၆၀}$$

အပိုင်းကိုနံရံများနှိုင်းယှဉ်ခြင်း

(က) ခိုင်းသဖြင့်အပိုင်းကိုနံရံများ နှိုင်းယှဉ်ခြင်း
ဥပမာ (၁)

$$\frac{၁}{၂}$$

$$\frac{၁}{၂} > \frac{၁}{၄}$$

$$\frac{၁}{၄}$$

ဥပမာ (၂)

$$\frac{၁}{၄}$$

$$\frac{၁}{၄} < \frac{၁}{၂}$$

$$\frac{၁}{၂}$$

ဥပမာ (၃)

$$\frac{၃}{၉}$$

$$\frac{၃}{၉} > \frac{၁}{၄}$$

$$\frac{၁}{၄}$$

စေ့ကွင်းစနစ် (၆)

၁။ မည်သည့်ကွင်းစနစ်သည် > ကိုသုံးစွဲခြင်းမရှိပါ။

(က) $\frac{0}{5}$ နှင့် $\frac{2}{5}$

(ခ) $\frac{9}{6}$ နှင့် $\frac{1}{6}$

(ဂ) $\frac{9}{20}$ နှင့် $\frac{8}{20}$

(ဃ) $\frac{20}{21}$ နှင့် $\frac{5}{21}$

(င) $\frac{2}{2}$ နှင့် $\frac{9}{2}$

(စ) $\frac{1}{9}$ နှင့် $\frac{2}{9}$

၂။ မည်သည့်ကွင်းစနစ်သည် < ကိုသုံးစွဲခြင်းမရှိပါ။

(က) $\frac{2}{2}$ နှင့် $\frac{1}{2}$

(ခ) $\frac{20}{26}$ နှင့် $\frac{9}{26}$

(ဂ) $\frac{9}{9}$ နှင့် $\frac{2}{9}$

(၁) ဝိုင်းခြေမတူသည့်ဝိုင်းကိန်းများနှိုင်းယှဉ်ခြင်း

ဥပမာ(၁) $\frac{2}{2}$ နှင့် $\frac{2}{6}$ တို့ကိုနှိုင်းယှဉ်ပါ။

$$\frac{\frac{2}{2} \times \frac{1}{1}}{\frac{2}{2} \times \frac{1}{1}} \text{ နှင့် } \frac{2}{6}$$

$$\frac{1}{1} > \frac{2}{6}$$

$$\frac{2}{2} > \frac{2}{6}$$

ဥပမာ(၂) $\frac{5}{9}$ နှင့် $\frac{2}{5}$ တို့ကိုနှိုင်းယှဉ်ပါ။

$$\frac{\frac{5}{9} \times \frac{5}{5}}{\frac{9}{9} \times \frac{5}{5}} \text{ နှင့် } \frac{2 \times 9}{5 \times 9}$$

$$\frac{25}{45} > \frac{18}{45}$$

$$\frac{5}{9} > \frac{2}{5}$$

ဝိုင်းခြေမတူသည့် အဝိုင်းကိန်းများကိုနှိုင်းယှဉ်ရာတွင် ဝိုင်းခြေမတူအောင်ပြောင်းပြီးမှ ဝိုင်းမတူများကို နှိုင်းယှဉ်ရသည်။

စတုရန်း (၇)

၁။ အောက်ပါတို့ကို > သို့မဟုတ် < ကိုသုံး၍နှိုင်းယှဉ်ပါ။

(က) $\frac{၁}{၃}$ နှင့် $\frac{၁}{၂}$

(ခ) $\frac{၃}{၄}$ နှင့် $\frac{၂}{၃}$

(ဂ) $\frac{၅}{၆}$ နှင့် $\frac{၂}{၃}$

(ဃ) $\frac{၁}{၅}$ နှင့် $\frac{၁}{၃}$

(င) $\frac{၅}{၁၆}$ နှင့် $\frac{၃}{၄}$

(စ) $\frac{၂}{၃}$ နှင့် $\frac{၃}{၈}$

မှိုင်းစေသည်မှိုင်းမြေထက်ကြီးလျှင်ဆိုအပိုင်းကိန်းသည် ၁ ထက်ကြီး၏။

ဥပမာ- $\frac{၇}{၃} > ၁$

စတုရန်း (၈)

၁။ အောက်ပါ ကွက်လပ်တွင် = သို့မဟုတ် > သို့မဟုတ် <

(က) $\frac{၅}{၃}$ () ၁

(ခ) $\frac{၃}{၂}$ () ၁

(ဂ) $\frac{၁}{၆}$ () ၁

(ဃ) $\frac{၈}{၇}$ () ၁

(င) $\frac{၇}{၈}$ () ၁

(စ) $\frac{၃}{၃}$ () ၁

အနိမ့်ဆုံး

အပြည့်ဝဲန်း၊ တစ်ခုနှင့် အပိုင်းကိန်းတစ်ခုဖြင့် မှိုင်းစပ်စပ်ပြထားမြိုင်းကို ကိန်းစုဟုခေါ်သည်။

ဥပမာ (၁)

၁ $\frac{1}{2}$ ကို အပိုင်းကိန်းသင်္ကေတဖြင့်ရေးပါ။

$$\begin{aligned} ၁ \frac{1}{2} &= ၁ + \frac{1}{2} \\ &= \frac{2}{2} + \frac{1}{2} \\ &= \frac{2+1}{2} \\ &= \frac{3}{2} \end{aligned}$$

ဥပမာ (၂)

$\frac{9}{2}$ ကို ကိန်းစုရေးပါ။

$$\begin{aligned} \frac{9}{2} &= \frac{8+1}{2} \\ &= 4 + \frac{1}{2} \\ &= 4\frac{1}{2} \end{aligned}$$

လေ့ကျင့်ခန်း (၉)

၁။ အဖြေချက်ရေးပါ။

(က) $\frac{20}{20}$ ($2\frac{0}{20}$, $၁\frac{0}{20}$, $၁၀\frac{0}{20}$)

(ခ) $\frac{28}{2}$ ($၇\frac{0}{2}$, $၂\frac{0}{2}$, $၁၂\frac{၁}{2}$)

(ဂ) $၂\frac{0}{2}$ ($\frac{6}{2}$, $\frac{၇}{2}$, $\frac{2}{2}$)

(ဃ) $၂\frac{0}{2}$ ($\frac{8}{2}$, $\frac{8}{2}$, $\frac{6}{2}$)

အပိုင်းကိန်းများပေါင်းခြင်း ၊ နှုတ်ခြင်း

ဥပမာ (၁)

$$\begin{aligned}\frac{၁}{၃} + \frac{၁}{၆} &= \frac{၁ \times ၂}{၃ \times ၂} + \frac{၁}{၆} \\ &= \frac{၂}{၆} + \frac{၁}{၆} \\ &= \frac{၃}{၆} \\ &= \frac{၁}{၂}\end{aligned}$$

အဖြေ $\frac{၁}{၂}$

ဥပမာ (၂)

$$\begin{aligned}\frac{၁}{၂} - \frac{၁}{၅} &= \frac{၁ \times ၅}{၂ \times ၅} - \frac{၁ \times ၂}{၅ \times ၂} \\ &= \frac{၅}{၁၀} - \frac{၂}{၁၀} \\ &= \frac{၅ - ၂}{၁၀} \\ &= \frac{၃}{၁၀}\end{aligned}$$

အဖြေ $\frac{၃}{၁၀}$

လေ့ကျင့်ခန်း (၁၀)

၁။ မှန်ကန်

(က) $\frac{၁}{၃} + \frac{၅}{၁၂}$

(ခ) $\frac{၁}{၄} + \frac{၁}{၂}$

(ဂ) $\frac{၁}{၄} + \frac{၂}{၃}$

(ဃ) $\frac{၁}{၁၀} + \frac{၂}{၅}$

(င) $\frac{၂}{၃} - \frac{၁}{၉}$

(စ) $\frac{၅}{၆} - \frac{၂}{၃}$

(ဆ) $\frac{၄}{၅} - \frac{၁}{၃}$

(ဇ) $\frac{၁၀}{၁၂} + \frac{၂}{၃}$

(ဈ) $\frac{၅}{၁၀} - \frac{၁}{၆}$

ဥပမာ (၁) $၃ \frac{၀}{၄} + ၁ \frac{၃}{၅}$

$$\begin{aligned}
 &= ၃ + \frac{၀}{၄} + ၁ + \frac{၃}{၅} \\
 &= ၄ + \frac{၀ \times ၅}{၄ \times ၅} + \frac{၃ \times ၄}{၅ \times ၄} \\
 &= ၄ + \frac{၀}{၂၀} + \frac{၁၂}{၂၀} \\
 &= ၄ + \frac{၁၂}{၂၀} \\
 &= ၄ \frac{၁၂}{၂၀}
 \end{aligned}$$

ဥပမာ (၂) $၃ \frac{၃}{၄} - ၁ \frac{၁}{၂}$

$$\begin{aligned}
 &= \frac{၁၅}{၄} - \frac{၃}{၂} \\
 &= \frac{၁၅}{၄} - \frac{၃ \times ၂}{၂ \times ၂} \\
 &= \frac{၁၅}{၄} - \frac{၆}{၄} \\
 &= \frac{၉}{၄} \\
 &= ၂ \frac{၁}{၄}
 \end{aligned}$$

လေ့ကျင့်ခန်း (၁၁)

၁။ ရှင်းပါ။

(က) $၉ \frac{၂}{၃} + ၃ \frac{၅}{၆}$ (ခ) $၄ \frac{၁}{၄} + ၂ \frac{၃}{၂}$ (ဂ) $၁ \frac{၁}{၃} + ၂ \frac{၁}{၄}$

(ဃ) $၂ \frac{၅}{၈} - ၁ \frac{၃}{၄}$ (င) $၁ \frac{၁}{၅} - \frac{၅}{၁၀}$ (စ) $၅ \frac{၁}{၂} - ၂ \frac{၁}{၄}$

၂။ ပထမနေရာတွင် လယ်က ၁၀၀ ကောင်ရှိပြီး၊ ဒုတိယနေရာတွင် ၁၀ ကောင်ရှိပြီး၊ တတိယနေရာတွင် ၁၀ ကောင်ရှိပြီး၊ စုစုပေါင်းလယ်ကမည်မျှကောင်ရှိကြသနည်း။

၃။ ခရုသပြေညှိမို့သောစည်ပိုင်းတစ်ခုမှ ခရု ၁၀ ကောင်၊ ခရုသပြေစည်၏ ခြေသည့်အစိတ်အပိုင်း ကျန်သေးသနည်း။

၆.၂ စာမေးကိန်း
ဆယ်စိတ်ပိုင်း၊ ရာစိတ်ပိုင်း၊

ဥပမာ -

$$\frac{၁}{၂} + \frac{၃}{၄} \text{ တို့ကို ပိုင်းဆွဲ၍ } ၁၀ \text{ (သို့မဟုတ်) } ၁၀၀ \text{ မို့သောဆယ်စိတ်ပိုင်းသို့ ပြောင်းပါ။}$$

$$\frac{၁}{၂} = \frac{၁ \times ၅}{၂ \times ၅} = \frac{၅}{၁၀}$$

$$\frac{၃}{၄} = \frac{၃ \times ၂၅}{၄ \times ၂၅} = \frac{၇၅}{၁၀၀}$$

ဆရာကျင့်ခန်း (၁၂)

၁။ တွင် လိုသောကိန်းများဖြည့်ပါ။

(က) $\frac{၁}{၂} = \frac{\square}{၁၀}$ (ခ) $\frac{၁}{၄} = \frac{\square}{၁၀၀}$

(ဂ) $\frac{၂}{၄} = \frac{\square}{၁၀၀}$ (ဃ) $\frac{၁}{၅} = \frac{\square}{၁၀}$

၂။ ဆယ်စိတ်ပိုင်းကိုပိုင်းဆွဲ၍ ၁၀ (သို့မဟုတ်) ၁၀၀ မို့သောဆယ်စိတ်ပိုင်းသို့ ပြောင်းပါ။

(က) $\frac{၃}{၅}$ (ခ) $\frac{၁}{၄}$ (ဂ) $\frac{၁}{၂၅}$

ဆယ်လီစိတ်

$$\frac{၁}{၁၀} = \frac{၁၀}{၁၀}$$

ဆယ်လီစိတ် ၁၀ စိတ်

ဥပမာ (၁)

$$\text{မိန့်ဩယ်ထောအသောအပိုင်း} = \frac{၁}{၁၀}$$

အယ်ထောအသောအပိုင်း

အယ်	၃	အယ်လီစီတ်
	၁	၁

အသမကီနီခြင့်အပူလွှင် ၁. ၁ (သုညအသမကီနီဟုမတ်သည်)

ဥပမာ (၂)

အယ်	၃	အယ်လီစီတ်
	၁	၄

အသမကီနီခြင့်အပူလွှင် ၁. ၄ (သုညအသမကီနီဟုမတ်သည်)

ဥပမာ (၃)

အယ်	၃	အယ်လီစီတ်
	၂	၃

အသမကီနီခြင့်အပူလွှင် ၂. ၃ (နှစ်အသမကီနီဟုမတ်သည်)

အပူလွှင်နီ (၁၃)

၁။ အောက်ပါပုံတွင်မိန့်ဩယ်ထောအသောအပိုင်းများကိုဖော်ပြအသောအသမကီနီအပူလွှင်ပါ။ ခတ်ပါ။

(က)

()

(ခ)

()

(ဂ)

()

(၁၁)

()

(၁၂)

()

၂။ အောက်ပါတို့ကိုအသေးကိန်းဖြင့်ရေးပါ။ အက်ပါး

(၇) $\frac{\text{အယ်လ်ဇီဇ်}}{\text{၀}} = \frac{\text{၃}}{\text{၃}}$

(၈) $\frac{\text{အယ်လ်ဇီဇ်}}{\text{၃}} = \frac{\text{၃}}{\text{၃}}$

(၉) $\frac{\text{အယ်လ်ဇီဇ်}}{\text{၀}} = \frac{\text{၃}}{\text{၃}}$

(၁၀) $\frac{\text{အယ်လ်ဇီဇ်}}{\text{၃}} = \frac{\text{၃}}{\text{၃}}$

(၁၁) အယ်လ်ဇီဇ် ၉ နှစ်

(၁၂) ၉ ခုနှင့်အယ်လ်ဇီဇ် ၃ နှစ်

(၁၃) ၂ အယ်လ်ဇီဇ် ၃ ခုနှင့်အယ်လ်ဇီဇ် ၆ နှစ်

ရှာလီဇီဇ်

၀

$= \frac{၀၀}{၀၀}$

$= \frac{၀၀၀}{၀၀၀}$

၀

= အယ်လ်ဇီဇ် ၁၀ နှစ်

= ရှာလီဇီဇ် ၁၀၀ နှစ်

$\frac{၀}{၀၀}$

$\frac{၀၀}{၀၀၀}$

အယ်လ်ဇီဇ် ၀ နှစ်

= ရှာလီဇီဇ် ၁၀ နှစ်

ဥပမာ (၁)

၃	ဆယ်စီစိတ်	ရာစီစိတ်
၀	၀	၀

၀ . ၀၀ ဟုရေးသည်။ (သုညကိန်းသုညကိန်းဟုဖော်သည်။)

ဥပမာ (၂)

$$\frac{99}{100}$$

၃	ဆယ်စီစိတ်	ရာစီစိတ်
၀	၉	၉

၀ . ၉၉ ဟုရေးသည်။ (သုညကိန်းသမ္မိတ်ကိန်းဟုဖော်သည်။)

ဥပမာ (၃)

၃	ဆယ်စီစိတ်	ရာစီစိတ်
၀	၉	၆

၀ . ၉၆ ဟုရေးသည်။ (တစ်ကိန်းသမ္မိတ်ခြောက်ရာစိတ်သည်။)

စတုကျင့်စနစ် (၁၄)

၁။ အောက်ပါပုံတို့တွင် မဲပြည်ထားသောပုံစံများကို အသေးကိန်းဖြင့်ဖော်ပြပြီး ကိန်းတင်ပါ။

(က)

()

(ခ)

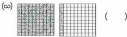

()

(ဂ)

()

၂၈ အောက်ပါတို့ကို အသမာကိန်းဖြင့် ဖော်ပြပါ။

(က) $\frac{၃}{၁} \frac{\text{ဆယ်လီမီတာ}}{၁} \frac{\text{ရာလီမီတာ}}{၅}$

(ခ) $\frac{၃}{၂} \frac{\text{ဆယ်လီမီတာ}}{၁} \frac{\text{ရာလီမီတာ}}{၇}$

(ဂ) $\frac{\text{ဆယ်}}{၃} \frac{၃}{၁} \frac{\text{ဆယ်လီမီတာ}}{၁} \frac{\text{ရာလီမီတာ}}{၇}$

(ဃ) $\frac{၃}{၁} \frac{\text{ဆယ်}}{၃} \frac{၃}{၂} \frac{\text{ဆယ်လီမီတာ}}{၁} \frac{\text{ရာလီမီတာ}}{၇}$

(င) $\frac{\text{ဆယ်}}{၃} \frac{၃}{၁} \frac{\text{ဆယ်လီမီတာ}}{၂} \frac{\text{ရာလီမီတာ}}{၆}$

(စ) $\frac{၃}{၁} \frac{\text{ဆယ်လီမီတာ}}{၁} \frac{\text{ရာလီမီတာ}}{၃}$

၂၉ အောက်ပါတို့ကို အသမာကိန်းဖြင့် ဖော်ပြပါ။

(က) ရာလီမီတာ ၉ စိတ်

(ခ) ရာလီမီတာ ၁၀ စိတ်

(ဂ) ရာလီမီတာ ၁၇ စိတ်

(ဃ) နှစ်နှင့် ရာလီမီတာ ၂၅ စိတ်

(င) ထန်နှင့် ရာလီမီတာ ၃ စိတ်

(စ) နှစ်ဆယ်သုံးနှင့် ရာလီမီတာ ၁၀ စိတ်

၃၀ အောက်ပါအပိုင်းကို အသမာကိန်းဖြင့် ဖော်ပြပါ။

ဥပမာ - $\frac{၈၅}{၁၀၀} = \frac{\text{ရာလီမီတာ}}{၁၀၀} = \frac{\text{ဆယ်လီမီတာ}}{၁၀} \frac{\text{စိတ်နှင့် ရာလီမီတာ}}{၅} \frac{\text{စိတ်}}{၁၀} = ၀.၈၅$

(က) $\frac{၇}{၁၀}$

(ခ) $\frac{၁၇}{၁၀၀}$

(ဂ) $\frac{၁၇၀}{၁၀၀}$

(ဃ) $\frac{၃}{၁၀}$

(င) $\frac{၂၇}{၁၀၀}$

(စ) $\frac{၁၂၇}{၁၀၀}$

၃၁ အောက်ပါတို့ကို အပိုင်းကိန်းဖြင့် ဖော်ပြပါ။

ဥပမာ - $၀.၂၅ = \frac{\text{ဆယ်လီမီတာ}}{၂} \frac{\text{စိတ်နှင့် ရာလီမီတာ}}{၅} \frac{\text{စိတ်}}{၅} = \frac{\text{ရာလီမီတာ}}{၂၀} \frac{\text{စိတ်နှင့် ရာလီမီတာ}}{၅} \frac{\text{စိတ်}}{၅} = \frac{\text{ရာလီမီတာ}}{၂၅} \frac{\text{စိတ်}}{၅} = \frac{၂၅}{၁၀၀}$

(က) ၀.၃၄

(ခ) ၃.၄

(ဂ) ၃.၀၄

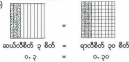
(ဃ) ၀.၇

(င) ၂.၃၅

(စ) ၀.၀၅

ခ။သမဝင်နိမ့်များကို နှိုင်းယှဉ်ခြင်း။

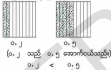
ဥပမာ (၁)

၀.၂ သည် ၀.၂၀ နှင့် တန်ဖိုးတူညီသည်။

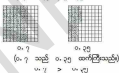
ဥပမာ (၂)

၀.၂ နှင့် ၀.၅ နှိုင်းယှဉ်ပါ။

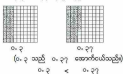
ဥပမာ (၃)

၀.၇ နှင့် ၀.၃၅ နှိုင်းယှဉ်ပါ။

ဥပမာ (၄)

၀.၃ နှင့် ၀.၃၇ နှိုင်းယှဉ်ပါ။

စာရင်းကဏ္ဍမေးခွန်း (၁၅)

- ၁။ အောက်ပါကွက်သစ်တို့တွင် $<$, $>$, $=$ လက္ခဏာတို့ကို သုံးစွဲပြီးဖြည့်ပါ။
- (က) ၀.၆ () ၀.၉ (ခ) ၀.၈၈ () ၀.၃ (ဂ) ၀.၄၂ () ၀.၄၆
- (ဃ) ၀.၀၀ () ၀.၀၆ (င) ၀.၅ () ၀.၀၅ (စ) ၅.၃ () ၀.၅၃

- ၂။ မိဘာ ၁၀၀ ခြေပုံတွင် ခြေလျှင် (၆) ဦး၏ ကြာချိန်မှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည်။

ခြေလျှင်	မာလ	ယု	မိမိ	မိမိ	မိမိ	မိမိ
ကြာချိန်(မာလ)	၁၂.၆	၁၀.၈	၁၂.၃	၁၀.၉	၁၂.၂	၁၂.၅

- ခြေပုံတွင်
- (က) မည်သူ့အမည်မှာ မရှိပါသနည်း။
- (ခ) မည်သူ့အမည်မှာ မရှိပါသနည်း။
- (ဂ) မည်သူ့အမည်မှာ မရှိပါသနည်း။
- (ဃ) မည်သူ့အမည်မှာ မရှိပါသနည်း။

အသမာန်များပေါင်းခြင်း၊ နှုတ်ခြင်း

ဥပမာ (၁)

$$\begin{array}{r} ၀.၃ + ၀.၅ \\ ၀.၃ \\ + ၀.၅ \\ \hline ၀.၈ \end{array}$$

အဖြေ ၀.၈

ဥပမာ (၂)

$$\begin{array}{r} ၂.၁၆ + ၁.၆ \\ ၂.၁၆ \\ + ၁.၆၀ \\ \hline ၃.၇၆ \end{array}$$

(၁.၆ = ၁.၆၀)

အဖြေ ၃.၇၆

ဥပမာ (၃)

$$\begin{array}{r} ၁.၃၇ + ၀.၈၉ \\ ၁.၃၇ \\ + ၀.၈၉ \\ \hline ၂.၂၆ \end{array}$$

အဖြေ ၂.၂၆

စေ့ကျင့်ခန်း (၁၆)

၁။ အောက်ပါတို့ကို ရှင်းပါ။

$$\begin{array}{r} (က) \quad ၀.၄ \quad (ခ) \quad ၀.၂ \\ + ၀.၅ \quad + ၀.၃ \end{array}$$

$$\begin{array}{r} (ဂ) \quad ၀.၈ \\ + ၀.၇ \end{array}$$

$$\begin{array}{r} (ဃ) \quad ၀.၆ \\ + ၀.၄ \end{array}$$

$$(င) \quad ၃.၈၀ + ၀.၁$$

$$(စ) \quad ၆.၃၂ + ၄.၇$$

$$(ဆ) \quad ၃.၉ + ၀.၈$$

$$(ဇ) \quad ၂၁.၅၄ + ၅.၀၆ + ၄.၇၄$$

$$(ဈ) \quad ၃၅.၁၇ + ၁၀.၆ + ၀.၃၂$$

၂။ ဇွဲတစ်ဦးတွင် တစ်ပတ်အတွင်းဆုတ်ငြိမှုနှင့်သောင့်ဆုတ်ငြိမှုတို့၏ပမာဏအောက်ပါတိုင်ဖြစ်သည်။

နေ့	တနင်္လာ	အင်္ဂါ	ဗုဒ္ဓဟူး	ကြာသပတေး	သောကြာ	စနေ	တနင်္ဂနွေ
မိုးရေချိန် (လက်မ)	၂.၃	၀.၉	၀.၉	၀.၆	၃.၄	၄.၆	၂.၉

(က) မိုးအများဆုံးရွာသောနေ့ကိုပေါ်ပြပါ။

(ခ) မိုးအနည်းဆုံးရွာသောနေ့ကိုပေါ်ပြပါ။

(ဂ) တစ်ပတ်အတွင်း ရွာခဲ့သောမိုးရေချိန်လက်မပေါင်းကိုရှာပါ။

ဥပမာ (၁) $၃.၅၈ - ၁.၂၆$

$$\begin{array}{r} ၃.၅၈ \\ - ၁.၂၆ \\ \hline ၂.၃၂ \end{array}$$

အဖြေ ၂.၃၂

ဥပမာ (၂) $၃.၅ - ၀.၈$

$$\begin{array}{r} ၂ \quad ၅ \\ ၃.၅ \\ - ၀.၈ \\ \hline ၂.၇ \end{array}$$

အဖြေ ၂.၇

$$\begin{array}{r} \text{ဥပမာ (၃)} \quad ၅၀.၈ - ၄၇.၆၄ \\ \quad ၄ \text{ ဆ} \quad ၇ \text{ ဆ} \\ \quad ၅၀.၈ + ၀.၈၄ \\ \hline = ၄၉.၉၆ \\ \quad ၃.၀၆ \end{array}$$

အဖြေ ၃.၀၆

စေ့တွင်ခန်း (၁၀)

၁။ အောက်ပါတို့ကိုတွက်ပါ။

(က) $၀.၅ = ၀.၃$

(ခ) $၃.၅ - ၂.၃$

(ဂ) $၀.၅ = ၀.၃၅$

(ဃ) $၂.၁ = ၀.၃၅$

(င) $၃.၃၅ - ၀.၇$

(စ) $၀.၈၄ = ၀.၆၄$

၂။ တူတော်ညီတော်သားမန်ကိုယ်ထူသိန်မှာ ၉၈.၆ ဇီကီမီတာရှည်ဟိုက်ဖြစ်၏။ များနေသုတ်ကိုယ်ထူသိန်သည် ၁၀၀.၅ ဇီကီမီတာရှည်ဟိုက် ဖြစ်သော် သားမန်ထူသိန်ထက် မည်မျှရှိနေသနည်း။

၃။ ခွန်ထာတွင်းမြို့နှစ်မြို့၏မိုးရေချိန်မှာ ၇.၅၈ ခုင့် ၁၂.၁၈ လက်မအသီးသီးဖြစ်သော် မြို့နှစ်မြို့၏မိုးရေချိန်လက်မခြားအခြားကွာခြားပါ။

အသမကိန်းကိုအပြည့်ကိန်းတစ်ခုဖြင့် မြှောက်ခြင်း

ဥပမာ (၁) ၀.၂×၄

$$\begin{array}{r} ၀.၂ \\ \times ၄ \\ \hline ၀.၈ \end{array}$$

ဥပမာ (၂) ၀.၂×၇

$$\begin{array}{r} ၀.၂ \\ \times ၇ \\ \hline ၁.၄ \end{array}$$

ဥပမာ (၃) ၀.၅၆×၆

$$\begin{array}{r} ၀.၅၆ \\ \times ၆ \\ \hline ၃.၃၆ \end{array}$$

အသမကိန်း (တည်ကိန်း)တွင်အသမတစ်ခုခုသာပါသောကြောင့် မြှောက်တစ်တွင် အသမ တစ်ခုခုသာ ဖြစ်ပါသည်။

အသမကိန်း(တည်ကိန်း)တွင်အသမနှစ်ခုခုသာပါသောကြောင့် မြှောက်တစ်တွင် အသမ နှစ်ခုခု ဖြစ်ပါသည်။

မထုတုညှိခန်း (၁၈)

၁။ အောက်ပါတို့ကိုတွက်ပါ။

(က) $၈ - ၄ \times ၄$

(ခ) $၈ - ၂၅ \times ၄$

(ဂ) $၈ - ၅ \times ၄$

(ဃ) $၈ - ၂၅ \times ၈$

(င) $၆ - ၂၅ \times ၄$

(စ) $၈ - ၄၈ \times ၆$

၂။ တွက်ပါ။

(က) $\begin{array}{r} ၂၄ \times ၅ \\ \hline \end{array}$

(ခ) $\begin{array}{r} ၂ \times ၄၅ \\ \hline \end{array}$

(ဂ) $\begin{array}{r} ၂ \times ၂၄ \\ \hline \end{array}$

(ဃ) $\begin{array}{r} ၂၂ \times ၄ \\ \hline \end{array}$

(င) $\begin{array}{r} ၁၈ \times ၃၇ \\ \hline \end{array}$

(စ) $\begin{array}{r} ၃ \times ၇ \\ \hline \end{array}$

(ဆ) $၈ \times ၃၇ = ၁၀၈$

(ဇ) $၃ \times ၇ = ၁၀၈$

(ဈ) $၂၃ \times ၆ = ၁၀၈$

၃။ ၁ လက်မ = ၂.၅ စင်တီမီတာဖြစ်လျှင် ၆ လက်မ ကို စင်တီမီတာဖြင့်ပြပါ။

၄။ ၁ ကီလိုဂရမ် = ၁.၆ ပီယာဖြစ်လျှင် ၁၈ ကီလိုဂရမ် ကို ပီယာဖြင့်ပြပါ။

အသမကိန်းကိုအပြည့်ကိန်းဖြင့်စားခြင်း

ဥပမာ (၁) $၈.၈ + ၂$

$$\begin{array}{r} 8.8 \\ 2 \\ \hline 10.8 \\ - 2 \\ \hline 8.8 \end{array}$$

အဖြေ ၈.၄

ဥပမာ (၂) $၈.၀၈ + ၂$

$$\begin{array}{r} 8.08 \\ 2 \\ \hline 10.08 \\ - 2 \\ \hline 8.08 \end{array}$$

အဖြေ ၈.၀၄

$$\begin{array}{r}
 \text{ဥပမာ (၃)} \quad ၁၃ + ၃၈ + ၆ \\
 \begin{array}{r}
 ၆ \overline{) ၁၃ + ၃၈} \\
 \underline{- ၁၂} \\
 ၁ \\
 \underline{- ၀၂} \\
 ၁၈ \\
 \underline{- ၁၈} \\
 ၀
 \end{array}
 \end{array}$$

အဖြေ ၂ + ၂၃

စေ့ကျင့်ခန်း (၁၉)

၁။ ထွက်ပါ။

(က) $၃ + ၉၆ + ၃$

(ခ) $၁ + ၉၅ + ၅$

(ဂ) $၁၃ + ၆ + ၄$

(ဃ) $၄ + ၃၈ + ၁၀$

(င) $၃၆ + ၁၈ + ၂$

(စ) $၁ + ၄၄ + ၈$

(ဆ) $၆ + ၀၆ + ၆$

(ဇ) $၅ + ၃၅ + ၁၀$

(ဈ) $၅ + ၃၅ + ၁၀၀$

၂။ $၁ + ၅$ ပေါင်း၍ ခက်ဆုံးကို ၃ ဆက်တိုက်အဖြစ်ပေါင်းသော်လည်းကောင်း၊ အတူတူပေါင်း၍ပေါင်းသည်။

၃။ မူရင်း ၁ ပီသောကို ၈ ခုပေးကိုင်ခဲ့သော တစ်ဦး၏ ရရှိမည့် မူရင်းအငွေချိန်ကို ပီသောဖြည့် ပြပါ။

၄။ ၂၅ ပီသာ အမည်ရှိသော ကြိုးတစ်စောင်းကို ၄ ပိုင်းအညီအမျှ ပိုင်းသော် တစ်ပိုင်းသည် ပီသာ မည်မျှ ရှည်မည်နည်း။

XXXXX

အခန်း(၇)

ပုံဖြင့်ကိုယ်စားပြုဖော်ပြမှုများ

၇ . ၁

ရုပ်ပြပုံများ

ဓလေ့ကျင့်ခန်း (၁)

ဆံသင်္ချိုင်းတစ်ဆိုင်၏ ခန္ဓာအလိုက်လောအသော ဆံပင်ညွှတ်သူ အရေအတွက်ကို ဖော်ပြထားသည်။

ဓလေ့အလိုက် ဆံပင်ညွှတ်သူစာရင်း

တနင်္လာ	☐ ☐
တင်္ဂါ	☐ ☐ ☐ ☐ ☐
ဗုဒ္ဓဟူး	☐ ☐ ☐ ☐
ကြာသပတေး	☐ ☐ ☐ ☐ ☐
သောကြာ	☐ ☐ ☐
စနေ	☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐
တနင်္ဂနွေ	☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐

လူဦးရေ

☐ တစ်ရက်သည် လူဦးရေ ၁၀ ဦးကို ကိုယ်စားပြုသည်။☐ တစ်ရက်သည် လူဦးရေ ၅ ဦးကို ကိုယ်စားပြုသည်။

အောက်ပါခန္ဓာများကို ဖြေပါ။

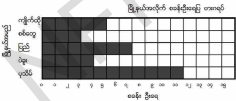
- (၁) အင်္ဂါခန္ဓာတွင် လာသူဦးရေ () ဦး
 (၂) ကြာသပတေးခန္ဓာတွင် လာသူဦးရေ () ဦး
 (၃) စနေခန္ဓာတွင် လာသူဦးရေ () ဦး
 (၄) လူအနည်းဆုံးလောအသောခန္ဓာ () ခန္ဓာ
 (၅) လူအများဆုံးလောအသောခန္ဓာ () ခန္ဓာ
 (၆) လူအနည်းဆုံးလောအသောခန္ဓာနှင့်လူအများဆုံးလောအသောခန္ဓာတွင်လာသူဦးရေခြားနားခြင်း () ဦး
 (၇) စနေနှင့်တနင်္ဂနွေခန္ဓာများတွင် လာသူဦးရေပေါင်း () ဦး
 (၈) အောက်ပါရုပ်ပြပုံကိုကြည့်၍ သင်မည်သို့ အောက်ဖျက်ချုပ်ချယ်သည်။

၇.၂ မာစာရဏ်

၂၀၁၈ - ၂၀၁၉ ဘာသာနှစ်တွင် ကျိက်လိုနီနှင့် NFPE စခန်း (၅)ခု ၊ စစ်တွေမြို့နှင့် NFPE စခန်း(၁)ခု၊ ပြည်မြို့နှင့် NFPE စခန်း(၃)ခု၊ ပဲခူးမြို့နှင့် NFPE စခန်း(၁)ခုနှင့် ပုသိမ်မြို့နှင့် NFPE စခန်း(၁)ခုရှိသည်။ NFPE စခန်းအရေအတွက်များကို အောက်ပါအချက်အလက်ပြဇယားဖြင့် ဖော်ပြနိုင်သည်။

အချက်အလက်ပြဇယား	
မြို့နယ်များ	NFPE စခန်းဦးရေ
ကျိက်လို	၅
စစ်တွေ	၃
ပြည်	၇
ပဲခူး	၄
ပုသိမ်	၁၀

အချက်အလက်ပြဇယားကို ကြည့်၍ အောက်ပါအတိုင်း မာစာရဏ် တစ်ခုကို ရေးဆွဲနိုင်သည်။

စေ့ကျင့်ခန်း(၂)

- ၁။ အထန်းထဲရှိကျောင်းသားဦးရေကို မွေးသောနေ့ အမည်များအလိုက် အစာကပ်ပါးမယားတွင် ခေါ်ပြုထားသည့် အိမ်ယားကို ကြည့်၍ မာကရင်အတွက်များတွင် ဖြည့်မှန်းပါ။

မွေးသောနေ့အမည်	ကျောင်းသားဦးရေ
တနင်္ဂနွေ	၅
တနင်္လာ	၄
အင်္ဂါ	၄
ဗုဒ္ဓဟူး	၆
ကြာသပတေး	၄
သောကြာ	၅

၁						
၂						
၃						
၄						
၅						
၆						
၇						
၈						
၉						
၀						
အိမ်အမှတ်	အိမ်နံပါတ်	အိမ်အမှတ်	အိမ်အမှတ်	အိမ်အမှတ်	အိမ်အမှတ်	အိမ်အမှတ်

ခေါက်စေ့လုပ်ငန်း

- ၂။ သင်၏အထန်းရှိ ကျောင်းသားကျောင်းသူများ၏ အသက်(နှစ်)စာရင်းကောက်ပါ။
- ရရှိသည့် အချက်အလက်များကို ဇယားတစ်ခုတွင် ခေါ်ပြုပါ။
 - အသက်အလိုက် ကျောင်းသားကျောင်းသူဦးရေကို မာကရင်တစ်ခုခုဖြည့်ပါ။

XXXXX

အချိန်(၅)

အချိန်အတိုင်းအတာ

၈. ၁ အချိန်အတိုင်းအတာဆိုသောဆက်သွယ်ချက်

ကျွန်း ၆၀	=	၁ မိနစ်
မိနစ် ၆၀	=	၁ နာရီ
၂၄ နာရီ	=	၁ ရက်
၇ ရက်	=	၁ သီတင်း (၁ ဇာတ်)

စက္ကန့်ဆန်း (၁)

၁။ အောက်ပါနာရီများသည် သူငယ်ချင်းတစ်ချင်း အိပ်ရာထချိန်ကို ပြထား၏။

(က) ထမင်းစား အိပ်ရာထချိန်ကိုပြောပါ။

(ခ) မည်သူကစောဆုံးအိပ်ရာထခဲ့သည်။

(ဂ) မည်သူကနောက် အကျဆုံးအိပ်ရာထခဲ့သည်။

(က)

မနက်

(ခ)

မလှ

(ဂ)

မမြ

(ဃ)

မအိစု

(င)

မမိမိဝင်း

(စ)

မရီ

ဥပမာ (၁)

နာရီ ၃၀ မိနစ် ၅၀ ကျွန်းဖြင့် ပြပါ။

$$\begin{array}{r}
 \text{နာရီ} \quad \text{မိနစ်} \quad \text{ကျွန်း} \\
 ၁ \quad ၃၀ \quad ၃၅ \\
 \times \quad ၆၀ \quad + \quad ၆၀ \quad + \quad ၅၀၀၀ \\
 \hline
 ၆၀ \quad ၉၀ \quad \text{မိနစ်} \quad ၅၀၀၀ \quad \text{ကျွန်း} \\
 \times \quad ၆၀ \\
 \hline
 ၅၀၀၀ \quad \text{ကျွန်း}
 \end{array}$$

အဖြေ ၅၀၀၀ ကျွန်း

ဥပမာ (၂)

မော်တော်တာကပ်ပါးသည် ခရီးတစ်ခုကို ၇၇၅၅ စက္ကန့်ကြာမှတောက်ခါး ကြာချိန်ကို နာရီ၊ မိနစ်၊ စက္ကန့်ဖြင့်ပြောင်းခဲ့ပြန်ပါ။

၆၀ | ၇၇၅၅

၆၀ | ၁၂၉ မိနစ် + ၁၅ စက္ကန့်

၂ နာရီ + ၉ မိနစ်

အခြား ၂ နာရီ ၉ မိနစ် ၁၅ စက္ကန့်

စေ့ကျင့်ခန်း(၂)

၁။ အောက်ပါတို့ကို စက္ကန့်ပွဲပါ။

(က) ၁ နာရီ ၂၀ မိနစ် ၃၀ စက္ကန့်

(ခ) ၂ နာရီ ၅ မိနစ် ၅၀ စက္ကန့်

၂။ အောက်ပါတို့ကို နာရီ၊ မိနစ်၊ စက္ကန့်ဖြင့်ပြပါ။

(က) ၇၉၇၅ စက္ကန့်

(ခ) ၆၉၅၀ စက္ကန့်

၃။ မနီလာသည် အခြေစေ့ကျင့်ရာ အကွာအဝေးတစ်ခုကို ၆ မိနစ် ၃၅ စက္ကန့်ဖြင့်သော် စက္ကန့် ပတ်နှုန်းကြိတ်အောင်ပြန်သနည်း။

၄။ လယ်သမားတစ်ဦးသည် လယ်ထဲတွင် ၃ နာရီ ၃၅ မိနစ် အလုပ်လုပ်ခဲ့သည့် မိနစ်အားဖြင့် ပတ်နှုန်း ကြိတ်ကြိတ်အလုပ်လုပ်ခဲ့သနည်း။

စ . ၂ အချိန်နာရီ မူပံတို့ အပေါင်း၊ အနုတ်

ဥပမာ (၁)

ဦးအောင်သည် နံနက်၅:၃၀ မနက်၅:၃၀ မော်တော်တာကပ်ပါးသည် ၁ နာရီ ၄၅ မိနစ်ကြာသည်။ အခြေ ၁ နာရီ ၅၅ မိနစ်ကြာသော် အသွားအပြန်စုစုပေါင်းကြာချိန်ကိုရှာပါ။

အသွားအပြန်ကြာချိန် = ၁ နာရီ ၄၅ မိနစ် + ၁ နာရီ ၅၅ မိနစ်

နာရီ	မိနစ်	ထပ် မိနစ်	=	၁	နာရီ	၅၀	မိနစ်
၁	၄၅						
+	၁	၅၅					
၂	၅၀						

အခြေ စုစုပေါင်းကြာချိန် = ၂ နာရီ ၄၀ မိနစ်

ထောင့်နှင့် ခန့်မှန်းခြေ

၁။ အောက်ပါလိုက်တွက်ပါ။

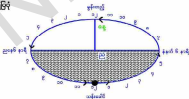
(က)	နာရီ	မိနစ်	(ခ)	နာရီ	မိနစ်	စက္ကန့်
	၄	၂၉		၆	၁၃	၂၃
	၁၅	၃၇		၇	၁၅	၄၉
	+ ၂၁	၃၅		+ ၉	၄၆	၃၆

၂။ လူတစ်ယောက်သည် မြို့တစ်မြို့မှအခြားမြို့တစ်မြို့သို့ စက်တီမီတာသွားရာ ၁ နာရီ ၄၅ မိနစ်ကြာသွားပြီးနောက် စက်တီမီတာသွားသဖြင့် ၂၅ မိနစ်ကြာမြင့်နေရ၏။ ထိုနောက်ဆက်သွားရာ ၁ နာရီ ၃၀ မိနစ်ကြာမှ ခန့်မှန်းသို့ရောက်၏။ ထိုအတွက် စုစုပေါင်းမည်မျှကြာသနည်း။

၃။ မှန်ရုပ်သစ်ပုံကို ၁၅ နာရီ ၄၅ မိနစ်မှစ၍ ပြန်။ ပုံပြင်ချိန် ၂ နာရီ ၃၅ မိနစ်ကြာလျှင် မည်သည့် အချိန်တွင် မှန်ရုပ်ပြီးသနည်း။

၄။ ကားနှစ်စီးသည် မြို့တစ်မြို့မှ တစ်ချိန်တည်း၌ ထွက်ခွာရာ ပထမကားသည် အခြားမြို့တစ်မြို့ သို့ ၅ နာရီ ၂၇ မိနစ်ကြာတွင်ရောက်၏။ ဒုတိယကားသည် ပထမကားထက် ၁ နာရီ ၃၅ မိနစ် နောက်ကျ၍ရောက်၏။ ဒုတိယကားသည် အချိန်မည်မျှကြာ မောင်းရသနည်း။

အချိန်နာရီပြပုံ

ညောင်အပေါ် ၁၂ နာရီမှ မှန်တည့် ၁၂ နာရီအထိ = ၁၂ နာရီ
 မှန်တည့် ၁၂ နာရီမှ ညောင်အပေါ် ၁၂ နာရီအထိ = ၁၂ နာရီ

ဥပမာ -

မော်တော်ကားတစ်စီးသည် ခရိုကုန်မှပုဆိုးပွဲ ၂ နာရီ ၃၅ မိနစ်မှ စတင်တံခါး ပိတ်သို့ ညဇန ၆ နာရီ ၂၀ မိနစ်တွင် စတင်သည်။ ထမ်းတွင်အချိန်မည်မျှကြာသနည်း။

ခရိုကုန်မှစတင်ချိန်	=	ပုဆိုးပွဲ ၂ နာရီ ၃၅ မိနစ်
ပိတ်သို့စတင်ချိန်	=	ညဇန ၆ နာရီ ၂၀ မိနစ်
ထမ်းတွင်ကြာသောအချိန်	=	၆ နာရီ ၂၀ မိနစ် - ၂ နာရီ ၃၅ မိနစ်
		$\begin{array}{r} \text{နာရီ} \quad \text{မိနစ်} \\ 6 \quad 20 \\ - 2 \quad 35 \\ \hline 3 \quad 55 \end{array}$
		၃ ၅၅

အဖြေ၊ ထမ်းတွင်ကြာသောအချိန် = ၃ နာရီ ၅၅ မိနစ်

စတုက္ခဋီခရီး (၄)

၁။ အောက်ပါဇယားကိုတွက်ပါ။

(က)	နာရီ	မိနစ်	(ခ)	နာရီ	မိနစ်	စက္ကန့်
	၇	၂၀		၁၄	၃၅	၂၅
	- ၄	၃၅		- ၂	၂၇	၅၅

၂။ အဖြေဦးပွဲတစ်ခုတွင် မောင်ခဲဝင်းသည် တာထွက်ဦး ၂၅ မိနစ် ၂၅ စက္ကန့်အကြာတွင်ပန်ဝင်း၏ မောင်နိုင်ဝင်းက ၃၀ မိနစ် ၁၅ စက္ကန့်အကြာတွင်ပန်ဝင်း၏ မောင်ခဲဝင်းသည် မောင်နိုင်ဝင်းထက် အချိန်မည်မျှစော၍ပန်ဝင်းသနည်း။

၃။ သင်္ဘောတစ်စင်းသည် ခရိုကုန်ခါးကမ်းမှ နံနက် ၇ နာရီ ၃၀ မိနစ်တွင် ထွက်သွားသည်။ တုံ့စောသို့ နံနက် ၉ နာရီ ၁၅ မိနစ်တွင်စတင်သော် ထမ်းတွင်အချိန်မည်မျှကြာသနည်း။

၄။ ကားနှစ်စီးသည် နေရာတစ်နေရာတွင်မှ ဖြတ်သွားကုန်သွားလာရာပထမကားသည် ဒုတိယကားထက် ၁နာရီ ၂၀မိနစ်စောစတင်၏။ ဒုတိယကားစတင်သောကားသည် ၆ နာရီ ၁၀ မိနစ်ကြာ မောင်ခဲဝင်းထက် ပထမကားသည် အချိန်မည်မျှကြာစေကာ မောင်ခဲဝင်းသနည်း။

၅။ ကမ္ဘာ့သင်္ဘောတစ်စင်းသည် နံနက် ၇ နာရီ ၅၅မိနစ်တွင်နေရာ နံနက် ၁၀ နာရီ ၅၀ မိနစ်တွင် ဂြိုဟ် နံနက်စာအတွက် ၃၀ မိနစ်မှ စာအချိန်တွင် ၂၅ မိနစ်ကြာသော် ကမ္ဘာ့သင်္ဘောသည် အချိန်မည်မျှ ကြာသနည်း။

၈ . ၃ အချိန်နာရီမူပတူ အခြောက်၊ အစား

ဥပမာ (၁)

ကားမောင်းသွားတစ်ကြိမ်သည် ၁ မိုင်မီနိုကို ၂ မိနစ် ၃၀ စက္ကန့်ကြာမောင်းသော် ၅၀ မိုင်ပေးသော
မီနိုကိုရောက်ရန် အချိန်မည်မျှကြာအောင်မောင်းရမည်နည်း။

$$\begin{aligned} ၁ \text{ မိုင်သွားရန်ကြာချိန်} &= ၂ \text{ မိနစ် } ၃၀ \text{ စက္ကန့်} \\ \text{သွားသောမီနိုပိုင်} &= ၅၀ \text{ မိုင်} \\ \text{ကြာချိန်} &= ၂ \text{ မိနစ် } ၃၀ \text{ စက္ကန့်} \times ၅၀ \end{aligned}$$

နာရီ	မိနစ်	စက္ကန့်	
၂	၃၀	၃၀	
	$\times$	၅၀	
၂	၅	၀	

$$\begin{aligned} ၃၀ \times ၅၀ &= ၁၅၀၀ \text{ စက္ကန့်} \\ ၁၅၀၀ \text{ စက္ကန့်} + ၆၀ &= ၁၅၆၀ \text{ မိနစ်} \\ ၁၀၀ + ၁၅၆ &= ၁၂၆ \text{ မိနစ်} \\ ၁၂၆ \text{ မိနစ်} + ၆၀ &= ၂ \text{ နာရီ } ၅ \text{ မိနစ်} \end{aligned}$$

အဖြေ ၅၀ မိုင် မီနိုသို့ ရောက်ရန် ကြာချိန် = ၂ နာရီ ၅ မိနစ်

ဥပမာ (၂)

လှည့်တစ်ကြိမ်သည် ၉ မိုင်ပေးသောမီနိုကို ၁၄ နာရီ ၁၅ မိနစ်ကြာအောင်သွားရသော် ၁
မိုင်မီနိုကို
အချိန်မည်မျှကြာအောင်သွားရမည်နည်း။

$$\begin{aligned} ၉ \text{ မိုင်မီနိုသွားရန်ကြာချိန်} &= ၁၄ \text{ နာရီ } ၁၅ \text{ မိနစ်} \\ ၁ \text{ မိုင်မီနိုသွားရန်ကြာချိန်} &= ၁၄ \text{ နာရီ } ၁၅ \text{ မိနစ်} \div ၉ \end{aligned}$$

	၁	၃၅
	နာရီ	မိနစ်
၉	$\overline{) ၁၄}$	$\overline{) ၁၅}$
	- ၉	- ၃၀
	၅	၃၀၅
	$\times$ ၆၀	- ၂၇၂
	၃၀၀ မိနစ်	၃၅
		- ၃၅
		၀

စေ့ကျင့်ခန်း(၅)

- ၁။ စေ့စပ်စက်တစ်လုံးကို တစ်နေ့တွင် ၃ နာရီ ၃၅ မိနစ်အောင်သော် ၁၅ မှက်တွင် စုစုပေါင်း အချိန် မည်မျှအောင်သနည်း။
- ၂။ စေ့စပ်စက်တစ်လုံးသည် နံနက်ပိုင်းတွင် ၃ နာရီ ၃၀ မိနစ်နှင့်ညှိနေသည့်ပိုင်းတွင် ၂ နာရီ ၄၅ မိနစ်ကြာ စုစုပေါင်း အချိန်ကြာခဲ့ပါ။ ၄၅ မှက်တွင် အချိန်ကြာခဲ့ချိန် စုစုပေါင်းမည်မျှမည်နည်း။
- ၃။ ဇော်စတင်ကတစ်လီသည် မိုင် ၅၀ လေးသောခရီးတစ်ခုကို ၂ နာရီ ၃၀ မိနစ်ကြာ သွားရသော် ၁ မိုင် ခရီးကို မည်မျှကြာသော အခါ သွားရမည်နည်း။
- ၄။ အလုပ်သမားတစ်ဦး၏ ၅ မှက်အတွင်း စုစုပေါင်းအလုပ်လုပ်ချိန်မှာ ၃ နာရီ ၃၀ မိနစ်ဖြစ်လျှင်
 (က) ၁ မှက်တွင် အချိန်မည်မျှအလုပ်လုပ်ရသနည်း။
 (ခ) ၃ မှက်တွင် အချိန်မည်မျှအလုပ်လုပ်ရသနည်း။

၈ - ၄ ကြာချိန်ရှာခြင်း

ဥပမာ (၁)

သောကြာနေ့နံနက် ၈ နာရီမှ ဖွန်းတည်ချိန်အထိ အချိန်မည်မျှကြာသနည်း။

ကြာသောအချိန်	=	၁၂ နာရီ	-	၈ နာရီ
နာရီ		မိနစ်		
၁၂		၀၀		
- ၈		၀၀		
၄		၀၀		

အဖြေ ကြာချိန် = ၄ နာရီ

ဥပမာ (၂)

စနေနေ့ညှိချိန်တွင် ၂ နာရီ ၃၀ မိနစ်မှ တိုင်းရ သမီးခေါင်းချိန်အထိ မည်မျှကြာသနည်း။

ကြာသောအချိန်	=	၁၂ နာရီ	-	၂ နာရီ ၃၀ မိနစ်
နာရီ		မိနစ်		
၁၂		၀၀		
- ၂		၃၀		
၉		၃၀		

အဖြေ ကြာချိန် = ၉ နာရီ ၃၀ မိနစ်

စေ့ကျင့်ခန်း(၆)

- ၁။ ကျောင်းသူတစ်ဦးသည် ည ၈ နာရီ ၁၅ မိနစ်မှ ထိုနေ့ည သန်းခေါင်အထိ စာကြည့်တော် စာကြည့် ချိန်စုစုပေါင်းကိုရှာပါ။
- ၂။ နံနက် ၆ နာရီ ၄၅ မိနစ်တွင် ကျောင်းတက်၍ မွန်းတည့် ၁၂ နာရီတွင် ကျောင်းဆင်းသော် နံနက်ပိုင်းကျောင်းချိန်မည်မျှကြာသနည်း။
- ၃။ ပြင်ပရပ်မြင်သံကြားဆေးခန်းတွင် ဂွီတီဟိုတယ်သမီးများကို စနေနေ့ မွန်းတည့် ၁၂ နာရီမှ မွန်းလွဲ ၂ နာရီအထိပြသပါသည်။ ဂွီတီဟို ဟိုတယ်ပြသချိန်မည်မျှကြာပါသနည်း။

ဥပမာ (၁)

တနင်္ဂနွေနေ့နံနက် ၉ နာရီ ၂၅ မိနစ်မှ မွန်းလွဲ ၅ နာရီ ၄၀ မိနစ်အထိ ပည့်မျှကြာသနည်း။

နံနက် ၉ နာရီ ၂၅ မိနစ်မှ မွန်းတည့်ချိန်ထိကြာချိန် = ၁၂ နာရီ - ၉ နာရီ ၂၅ မိနစ်

	နာရီ	မိနစ်
	၁၀	၆၀
	၁၂	၀၀
	- ၉	၂၅
မွန်းတည့်ထိကြာချိန်	၂	၃၅
မွန်းလွဲပိုင်းထိကြာချိန်	+ ၅	၄၀
	၈	၇၅

$$\begin{aligned} ၄၅ + ၄၀ &= ၈၅ \text{ မိနစ်} = ၁ \text{ နာရီ } ၁၅ \text{ မိနစ်} \\ ၁ + ၂ + ၅ &= ၈ \text{ နာရီ} \end{aligned}$$

တစ်နည်း။ မွန်းလွဲ ၅ နာရီ ၄၀ မိနစ် = ၁၇ နာရီ ၄၀ မိနစ်

	နာရီ	မိနစ်
	၁၇	၄၀
	- ၉	၂၅
	၈	၁၅

အဖြေ ကြာချိန် = ၈ နာရီ ၁၅ မိနစ်

ဥပမာ (၂)

တနင်္ဂနွေနေ့ နံနက် ၆ နာရီမှ တနင်္လာနေ့ နံနက် ၃ နာရီအထိ စုစုပေါင်းကြာချိန်ကိုရှာပါ။

တနင်္ဂနွေနေ့ နံနက် ၆ နာရီမှ ထိုနေ့မွန်းတည့်ထိကြာချိန် (၁၂ - ၆) ၆ နာရီ

တနင်္ဂနွေနေ့မှတနင်္လာနေ့ ထိုနေ့သန်းခေါင်ထိကြာချိန် ၁၂ နာရီ

တနင်္ဂနွေနေ့ သန်းခေါင်မှတနင်္လာနေ့ နံနက် ၃ နာရီထိကြာချိန် + ၃ နာရီ

စုစုပေါင်းကြာချိန် ၂၁ နာရီ

အဖြေ စုစုပေါင်းကြာချိန် = ၂၁ နာရီ

ဥပမာ (၁)

သတင်းတစ်စင်းသည် ရန်ကုန်မြို့မှ တနင်္လာနေ့ညနေ ၆ နာရီ ၃၀ မိနစ်တွင်ရောက်ခဲ့ရာ ပြည်မြို့သို့ ကြာသပတေးနေ့ နံနက် ၈ နာရီ ၁၅ မိနစ်တွင်ရောက်၏။ စုစုပေါင်းကြာချိန်ကို ရက်၊ နာရီ၊ မိနစ်ဖြင့်ပြပါ။

တနင်္လာနေ့ညနေ ၆ နာရီ ၃၀ မိနစ်မှ ထိုနေ့သန်းခေါင်သီကြာချိန် = ၁၂ နာရီ - ၆ နာရီ ၃၀ မိနစ်

နာရီ	မိနစ်
၁၂	၀၀
- ၆	၃၀
၅	၃၀

တနင်္လာနေ့ညနေ ၆ နာရီ ၃၀ မိနစ်မှထိုနေ့သန်းခေါင်သီကြာချိန်	ရက်	နာရီ	မိနစ်
တနင်္လာနေ့သန်းခေါင်မှတင်္ဂါနေ့သန်းခေါင်သီကြာချိန်		၁	၃၀
တင်္ဂါနေ့သန်းခေါင်မှဗုဒ္ဓဟူးနေ့သန်းခေါင်သီကြာချိန်		၁	
ဗုဒ္ဓဟူးနေ့သန်းခေါင်မှကြာသပတေးနေ့နံနက် ၈ နာရီ ၁၅မိနစ်သီကြာချိန်	+	၈	၁၅
စုစုပေါင်းကြာချိန်		၂	၁၅

အခြေ၊ စုစုပေါင်းကြာချိန် = ၂ ရက် ၁၅ နာရီ ၁၅ မိနစ်

စာလက်ကျင့်ခန်း(၃)

- ၁။ ကားတစ်စီးသည် ရန်ကုန်မြို့မှ နံနက် ၆ နာရီ ၃၀ မိနစ်တွင် စပြီးထွက်ခဲ့ရာ ပြည်မြို့သို့ မနက် ၂ နာရီတွင်ရောက်၏။ လမ်းတွင်မည်မျှကြာခဲ့သနည်း။
- ၂။ ရထားတစ်စင်းသည် မန္တလေးမြို့မှကြာသပတေးနေ့ည ၇ နာရီ ၃၀ မိနစ်မှစပြီးထွက်လာရာ နိုညှင်း၊ ဘူးတားသို့ သောကြာနေ့နံနက် ၁၁ နာရီ ၅၀ မိနစ်တွင် ရောက်ရောက်၏။ လမ်းတွင်အချိန် မည်မျှကြာခဲ့သနည်း။
- ၃။ လူတစ်ယောက်သည် ခရီးတစ်ခုကို ဗုဒ္ဓဟူးနေ့နံနက် ၅ နာရီ ၃၀ မိနစ်မှစပြီးထွက်ရာ သောကြာနေ့ နံနက် ၉ နာရီ ၁၅ မိနစ်တွင်ရောက်၏။ စုစုပေါင်းကြာချိန်ကို ရက်၊ နာရီ၊ မိနစ်ဖြင့်ပြပါ။
- ၄။ အောက်ပါပုဒ်များကို စီစဉ်တင်စပ်ပြီး အဖြေကြိုအောင်မှန်နှင့် အနည်းဆုံးအချိန်မည်မျှစဉ်ပါသနည်း။ အောင်မြင်မှုကိုမည်သို့ပိုင်းမှန်း၍ အဆင့်ဆင့်ကိုဖော်ပြထားသည်။

ပဲခူး		ချဉ်းပေါင်ရွာ		ပေါင်ရည်	
ပဲခူးဝေး	၅ မိနစ်	ချဉ်းပေါင်ရွာသစ်	၁၀ မိနစ်	ပေါင်ရည်ဝေးရပ်	၅ မိနစ်
ပေါင်ရည်	၅ မိနစ်	ချဉ်းပေါင်ရွာသစ်	၁၀ မိနစ်	ကျိ	၂၀ မိနစ်
ရှင်	၄၀ မိနစ်	ဗုဒ္ဓနိသင်	၂၀ မိနစ်		
		ချက်	၃၀ မိနစ်		

၈.၅ မြန်မာပြက္ခဒိန်

အမှတ် စဉ်	လအမည်	လဆန်းသရက်မှလပြည့်နေ့ အထိရက်ပေါင်း	လဆုတ်သရက်မှလကွယ်နေ့ အထိရက်ပေါင်း	စုစုပေါင်းရက်
၁	ဇန်နဝါရီ	၃၅	၃၄	၂၉
၂	ဖေဖော်ဝါရီ	၃၅	၃၅	၃၀
၃	မတ်	၃၅	၃၄	၂၉
၄	ဧပြီ	၃၅	၃၅	၃၀
၅	မေ	၃၅	၃၄	၂၉
၆	ဇွန်	၃၅	၃၅	၃၀
၇	ဇူလိုင်	၃၅	၃၄	၂၉
၈	ဇန်နဝါရီ	၃၅	၃၅	၃၀
၉	ဖေဖော်ဝါရီ	၃၅	၃၄	၂၉
၁၀	မတ်	၃၅	၃၅	၃၀
၁၁	ဧပြီ	၃၅	၃၄	၂၉
၁၂	မေ	၃၅	၃၅	၃၀

မြန်မာလများကို

လဆန်းသရက်မှလပြည့်နေ့အထိလဆန်းပိုင်းနှင့် လပြည့်ကျော်သရက်မှလကွယ်နေ့အထိ လဆုတ်ပိုင်း
ဟု၍ နှစ်ပိုင်းခွဲထားပါသည်။

- လဆန်းပိုင်းတွင် လပိုင်း၁၅ရက်ရှိသည်။
- နိုဝင်ဘာလအမှတ်စဉ်ရှိသော (၂၄)၊ (၁၁)၊ (၁၂)လများသည်လဆုတ်ပိုင်းတွင်လည်း(၁၅)ရက်စီ
ရှိသည်။
- မတ်လအမှတ်စဉ်ရှိသောလများတွင် လဆုတ်ပိုင်းတွင် (၁၄)ရက်စီသာရှိသည်။

ဥပမာ -

ဦးမိမိလဆုတ်၃ရက်မှဦးမိမိလကွယ်နေ့အထိ အစုစုပေါင်းရက်အထိပေါင်းရက်ပေါင်းမည်ရှိသနည်း။

ဦးမိမိလဆုတ် ၃ရက်မှ လကွယ်နေ့အထိ = ၁၄ ရက်

ဦးမိမိလဆုတ် ၃ရက်မှ ၂ရက်နေ့အထိ = ၂ ရက်

ဦးမိမိလဆုတ် ၃ ရက်မှ လကွယ်နေ့အထိရက်ပေါင်း = ၁၄ - ၂ = ၁၂ ရက်

အခြေ ရက်ပေါင်း = ၁၂ ရက်

ဧည့်သည်ခန်း (၈)

အောက်ပါအတိုင်းအခြေများတွင်အစုစုပေါင်းရက်အထိ ရက်ပေါင်းမည်ရှိသနည်း။

၁။ နိုဝင်ဘာလဆန်း ၃ ရက်မှ နိုဝင်ဘာလပြည့်နေ့အထိ

၂။ ဧပြီလဆုတ် ၃ ရက်မှ ဧပြီလကွယ်နေ့အထိ

၃။ ဇန်နဝါရီလဆန်း ၅ ရက်မှ ဇန်နဝါရီလပြည့်နေ့အထိ

၄။ ဇူလိုင်လပြည့်ကျော် ၇ ရက်မှ ဇူလိုင်လကွယ်နေ့အထိ

၈ . မိ အင်္ဂလိပ်ပြက္ခဒိန်

အမှတ်စဉ်	လအမည်	ရက်ပေါင်း
၁	ဇန်နဝါရီ	၃၁
၂	ဖေဖော်ဝါရီ	၂၈
၃	မတ်	၃၁
၄	ဧပြီ	၃၀
၅	မေ	၃၁
၆	ဇွန်	၃၀
၇	ဇူလိုင်	၃၁
၈	ဩဂုတ်	၃၁
၉	စက်တင်ဘာ	၃၁
၁၀	အောက်တိုဘာ	၃၁
၁၁	နိုဝင်ဘာ	၃၁
၁၂	ဒီဇင်ဘာ	၃၁

၁ နှစ်	=	၁၂လ
၇ ရက်	=	၁ သီတင်း(ပတ်)
နိုဗီနာ ၁၀	=	၃၆၅ ရက်
ရက်ထပ်နှစ် ၁၀	=	၃၆၆ ရက်
တန်ခူးလဆန်းစဉ် စနေနေ့အထိ ရက်ပေါင်း	=	၇ ရက် = ၁ သီတင်း (ပတ်)

★ ရက်ထပ်နှစ်ဖြစ်တွင်ဖေဖော်ဝါရီလတွင် (၂၉) ရက်ရှိသည်။

★ အရင်သက္ကရာဇ်ကို ၄ ခြံစား၍ပြတ်သောနှစ်ကို ရက်ထပ်နှစ်ဟုခေါ်သည်။

ဥပမာ ၁၉၈၄ ခုနှစ်ကို ၄ ခြံစား၍ပြတ်သည်။ ထိုနှစ်တွင် ဖေဖော်ဝါရီလ၌ ၂၉ ရက်ရှိသည်။

ဥပမာ -

နှစ်လ ၉ ရက်နေ့မှ တကုန်သောနေ့အထိ အစောင့်အဆိုရက်အပါအဝင် ရက်ပေါင်းမည်မျှရှိသနည်း။

နှစ်လ ၁ ရက်မှ တကုန်သည့်နေ့အထိ = ၃၁ ရက်

နှစ်လ ၁ ရက်မှ ၈ ရက်နေ့အထိ = ၈ ရက်

နှစ်လ ၉ ရက်မှ တကုန်သည့်နေ့အထိရက်ပေါင်း = ၃၀ - ၈ = ၂၂ ရက်

အခြေအနေ ရက်ပေါင်း = ၂၂ ရက်

လေ့ကျင့်ခန်း (၉)

၁။ အောက်ပါကာလအပိုင်းအခြားတွင် အစောင့်အဆိုရက်အပါအဝင် ရက်ပေါင်းမည်မျှရှိသနည်း။

(က) ဇန်နဝါရီလ ၄ ရက်မှ ဇန်နဝါရီလတကုန်သောနေ့အထိ

(ခ) မတ်လ ၂၇ ရက်မှ မတ်လတကုန်သောနေ့အထိ

(ဂ) နိုဝင်ဘာလ ၂၁ ရက်မှ နိုဝင်ဘာလတကုန်သောနေ့အထိ

ဥပမာ (၁)

ခန့်မှင်မီလ ၁၃၇၇ မှ ခန့်မှင်မီလ ၁၈ ရက်အထိ ရက်ပေါင်း မည်မျှရှိသနည်း။
 ခန့်မှင်မီလ ၁ ရက်မှ ၁၈ ရက်အထိ ၁၈ ရက်
 ခန့်မှင်မီလ ၁ ရက်မှ ၁၂ ရက်အထိ - ၁၂ ရက်
 ခန့်မှင်မီလ ၁၃ ရက်မှ ၁၈ ရက်အထိ ၆ ရက်

အဖြေ ရက်ပေါင်း = ၆ ရက်

ဥပမာ (၂)

မေလ ၂၅ ရက်မှ ဇူလိုင်လ ၁၆ ရက်အထိ ရက်ပေါင်း မည်မျှရှိသနည်း။
 မေလတွင် ပါသော ရက်ပေါင်း (၃၁ - ၂၅)
 ဇွန်လတွင် ပါသော ရက်ပေါင်း
 ဇူလိုင်လတွင် ပါသော ရက်ပေါင်း
 မေလ ၂၅ ရက်မှ ဇူလိုင်လ ၁၆ ရက်အထိ ရက်ပေါင်း

၇ ရက်
 ၃၀ ရက်
 + ၆ ရက်
 ၄၃ ရက်

အဖြေ ရက်ပေါင်း = ၄၃ ရက်

စာမေးပွဲ (၁၀)

၁။ ကွက်လပ်ပြည့်ပါ။ (စိတ်တွက်)

- (က) မတ်လ ၁ ရက်မှ ၁၇ ရက်အထိ ရက်ပေါင်း = () ရက်
- (ခ) မေလ ၅ ရက် ၁၄ ရက်အထိ ရက်ပေါင်း = () ရက်
- (ဂ) ဇွန်လ ၃ ရက်မှ လကျန်သောနေ့အထိ ရက်ပေါင်း = () ရက်
- (ဃ) အောက်ဖော်ပြပါ နေ့အထိ ရက်ပေါင်း = ၇ ရက် (၁ မတ်)
- (င) ကြာသပတေးနေ့ ----- နေ့အထိ ရက်ပေါင်း = ၇ ရက် (၁ မတ်)
- (စ) ဗုဒ္ဓဟူးနေ့ ----- နေ့အထိ ရက်ပေါင်း = ၇ ရက် (၁ မတ်)

၂။ အောက်ဖော်ပြပါ အချိန်ကာလများတွင် ရက်ပေါင်း မည်မျှရှိသနည်း။

- (က) ဇူလိုင်လ ၈ ရက်မှ ဇန်နဝါရီလ ၂၀ ရက်အထိ
- (ခ) မေလ ၁၅ ရက်မှ ဇွန်လ ၁၀ ရက်အထိ
- (ဂ) ၁၉၈၀ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၂၆ ရက်မှ မတ်လ ၂၅ ရက်အထိ

ဥပမာ - သတ္တဉ္စ ခုနစ် ဖက်ဆင်ဘာလ ၂၅ ရက် မှ ၂၀၀၀ ခုနစ် ဒီဇင်ဘာလ ၃ ရက်အထိ ကြာသောအချိန်ကို နှစ် လ ရက်ပြုစုခြင်း။

	နှစ်	လ	ရက်
သတ္တဉ္စ ခုနစ် ဖက်ဆင်ဘာလ ၂၅ ရက်မှ ၂၀၀၀ ခုနစ် ဖက်ဆင်ဘာလ ၂၅ ရက်အထိ	၂	၀	၀
၂၀၀၀ ခုနစ် ဖက်ဆင်ဘာလ ၂၆ ရက်မှ လကျန်ထိရက်အထိ (၃၀ - ၂၅)	၀	၀	၅
၂၀၀၀ ခုနစ် အောက်တိုဘာလ	၀	၁	၀
၂၀၀၀ ခုနစ် နိုဝင်ဘာလ	၀	၁	၀
၂၀၀၀ ခုနစ် ဒီဇင်ဘာလ ၁ ရက်မှ ဒီဇင်ဘာလ ၃ ရက်အထိရက်အထိ	+	၀	၃
ကြာသောအချိန်	၂	၂	၀

အဖြေ ကြာသောအချိန် = ၂ နှစ် ၂ လ ၀ ရက်

လေ့ကျင့်ခန်း (၁၁)

- ၁။ သတ္တဉ္စ ခုနစ် နိုဝင်ဘာရက်နေ့တွင် မွေးသောကလေးတစ်ယောက်သည် သတ္တဉ္စ ခုနစ် ဒီဇင်ဘာလရက်နေ့တွင် အသက်မည်မျှရှိမည်နည်း။
- ၂။ သတ္တဉ္စ ခုနစ် ဩဂုတ်လ ၂၆ ရက်တွင်မွေးခဲ့သော လူတစ်ယောက်သည် ၂၀၀၀ ခုနစ် နိုဝင်ဘာလ ၁၅ ရက် တွင်အသက်မည်မျှရှိမည်နည်း။
- ၃။ ဆင်သည် ၂၀၀၀ ခုနစ် ဇူလိုင်လ၅ရက်တွင် အသက်မည်မျှရှိမည်နည်း။

XXXXXXXX

အခန်း(၉)
အလေးချိန်နှင့် အခြင်အဝင်

၉.၁ မြန်မာအလေးချိန်

မြန်မာအလေးချိန်ဆိုသည်မှာအင်္ဂလိပ်သွက်အယူက

၁ ပီယော = ၁၀၀ ကျပ်သား									
၅၀ ကျပ်သား					၅၀ ကျပ်သား				
၂၅ ကျပ်သား		၂၅ ကျပ်သား			၂၅ ကျပ်သား		၂၅ ကျပ်သား		
$၁၂ \frac{၁}{၂}$	$၁၂ \frac{၁}{၂}$	$၁၂ \frac{၁}{၂}$	$၁၂ \frac{၁}{၂}$	$၁၂ \frac{၁}{၂}$	$၁၂ \frac{၁}{၂}$	$၁၂ \frac{၁}{၂}$	$၁၂ \frac{၁}{၂}$	$၁၂ \frac{၁}{၂}$	$၁၂ \frac{၁}{၂}$
ကျပ်သား	ကျပ်သား	ကျပ်သား	ကျပ်သား	ကျပ်သား	ကျပ်သား	ကျပ်သား	ကျပ်သား	ကျပ်သား	ကျပ်သား
၁၀	၁၀	၁၀	၁၀	၁၀	၁၀	၁၀	၁၀	၁၀	၁၀
ကျပ်သား	ကျပ်သား	ကျပ်သား	ကျပ်သား	ကျပ်သား	ကျပ်သား	ကျပ်သား	ကျပ်သား	ကျပ်သား	ကျပ်သား

၁ ပီယော = ၁၀၀ ကျပ်သား

$\frac{၁}{၂}$ ပီယော = ၅၀ ကျပ်သား

$\frac{၁}{၄}$ ပီယော = ၂၅ ကျပ်သား (အစိတ်သား)

$\frac{၁}{၈}$ ပီယော = $၁၂ \frac{၁}{၂}$ ကျပ်သား (၁၂ ကျပ်ခွဲသား/အဝက်သား)

$\frac{၁}{၁၀}$ ပီယော = ၁၀ ကျပ်သား

စရာကျင့်ခန်း (၁)

၁။ အထက်ပါဇယားကိုကြည့်၍ အောက်ပါကျက်သင်များကိုဖြည့်ပါ။

(က) ၁ ပီယောမှာ ၅၀ ကျပ်သား	()	ကြိမ်
(ခ) ၁ ပီယောမှာ ၂၅ ကျပ်သား	()	ကြိမ်
(ဂ) ၁ ပီယောမှာ $၁၂ \frac{၁}{၂}$ ကျပ်သား	()	ကြိမ်
(ဃ) ၁ ပီယောမှာ ၁၀ ကျပ်သား	()	ကြိမ်
(င) ၁ ပီယောမှာ ၅ ကျပ်သား	()	ကြိမ်
(စ) ၁ ပီယောမှာ အစိတ်သား	()	ကြိမ်
(ဆ) ၁ ပီယောမှာ အဝက်သား	()	ကြိမ်

- ၂။ အချိုးသစ်တစ်ခုပေါက်သည် ဆရာမငါး ခု၌ ကျပ်သား၊ ကြွက်သား၊ နှစ် ကျပ်သား၊ ငါးပိတ်ကျပ်သား ခေါင်းဆွဲသီး ၁ ပိတ်သားနှင့်ကျပ်သား၊ ပေါက်သားသော် ပစ္စည်းများ၏ အလေးချိန်ကိုရှာပါ။
- ၃။ တောင်တစ်ခုပေါ်တွင်ထန်လျှက်ချိန်ရာ ၈ ပိတ်သား ၂၅ ကျပ်သားရှိ၏။ တောင်၏အလေးချိန်သည် နှစ် ကျပ်သား ခြစ်သော်ထန်လျှက်၏ အလေးချိန်ကိုရှာပါ။

ပိတ်သား၊ ကျပ်သား၊ မူမတူ အခြောက်၊ အစား

ဥပမာ (၁)

$$\begin{array}{r} \text{ပိတ်သား} \quad \text{ကျပ်သား} \\ ၁ \quad \quad \quad ၂၅ \\ \hline ၁၀ \quad \quad \times ၉ \\ \hline ၁၀ \quad \quad (၉) \end{array}$$

$$\begin{aligned} ၂၅ \times ၉ &= ၂၂၅ \text{ ကျပ်သား} \\ &= ၂ \text{ ပိတ်သား } (၉) \text{ ကျပ်သား} \\ ၁ \times ၉ + ၂ &= ၁၁ \text{ ပိတ်သား} \end{aligned}$$

ဥပမာ (၂)

$$\begin{array}{r} \begin{array}{cc} & ၁ \\ \text{ပိတ်သား} & \text{ကျပ်သား} \\ ၂ & ၁၀ \\ \times ၁၀၀ & + ၂၀၀ \\ \hline ၂၀၀ & ၂၀၀ \\ & - ၂၀ \\ \hline & ၁ \\ & - ၁ \\ \hline & ၁ \end{array} \end{array}$$

အခြေ ၇၀ ကျပ်သား

စာရင်းကျင့်ခန်း (၂)

- ၁။ ဆား ၁ ဖိတ်လွှတ် ၆၂ ပိတ်သား ၇၅ ကျပ်သား၊ ပိတ်သား ၉ ဖိတ် အတွက်အလေးချိန်ကိုရှာပါ။
- ၂။ ခေါင်းဆွဲသီး ၁၂၂ ပိတ်သား ၅၀ ကျပ်သား ကိုခြား ၃ ခြားတွင် အလေးချိန် အညီအမျှခွဲစည်းသော် ၁ ခြားတွင် ခေါင်းဆွဲသီးအလေးချိန်မည်မျှရှိပါသည်နည်း။
- ၃။ ၁ ပုံလွှတ်ပြန်သည် ၁၃ ပိတ်သား ၂၀ ကျပ်သား၊ ပိတ်သား ၁၀ ပုံ လွှတ်ပြန်သည်အလေးချိန်မည်မျှရှိပါသည်နည်း။
- ၄။ ကြွက်သွန်နီ ၃၃၅ ပိတ်သား ကိုဖိတ် ၁၂ ဖိတ်လွှတ် အညီအမျှခွဲစည်းထား၏။ ကြွက်သွန်နီ ၁ ဖိတ်၏အလေးချိန်ကိုရှာပါ။

ဥပမာ (၁)

ကြက်သားသိသောလွှဲ ၃၈၀၀ ကျပ်ခွေဖြင့် ကြက်သား ၁၀ ကျပ်သား၏ တန်ဖိုးကိုရှာပါ။
သိသော = ၁၀ ကျပ်သား သင်ကြပ်

ကြက်သား ၁၀ ကျပ်သား သင်ကြပ် ၏ တန်ဖိုး = ၃၈၀၀ ကျပ်

ကြက်သား ၁၀ ကျပ်သား၏ တန်ဖိုး = ၃၈၀၀ ကျပ် + ၁၀

$$\begin{array}{r} 3800 \quad 10 \\ \text{ကျပ်} \quad \text{ငြား} \\ 3800 \quad 10 \\ - 30 \quad - 0 \\ \hline 3770 \quad 10 \\ - 30 \quad - 0 \\ \hline 3740 \quad 10 \end{array}$$

$$\begin{array}{l} \text{စိတ်တွက်} \\ 3800 \text{ ကျပ်} + 10 \\ 3800 / 10 = 380 \text{ ကျပ်} \end{array}$$

တစ်သိသောလွှဲအတွက်
အသေတစ်လွှဲဖြစ်သည့် သေတော

သေဖြေ ၃၈၀ ကျပ်

ဥပမာ (၂)

သင်ကြား ၂၅ ကျပ်သားကို ၂၁၀ ကျပ် ချောစေချောသော် သင်ကြား ၁ ပိသော၏တန်ဖိုးကိုရှာပါ။
သင်ကြား ၂၅ကျပ်သားကို = ၂၁၀ ကျပ်

သင်ကြား ၂၅ ကျပ်သား သင်ကြပ်၏တန်ဖိုး = ၂၁၀ ကျပ် $\times$ ၄

သင်ကြားသိသော၏တန်ဖိုး = ၂၁၀ ကျပ် $\times$ ၄

$$\begin{array}{r} \text{ကျပ်} \quad \text{ငြား} \\ 210 \quad 00 \\ \times 4 \\ \hline 840 \quad 00 \end{array}$$

သေဖြေ သင်ကြား ၁ ပိသောချော = ၈၄၀ ကျပ်

လေ့ကျင့်ခန်း (၃)

(စိတ်တွက်)

အောက်ပါကုန်ပစ္စည်းများ၏ တန်ဖိုးသတ်မှတ်ပါ။

- ၁။ ခေါ်ဒီ ၁ ပိသောလွှဲ ၁၈၀၀ ကျပ်ခွေဖြင့် ၁၀ ကျပ်သား
- ၂။ ကုလားပဲ ၁ ပိသောလွှဲ ၂၈၀၀ ကျပ်ခွေဖြင့် ၅၀ ကျပ်သား
- ၃။ ၁ ပိသောလွှဲ ၁၈၀၀၀ ကျပ်ခွေဖြင့် ငါးပိသော ၂၅ ကျပ်သား
- ၄။ ပဲနီခေ ၁၀ ကျပ်သားလွှဲ ၂၅၀ ကျပ်ခွေဖြင့် ၃၀ ကျပ်သား
- ၅။ ကြက်သွန်ဖြူ ၂၅ ကျပ်သားကို ၅၀၀ ကျပ်ခွေလွှဲ ၁ ပိသော၏တန်ဖိုး
- ၆။ ဆီ ၅၀ ကျပ်သားကို ၁၆၀၀ ကျပ်ခွေလွှဲ သိသော၏တန်ဖိုး
- ၇။ ချောစေချောသော် ၁၀ ကျပ်သား လွှဲ ၂၂၀ ကျပ်ခွေဖြင့် ၅ကျပ်သား၏တန်ဖိုး

ဥ • ၂ အင်္ဂလိပ်အလေးချိန်

$$\begin{aligned} \text{၁၆ အောင်} &= ၁ ခေါင် \\ ၂၂၄၀ ခေါင် &= ၁ တန် \end{aligned}$$

ခေါင်နှင့်အောင်ဆက်သွယ်ချက်

၁ ခေါင်			
၈ အောင်		၈ အောင်	
၄ အောင်	၄ အောင်	၄ အောင်	၄ အောင်

$$၁ \text{ ခေါင်} = ၁၆ \text{ အောင်}$$

$$\frac{၁}{၂} \text{ ခေါင်} = ၈ \text{ အောင် (ခေါင်ဝက်)}$$

$$\frac{၁}{၄} \text{ ခေါင်} = ၄ \text{ အောင် (ခေါင် တစ်စိတ်)}$$

ဥပမာ (၁) ၃ ခေါင် ၁၀ အောင်ကို အောင်မဲ့ပါ။

$$\begin{array}{r} \text{ခေါင်} \quad \text{အောင်} \\ ၃ \quad ၁၀ \\ = ၁၆ \quad = ၄၈ \\ \hline ၄၈ \text{ အောင်} \quad ၅၈ \text{ အောင်} \end{array}$$

$$\text{အဖြေ} = ၅၈ \text{ အောင်}$$

ဥပမာ (၂) ၇၅ အောင်ကို ခေါင်၊အောင် မှဲ့ပါ။

$$\begin{array}{r} ၄ \text{ ခေါင်} \\ ၁၆ \text{ } \left\{ \begin{array}{l} ၇၅ \text{ အောင်} \\ -၆၄ \\ \hline ၁၁ \text{ အောင်} \end{array} \right. \end{array}$$

$$\text{အဖြေ} = ၄ \text{ ခေါင် } ၁၁ \text{ အောင်}$$

စေ့ကျင့်ခန်း (၄)

၁။ ကွက်ထပ်ပြည့်ပါ။

(က) ၁ မိုင်မှာ ၈ အောင်စ = () ကြိမ်

(ခ) ၁ မိုင်မှာ ၄ အောင်စ = () ကြိမ်

(ဂ) ၁ မိုင်မှာ ၁ အောင်စ = () ကြိမ်

(ဃ) မိုင်တစ် = () အောင်စ

(င) မိုင်တစ်စိတ် = () အောင်စ

(စ) $\frac{၇}{၄}$ မိုင် = () အောင်စ

၂။ အောက်ပါတို့ကိုအောင်စဖွဲ့ပါ။

(က) ၂ မိုင် ၁၃ အောင်စ (ခ) ၉ မိုင် ၆ အောင်စ

၃။ အောက်ပါတို့ကိုမိုင်-အောင်စဖွဲ့ပါ။

(က) ၁၄၄ အောင်စ (ခ) ၂၀၇ အောင်စ

၄။ ကွက်ထပ်ပြည့်ပါ။

(က) လက်မကခြောက် ၅ မိုင်ကို အောင်စခေါ်ဆိုဖွဲ့ဖြည့်သည့်အခွင့် () ဆိုက်ရမည်။

(ခ) ကော့ပတ် ၃မိုင် ကို ၈ အောင်စ ဝင် အထုပ်များထုပ်သော်အထုပ်မိုင်း () ရမည်။

(ဂ) ကော်ပီမှုန့် ၂ မိုင်ကို ၄အောင်စ ဝင်အထုပ်များထုပ်သော် () ထုပ်ရမည်။

(ဃ) အကယ်၍ကော်ပီမှုန့် ၂ မိုင်ကို ၂အောင်စ ဝင်အထုပ်များထုပ်ပါက () ထုပ်ရမည်။

ဥပမာ (၁) ၃ တန် ၁၀၀ မိုင် ကိုမိုင်ဖွဲ့ပါ။

$$\begin{array}{r} \text{တန်} \qquad \qquad \text{မိုင်} \\ ၃ \qquad \qquad \qquad ၁၀၀ \\ \times \frac{၂၂၄၀}{၆၂၀} \qquad \qquad + \frac{၆၃၂၀}{၆၃၀} \qquad \text{မိုင်} \\ \hline \end{array}$$

အဖြေ ၆၃၀၀ မိုင်

ဥပမာ (၂) ၂၄၅ မိုင်ကို တန်-မိုင်ဖွဲ့ပါ။

$$\begin{array}{r} ၂၂၄၀ \overline{) ၂၈၀၅} \\ ၁ \text{ တန်} + ၃၅၅ \text{ မိုင်} \end{array}$$

အဖြေ ၁ တန် ၂၃၃ မိုင်

ထောင့်ကျပ်ခန်း (၅)

၁။ မေါင်ပွဲပါး

(က) ၅ တန် ရွှေဝ မေါင်

(ခ) ၁၀ တန် စာဝ မေါင်

၂။ တန်မေါင်ပွဲပါး

(က) ၃၆၁၅ မေါင်

(ခ) ၄၅၁၅ မေါင်

၃။ ၁ တင်းလွှင် ၄၆ မေါင်လေးသော မေါင်တင်းမေါင်း ၁၀၀၏အထွေထွေကို တန်မေါင် ပြင်ပွဲပါး

အင်္ဂလိပ်အထေးချိန်မှမတူ အမေရိက အနုတ်

ဥပမာ (၁)	မေါင်	အောက်စ
	$\begin{array}{r} ၁၀ \\ ၁၈ \\ ၂၀ \\ + ၁၅ \\ \hline ၅၃ \end{array}$	$\begin{array}{r} ၉ \\ ၁၄ \\ ၅ \\ \hline (၁၂) \end{array}$

$$\begin{aligned} ၉ + ၁၄ + ၅ &= ၂၈ \text{ မေါင်} \\ &= ၁ \text{ မေါင် } (၁၂) \text{ အောက်စ} \end{aligned}$$

ဥပမာ (၂)	တန်	မေါင်
	$\begin{array}{r} ၁၀ \\ ၃ \\ + ၅ \\ \hline ၁၈ \end{array}$	$\begin{array}{r} ၁၀၀၀ \\ ၁၂၀၀ \\ \hline (၆၀) \end{array}$

$$\begin{aligned} ၁၀၀၀ + ၁၂၀၀ &= ၂၂၀၀ \text{ မေါင်} \\ &= ၁ \text{ တန် } (၆၀) \text{ မေါင်} \end{aligned}$$

ဥပမာ (၃)	မေါင်	အောက်စ
	$\begin{array}{r} ၂၀ \\ ၂၉ \\ - ၅ \\ \hline ၂၄ \end{array}$	$\begin{array}{r} ၂၉ \\ ၂၇ \\ ၁၂ \\ \hline ၁၀ \end{array}$

$$\begin{aligned} \text{မေါင်မှ } ၁ \text{ မေါင်ယူ} \\ ၁ \text{ မေါင်} &= ၁၆ \text{ အောက်စ} \\ ၁၆ + ၅ &= ၂၁ \text{ အောက်စ} \end{aligned}$$

ဥပမာ (၄)	တန်	မေါင်
	$\begin{array}{r} ၄ \\ ၂၉ \\ - ၃ \\ \hline ၁ \end{array}$	$\begin{array}{r} ၃၂၅၀ \\ ၁၀၀၀ \\ ၂၀၀၀ \\ \hline ၃၂၅၀ \end{array}$

$$\begin{aligned} \text{တန်မှ } ၁ \text{ တန်ယူ} \\ ၁ \text{ တန်} &= ၂၂၅၀ မေါင် \\ ၂၂၅၀ + ၁၀၀၀ &= ၃၂၅၀ \text{ မေါင်} \end{aligned}$$

စေ့ကျင့်ခန်း (၆)

၁။ ထွက်ပေါ်

(က) မေါင်	အောင်စ
၁၃	၉
+ ၇	၈

(ဂ) မေါင်	အောင်စ
၄၉	၅
- ၁၂	၁၅

(ခ) တန်	မေါင်
၅၆	၁၅၀၀
+ ၁၂	၂၀၀၀

(င) တန်	မေါင်
၂၄	၅၀၀
- ၁၃	၁၂၀၀

၂။ ပထမပေးကြွေးတွင်သိုးသွေး ၁၂ မေါင် ၈ အောင်စ၊ ဒုတိယပေးကြွေးတွင် သွေးမေါင် ၁၅အောင်စ၊ တတိယပေးကြွေးတွင် ၂၁ မေါင် ၇ အောင်စ ပါသောစုစုပေါင်းသိုးသွေးပေးပို့ရမည်။

၃။ ပထဝီဝင်တစ် ဝေ မေါင် ၁ အောင်စ အနက် ၈ မေါင် ၇အောင်စ ရောင်းချပြီးသောပစ္စည်းကုန်ပစ္စည်းပစ္စည်း

၄။ သွေးစက်ပေးသော ၂ မဟာဘိဝံသနက်ပထမကလေးတစ်ကလေးပေါ်ရှိသည် ၇ မေါင် ၃ အောင်စ နှင့် ဒုတိယ ကလေးတစ်ကလေးပေါ်ရှိမှာ ၅ မေါင် ၇ အောင်စရှိ၏။ ပထမကလေးသည် ဒုတိယကလေးထက် အလေးချိန် မည်မျှရှိသနည်း။

၅။ ၃ တန်ကလေးတစ်ကလေးတွင် ကုန်တင်ပြီးသောစုစုပေါင်းပေးပို့ရမည့် ၅ တန် ၁၀၅ မေါင်ရှိသော ကုန် အလေးချိန်ကိုရှာပါ။

၆။ မီးရထားကုန်ပို့ ၂ ပို့ပေးသွင်း ကျောက်မီးသွေး ၈ တန် ၁၈၀ မေါင် နှင့် ၁၀ တန် ၂၁၀၀ မေါင် အသီးသီးပို့သော စုစုပေါင်းကျောက်မီးသွေး၏ အလေးချိန်ကိုရှာပါ။

၇။ ကော်ဖီဖျော် ၁မေါင် လျှင် ၃၀၀၀ ကျပ်ရှိသော အောက်ပါပုံ၏ တန်ဖိုးကိုရှာပါ။

(က) ကော်ဖီဖျော်မေါင်တစ်

(ခ) ကော်ဖီဖျော်မေါင်တစ်စိတ်

(ဂ) ကော်ဖီဖျော် $၂\frac{၁}{၂}$ မေါင်

(င) ကော်ဖီဖျော် $၃\frac{၁}{၂}$ မေါင်

မြန်မာအလောင်းချိန်နှင့် အင်္ဂလိပ်အလောင်းချိန်ဆက်သွယ်ချက်

$$\begin{aligned} ၁ \text{ ဝိသော} &= ၃.၆ \text{ မိနစ်} \\ ၁၀ ဝိသော &= ၃၆ \text{ မိနစ်} \end{aligned}$$

လော့ကျွန်ခန်း (၇)

၁။ ကွက်ဝပ်မြည့်ပါ။

$$\begin{aligned} (က) \quad ၅၀ \text{ ကျပ်သား} &= (\quad) \text{ မိနစ်} \\ (ခ) \quad ၂၅ \text{ ကျပ်သား} &= (\quad) \text{ မိနစ်} \\ (ဂ) \quad ၁၀ \text{ ကျပ်သား} &= (\quad) \text{ မိနစ်} \\ (ဃ) \quad ၅ \text{ ကျပ်သား} &= (\quad) \text{ မိနစ်} \\ (င) \quad ၂ \text{ ဝိသော} &= (\quad) \text{ မိနစ်} \end{aligned}$$

ဇ + ၃ မက်ထရစ်အလောင်းချိန်

$$၁၀၀၀ \text{ ကရပ်} = ၁ \text{ ကီလိုကရပ်}$$

မြန်မာအလောင်းချိန်နှင့် မက်ထရစ်အလောင်းချိန်ဆက်သွယ်မှု

$$\begin{aligned} ၁ \text{ ကီလိုကရပ်} &= ၆၁ \frac{၁}{၄} \text{ ကျပ်သား} \\ ၁ \text{ ကရပ်} &= \frac{၆}{၁၀၀} \text{ ကျပ်သား} \end{aligned}$$

မပြပဲတောင့်၏အလောင်းချိန် = ၁ ကရပ်ခန့်ရှိသည်။

သံပရာသီး၏ အလောင်းချိန် = ၁၀၀ ကရပ်ခန့်ရှိသည်။

မပြပဲတောင့်

၁ ကရပ်

သံပရာသီး

၁၀၀ ကရပ်

စေ့ကျင့်ခန်း (၈)

၁။ ကွက်လပ်ပြည့်ပါ။

- (က) ၂ ဇီဝီဂရပ် = () ဂရပ်
 (ခ) ၉ ဇီဝီဂရပ် = () ဂရပ်
 (ဂ) ၃၀၀၀ ဂရပ် = () ဇီဝီဂရပ်
 (ဃ) ၃၂၀၀ ဂရပ် = () ဇီဝီဂရပ် () ဂရပ်
 (င) ၂၅၀၀ ဂရပ် = () ဇီဝီဂရပ် () ဂရပ်

မက်ဆရပ်အလေးချိန်မှမတွဲ အမေဗီဇ်။ အနုတ်

ဥပမာ (၁) ဇီဝီဂရပ် ဂရပ်

$$\begin{array}{r}
 ၁၀၀ \\
 ၂၅၀ \\
 + ၃၀၀ \\
 \hline
 ၆၅၀
 \end{array}
 \qquad
 \begin{array}{r}
 ၈၀၀ \\
 ၃၅၀ \\
 \hline
 ၁၂၀၀
 \end{array}$$

အဖြေ။ ၆၅၀ ဇီဝီဂရပ် ၁၂၀၀ ဂရပ်

$၈၀၀ + ၃၅၀ = ၁၁၅၀$ ဂရပ်
 $= ၁၀$ ဇီဝီဂရပ် + ၁၅၀ ဂရပ်

ဥပမာ (၂) ဇီဝီဂရပ် ဂရပ်

$$\begin{array}{r}
 ၂၅၀ \\
 ၂၅၀ \\
 - ၅၀ \\
 \hline
 ၄၅၀
 \end{array}
 \qquad
 \begin{array}{r}
 ၃၂၀၀ \\
 ၂၅၀ \\
 \hline
 ၃၄၅၀
 \end{array}$$

အဖြေ။ ၄၅၀ ဇီဝီဂရပ် ၃၄၅၀ ဂရပ်

စေ့ကျင့်ခန်း (၉)

၁။ ကွက်လပ်

- (က) ဇီဝီဂရပ် ဂရပ် (ခ) ဇီဝီဂရပ် ဂရပ်
- $$\begin{array}{r}
 ၃၄၅ \\
 + ၁၀၀ \\
 \hline
 ၄၄၅
 \end{array}
 \qquad
 \begin{array}{r}
 ၆၀၀ \\
 - ၃၀ \\
 \hline
 ၅၇၀
 \end{array}$$

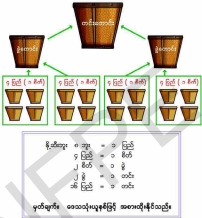
၂။ ပါဆယ်ထပ်၂ထပ်သည် ၁ ဇီဝီဂရပ်နှင့် ၅၀၀ ဂရပ်၊ ၁ ဇီဝီဂရပ်နှင့် ၆၅၀ ဂရပ်အသီးသီးချိန်သတ် နုနုမေဗီဇ်အလေးချိန်ကိုရှာပါ။

၃။ ခေါ်ခတ်သည်သာလယ်ကို ချီလွှက် ကိုယ်အလေးချိန် ချိန်ကြည့်ရာ ၇၃ ဇီဝီဂရပ်နှင့် ၁၀၀ ဂရပ်ရှိ၏။ သားငယ်၏အလေးချိန်မှာ ၉ ဇီဝီဂရပ်နှင့် ၈၀၀ ဂရပ်ဖြစ်သော် ခေါ်ခတ်၏အလေးချိန်ကိုရှာပါ။

၄။ ခေါ်ခတ်သည် မုလဲနှင့်ငါးအစောင်ချိန်မှ ပုစွန်ထုပ် ၂ ဇီဝီဂရပ်ထပ်ခဲ့၏။ ဩဇာအလေးချိန်ဖြင့် မည်မျှရှိသနည်း။

ဥ - ၄

မြန်မာ့အခြေခံစာပေ

ဥပမာ (၁) အမှန် ၁ တောင်း ၉ ပြည်နှင့် နှစ်ဆယ့်တောင်း ၇ တူတွင် နှစ်ဆယ့်တောင်းပေါင်းမည်မျှရှိသနည်း။

$$\begin{array}{r}
 \text{တောင်း} \\
 ၁ \\
 \times ၁၀ \\
 \hline
 ၁၀ \text{ ပြည်}
 \end{array}
 +
 \begin{array}{r}
 \text{ပြည်} \\
 ၉ \\
 \times ၁၀ \\
 \hline
 ၉၀
 \end{array}
 +
 \begin{array}{r}
 \text{တူ} \\
 ၇ \\
 \times ၁၀၀ \\
 \hline
 ၇၀၀ \text{ တူ}
 \end{array}$$

အဖြေ။ နှစ်ဆယ့်တောင်း = ၇၀၀ တူ

ဥပမာ (၂) အိတ်တစ်အိတ်တွင် ဆီတင်း ၉၃ ပြည်ရှိရာ သုံးကို တင်းခွဲပြည်ပြင်ပြပါ။

$$\begin{array}{r} ၈ \overline{) ၉၃} \\ ၂ \overline{) ၁၀} \text{ ခွဲ } + ၅ \text{ ပြည်} \\ ၅ \text{ တင်း } + ၁ \text{ ခွဲ} \\ \hline \text{အဖြေ ၅ တင်း ၁ ခွဲ ၅ ပြည်} \end{array}$$

ခရုကျင့်ခန်း (၁၀)

- ၁။ ဆန် ၂ တင်း ၁၀ ပြည်နှင့် နို့ဆီဘူး ၇ ဘူး ချိမ်း မယ်သီလရောင်တစ်ပါးတွင် ၁ ဘူး စိလျှာသော် မယ်သီလရောင်အပါး ပုည်ပွားအကျွန်ုပ်သတည်း။
- ၂။ ပဲဥ္စို ၃ တင်း ၁ စိတ်နှင့် ၂ ပြည်ကိုတစ်ခဲတွင် ၁ ပြည်စီ ဖျက်သော်ဖျက်အပါးပုည်ပွားဖျက်နိုင်သတည်း။
- ၃။ ငြီးတုံးဆန် ၁၂၇ ပြည် ကို တင်းခွဲပြည်တို့ဖြင့်ပြပါ။
- ၄။ ခြေပ်ဆန် နို့ဆီဘူးအပါး ၁၄၁ ဘူး ကို တင်းပြည်ဘူး တို့ဖြင့်ပြပါ။
- ၅။ ဆန် ၈ တင်း အနက် ပထမခဲတွင် ၁ တင်း ၈ ပြည် ခရုငါးရမ်း ခုတ်ယခဲတွင် ၂ တင်း ၃ ပြည် ၅ ဘူး နှင့် တတိယခဲတွင် ၁ တင်း ၅ ပြည် ၇ ဘူး ခရုငါးရမ်း ဆန်ပုည်ပွားကျွန်ုပ်သတည်း။

ပြန်မာအခြေအခေါ်မူမတူ အဖြေတက်၊ အစား

ဥပမာ (၁) ၅ တင်း ၁၃ ပြည် နို့ဆီဘူး ၃ ဘူး × ၁၅

တင်း	ပြည်	နို့ဆီဘူး
၅	၁၃	၃
		× ၁၅
၈၇	၀	၅

$၃ \times ၁၅ = ၄၅$ ဘူး
 $၅၅ + ၈ = ၆၅$ ပြည် (၅) ဘူး
 $၁၃ \times ၁၅ = ၁၉၅$ ပြည်
 $၁၉၅ + ၆၅ = ၂၆၀$ ပြည်
 $၂၆၀ \div ၁၆ = ၁၂$ တင်း (၈) ပြည်
 $၅ \times ၁၅ = ၇၅$ တင်း
 $၇၅ + ၁၂ = ၈၇$ တင်း

မြန်မာအခြေအခင်းနှင့်အင်္ဂလိပ်အလေးချိန်ဆက်သွယ်ချက်

$$\begin{aligned} \text{ပေါး ၁ တင်း} &= ၄၆ ပေါင် \\ \text{ဆန်ဖြူ ၁ တင်း} &= ၇၅ ပေါင် \end{aligned}$$

ဥပမာ -

ပေါး၁တင်းသည် ၄၆ပေါင် လေး၏ ပေါးတင်းပေါင်း ၁၀၀ ၏ အလေးချိန်ကို တန်ပေါင်ဖြင့် ရှာပါ။
 ပေါး၁၀၀တင်း၏ အလေးချိန် = ၄၆ × ၁၀၀
 = ၄၆၀၀ ပေါင်

$$\begin{array}{r} ၂၂၄၀ \overline{) ၄၆၀၀} \\ \underline{၂} \quad \text{တန်} + ၁၂၀ \text{ ပေါင်} \end{array}$$

အဖြေ ၂ တန် ၁၂၀ ပေါင်

$$\begin{array}{r} ၂ \text{ တန်} \\ ၂၂၄၀ \overline{) ၄၆၀၀} \\ \underline{၄၆၀၀} \\ ၀ \end{array}$$

ဆရာကျင့်စဉ် (၁၂)

- ၁။ ဆန် ၁ တင်းသည် ၇၅ ပေါင်လေးဆော် ဆန်တင်း ၁၀၀ ၏ အလေးချိန်ကို တန် ပေါင်ဖြင့်ရှာပါ။
- ၂။ မြေပဲတင်းသည် ၂၅ ပေါင်လေးဆော် မြေပဲ ၂၅၀ တင်း ၏ အလေးချိန်ကို တန် ပေါင်ဖြင့်ရှာပါ။
- ၃။ ဆန်ကွဲ ၁ တင်း၏ အလေးချိန်သည် ၇၂ ပေါင် လေး၏ ဆန်ကွဲ ၁ ဩည် ၏ အလေးချိန်ကိုရှာပါ။

အင်္ဂလိပ်အခြေအခင်း (အချည်မျှား၏ ထုထည်)

$$\begin{aligned} ၂ \text{ ဖိန့်} &= ၁ ကွတ် \\ ၄ ကွတ် &= ၁ ဂါလန် \end{aligned}$$

ဥပမာ (၁) ဂါလန် ၂ ကွတ် ၁ ဖိန့်ကို ဖိန့်ဖြင့်ရှာပါ။

$$\begin{array}{r} \text{ဂါလန်} \quad \text{ကွတ်} \quad \text{ဖိန့်} \\ ၇ \quad ၂ \quad ၁ \\ \times ၄ \quad \quad \quad \times ၁၂ \quad \quad \times ၂၀ \\ \hline ၁၂ \text{ ကွတ်} \quad ၁၄ \quad ၂၀ \text{ ဖိန့်} \\ \times ၂ \\ \hline ၂၀ \text{ ဖိန့်} \end{array}$$

အဖြေ ၂၉ ဖိန့်

ဥပမာ (၂)

၉၅ ဝိန် ကို ဂါလန်အင်္ဂလိပ်သင့်သင့်ပြပါ။

$$\begin{array}{r} ၂ \overline{) ၉၅} \\ \underline{၁၀၀} \\ ၅၅ \\ \underline{၅၀} \\ ၅ \end{array} \quad \begin{array}{l} + ၁ \text{ ဝိန်} \\ + ၃ \text{ ကွတ်} \end{array}$$

အဖြေ ၁၀ ဂါလန် ၃ ကွတ် ၁ ဝိန်

ခရုကျင့်ခန်း (၁၃)

- ၁။ ခရုနံဆီ ၃ ဂါလန်ကို ၁ ဝိန် ခပ်ပုလင်းများဖြင့် ဖြည့်ဆည်းထားသော ဝိန်ခပ်ပုလင်းအပေါင်း မည်မျှရမည်နည်း။
- ၂။ ခရုနံ ၁ ဝိန် ပုလင်း ၄၅ ပုလင်း ကို ဂါလန် ပိုင်းခြားပြပါ။
- ၃။ ၄ ဂါလင်ဝင်တက်ဆီ ၁ ပုံကို ၁၂၈၀၀ ကွပ်ပေးရသော တက်ဆီ ၁ ပုလင်း (၁ဝိန်) ကို တန်ဖိုးကိုရှာပါ။

မက်ထရပ်အခြေခံအဝင်

၁ လီတာဆင့် ဖြည့်ဖို့

$$၁ \text{ လီတာ} = ၁၀၀၀ \text{ မီလီလီတာ}$$

ဥပမာ (၁)

၂၅ လီတာ ၅၅ မီလီတာကို မီလီလီတာပြပါ။

$$\begin{aligned} ၂၅ \text{ လီတာ } ၅၅ \text{ မီလီလီတာ} &= ၂၅ \text{ လီတာ} + ၅၅ \text{ မီလီလီတာ} \\ &= ၂၅၀၀၀ \text{ မီလီလီတာ} + ၅၅ \text{ မီလီလီတာ} \\ &= ၂၅၀၅၅ \text{ မီလီလီတာ} \end{aligned}$$

- ဥပမာ (၂) ၁၀၅၀ မီလီလီတာကို လီတာ၊ မီလီလီတာတွဲပါ။
- ၁၀၅၀ မီလီလီတာ = ၁၀၀၀ မီလီလီတာ + ၅၀ မီလီလီတာ
- = ၁ လီတာ + ၅၀ မီလီလီတာ
- = ၁ လီတာ ၅၀ မီလီလီတာ

လေ့ကျင့်ခန်း (၁၄)

- ၁။ ၁ လီတာထက်ပိုသောပိုလင်း၊ ၅ ပိုလင်းတွင် ရေ မီလီလီတာ မည်မျှရှိသနည်း။
- ၂။ ၅၀၀ မီလီလီတာ ကိုမကျင်းသော ၂၀ ဆားထည့်သည့်ပုလင်းထဲသို့ ၁ ဆားထည့်သည့်ပိုလင်း မီလီလီတာ မည်မျှထည့်ရမည်။
- ၃။ ဓာတ်ဆား ၁ ထုပ် ကိုရေ ၂ လီတာ ဖြင့် ပျော်ရသည့် ဓာတ်ဆားရည်ကို ၁ လီတာထက် ပိုသောပိုလင်း မည်မျှဖြင့်ပျော်ရမည်နည်း။

XXXXXX

အခန်း(၁၀)
မြန်မာနိုင်ငံသုံးငွေကြေး

၁၀ + ၁

ဥပမာ -

ငွေစက္ကူများနှင့်တန်ဖိုးငွေ

ဦးအောင်တင်တင်သည် ၅ ကျပ်တန် ငွေစက္ကူ ၉ ချပ်၊ ၂၀ ကျပ်တန် ၃ ချပ်၊ ၅၀ ကျပ်တန် ၄ ချပ်၊ ၁၀၀ ကျပ်တန် ၃ ချပ်ရှိသော် ငြိမ်းတင်တင်သည် ငွေတန်ဖိုးရပေါင်း မည်မျှရှိသနည်း။

	ကျပ်
၅ ကျပ်တန် ၉ ချပ် (၅x၉) ကျပ်	= ၄၅
၂၀ ကျပ်တန် ၃ ချပ် (၂၀x၃) ကျပ်	= ၆၀
၅၀ ကျပ်တန် ၄ ချပ် (၅၀x၄) ကျပ်	= ၂၀၀
၁၀၀ ကျပ်တန် ၃ ချပ် (၁၀၀x၃) ကျပ်	= ၃၀၀
ဦးအောင်တင်တင်သည် ရှိသောငွေပေါင်း	= ၆၀၅ ကျပ်

အဖြေ ရပေါင်း = ၆၀၅ ကျပ်

ခေ့ကွင်းခန်း (၁)

- ၁။ ဧရာဝတီတံတိုင်းတွင် မောင်းဆွေများကိုမရောင်းရာ ၁၀ ကျပ်တန် ငွေစက္ကူ ၄ ချပ်၊ ၅၀ ကျပ်တန် ၃ ချပ်၊ ၁၀၀ ကျပ်တန် ၅ ချပ်နှင့် ၂၀၀ ကျပ်တန် ၂ ချပ်ရှိပြီး ရပေါင်းမောင်းဆွေသည်မျှရှိသည်။
- ၂။ ဦးအောင် ဆန် ၁ အိတ်ဝယ်ရာတွင် ၅၀၀ ကျပ်တန် ငွေစက္ကူ ၈ ချပ်၊ ၂၀၀ ကျပ်တန် ၁၀ ချပ်၊ နှင့် ၁၀၀ ကျပ်တန် ၉ ချပ်ပေးရာ ၅၀ ကျပ်တန် ၂ ချပ်နှင့် ၂၀ ကျပ်တန် ၉ ချပ်ပြန်တမ်းတမ်း ဆန်တင်တင်၏ ထန်ရှိမည်မျှနည်း။

- ၃။ မေးတွင် ဆွေစဉ်း ၅၀၀ ကျပ်တန် ၁ ခွက်၊ ၂၀၀ ကျပ်တန် ၁ ခွက်၊ ၅၀ ကျပ်တန် ၃ ခွက်၊ ၁၀ ကျပ်တန် ၁၂ ခွက် ရှိ၏။ ၂၇၀ ကျပ်တန် လက်ထုတ်ပေါ် ၃ လည်ပေါ်ရန် ဆွေရဲဆောက်ပါသလော။
- ၄။ သင်သည်စာအုပ်ဖိုရပ် ၁၅၀ ကျပ်ကို မေးဆွေရဲအတွက် ဆောက်ပါဆွေစဉ်းများကို သုံးပြီး ဆွေမေးဆွေ နိုင်သည့် နည်းလမ်းများကို ဇယားတွင်ဖြည့်ပေးပါ။ (နမူနာတစ်ခုဖြည့်ပြထားသည်)

၅၀ ကျပ်တန် အမေရအတွက်	၂၀ ကျပ်တန် အမေရအတွက်	၁၀ ကျပ်တန် အမေရအတွက်	စုစုပေါင်းတန်ဖိုး
၂	-	၁	$(၅၀ \times ၂) + (၁၀ \times ၁) = ၁၀၀$

၁၀ . ၂ မြန်မာကြေးငွေဆိုင်ရာလွှာများဖြေခွင်းခြင်း
ဥပမာ (၁) ၁၀ ကျပ် ၄၀ ပြား = ၈

$$\begin{array}{r} \text{ကျပ်} \quad \text{ပြား} \\ ၁၀ \quad ၄၀ \\ \times ၈ \\ \hline ၈၀ \quad ၂၀ \end{array}$$

အဖြေ ၈၀ ကျပ် ၂၀ ပြား

$$\begin{aligned} ၄၀ \times ၈ &= ၃၂၀ \text{ ပြား} = \boxed{၃} \text{ ကျပ် } \boxed{၂၀} \text{ ပြား} \\ ၁၀ \times ၈ &= ၈၀ \text{ ကျပ်} \\ ၈၀ + \boxed{၃} &= ၈၃ \text{ ကျပ်} \end{aligned}$$

ဥပမာ (၂) ၂၂ ကျပ် ၅၀ ပြား ၅

$$\begin{array}{r} \begin{array}{cc} ၄ & ၅၀ \\ \text{ကျပ်} & \text{ပြား} \end{array} \\ ၅ \left[\begin{array}{cc} ၂၂ & ၅၀ \\ - ၂၀ & + ၂၀၀ \\ \hline ၂ & ၂၅၀ \\ \times ၁၀၀ & - ၂၅ \\ \hline ၂၀၀ & ၀၀ \\ & - ၅ \\ \hline ၀ & \end{array} \right. \end{array}$$

အဖြေ ၄ ကျပ် ၅၀ ပြား

စာရင်းအင်း (၂)

- ၁။ မောင်နိုင်အိမ်တွင် အိမ်ဘာလ၌ လျှပ်စစ်ဘက်စား ၃၀ ယူနစ်သုံးစွဲခဲ့၏။ လျှပ်စစ် ၁ ယူနစ်ကို ၅၀ ကျပ်ပေးရ၏။ ထိုလအတွက် လျှပ်စစ်မိတာဝ ပေါက်ပေးဆောင်ရာမည်မျှနည်း။
- ၂။ စက်မှုအလုပ်သမားတစ်ယောက်သည် ဇူလိုင်လအတွင်း အချို့ကို ၃၀ နာရီဆင်း၏။ ထိုလအတွက် အချို့ကို လုပ်တာမခွင့် ၇၅၀၀ ကျပ်ရသော် ၁ နာရီအချို့ကို လုပ်ခခွင့်မည်မျှနည်း။
- ၃။ မခေါင်လွှာမည် ၁ ဘူး၊ ထို ၃၀၀ ကျပ်ပေးရ၏။ ၃ ဘူး၊ ဝယ်သဖြင့် ၁ ဘူး အပိုလက်ဆောင်ရ၏။ မခေါင်လွှာမည် ၁ ဘူး၊ ဖန်ပျော့တန်ဖိုးမည်မျှနည်း။
- ၄။ အချို့မည် ၅ ဘူး၊ ထို ဝယ်ရင်းစုစုမှာ ၁၀၀၀ ကျပ်ဖြစ်သည်။ အမြတ် ၁၀၀ ကျပ်ရသိုသော် ၁ ဘူးလွှာ ပေါက်ပေးရသော်မည်မျှနည်း။

၅၈. ခိုးရိပ်ခြည်ပဋိပက္ခတစ်စောင်တွင် တံဆိပ်ခေါင်း ၂၅၀ ကျပ်တပ်စု၏ စာ ၇ စောင်ရှိရန် အတွက် ၅၀ ကျပ် တန် တံဆိပ်ခေါင်းအရပ်ခုနစ်ဆယ့်ငါးခုပေါ်စုသည်။
၅၉. အဆောင်မတင်ရသေးသောတန်ဖိုးကုလားတိုင် ၅ လုံး၏ စုစုပေါင်းတန်ဖိုး ၁၇၄၅၀ ကျပ်ဖြစ်၏။ ကုလားတိုင်တစ်လုံး၏ အဆောင်တင်စဉ် ၇၅၀ ကျပ်ဖြစ်သောအဆောင်တင်ပြီး ကုလားတိုင် ၁ လုံး၏တန်ဖိုးကိုရှာပါ။
၆၀. ပန်းသီးသည်တစ်ဦးသည် မောင်မောင်အား ပန်းသီး ၄ လုံးတွင် ၁၀၀၀ ကျပ်စျေးဖြင့် ၁၅ လုံး ဆောင်၏။
မမအား ၁၀လုံး ကို ၃၂၀၀ ကျပ်စျေးဖြင့် ၁၅လုံး ဆောင်၏။
(က) မည်သူကပို၍ စျေးသက်သာသည်ဟု သတ်တင်မြှုပ်ပါသလဲ။
(ခ) တစ်ဦးစီပေးရသော တန်ဖိုးရှာပါ။
(ဂ) မည်သူက မည်မျှသက်သာသွားသနည်း။
၆၁. အောက်ပါဓလေ့သက်ဝင်မြတ်ပိုင်ပါ။ ကျန်ပစ္စည်းအတွက် ကျသင့်တန်ဖိုးကိုဖြည့်စွက်ပေးပါ။

ဓလေ့သက်ဝင်မြတ်ပိုင်					
အမျိုးအမည်	နှုန်း		ဦးစု	ကျသင့်ပစ္စ	
	ကျပ်	ပြား		ကျပ်	ပြား
စာဆိပ်	၅၀	၀၀	၅		
တံဆိပ်ခေါင်း	၅	၀၀	၂၀		
တောပင်	၁၀၀	၀၀	၃		
စာဆေးစာဆုပ်	၁၅၀	၀၀	၃		
စုစုပေါင်း					

စေ့ကျင့်ခန်း (၃)
(စိတ်တွက်)

- ၁။ ခရမ်းသီး ၅ လုံးကို ၁၀၀ ကျပ်ဖြစ်လျှင် ၁ လုံး မည်မျှနည်း။
- ၂။ ကန်စွန့်ရွက် ၃ ရွက်ကို ၂၀၀ ကျပ် ပေးရမည် ၁ ရွက်တန်ဖိုးမည်မျှနည်း။
- ၃။ ခွက်ပြား တန်ဖိုးတစ်ခေါင်း ၉ လုံး၏တန်ဖိုးကိုရှာပါ။
- ၄။ စာတစ်စောင်လျှင် တံဆိပ်ခေါင်း ၅ ကျပ် ဖိုက်ရသော်အလားတူစွာ ၅ စောင်အတွက် ခွက်ပြားတန်ဖိုးတစ်ခေါင်း အလုံးစုံမည်မျှပေးမည်နည်း။
- ၅။ ငါးမဲ့တစ်ပိယော ၃၅၀၀ ကျပ်ဖြင့်ဖြစ်သော် အစိတ်အပေး၏ တန်ဖိုးမည်မျှနည်း။
- ၆။ စာတစ်ဆီ ၁ ဂါလန် ၂၅၀၀ ကျပ်ဖြစ်သော် သိင်္ဂီဝင် ပုလင်းပုလင်း၏တန်ဖိုးမည်မျှနည်း။
(၁ဂါလန် = ၁၂၅၀)
- ၇။ ၁၀ ကိုက်လျှင် ၃၀၀ ကျပ် ချေးဖြင့်နိုင်လျှန်ပြီ။ ၂၅ ကိုက်၏ တန်ဖိုးကိုရှာပါ။
- ၈။ ပြိုင်တွင်းကန်ပြိုင်ပွဲအတွက် ပါယောလုပ်ပို့ခန်းထားမှာ အလေးချိန် ၅၀၀ ဂရမ်အထိအတွက်ပို့ခ ၅၀၀ ကျပ်ပေးရ၏။ ၅၀၀ ဂရမ်အထက်အလေးချိန်အတွက် အစားကပ်ငါးပေးရမည်။
[$1 \rightarrow 1$ ခွက်၊ ခရမ်းသီး၊ ခရမ်းပန်းတို့၏ ပေးမည့်ခွက် = ခွက် ၁၀၀
၅၀၀ မှ ၁၀၀၀ ဂရမ်အထိအလေးချိန်အတွက် ကျသင့်ခွက် = ၅၀၀ + ၁၅၀ကျပ် = ၅၁၅၀ကျပ်
၁၀၀၀ မှ ၁၅၀၀ ဂရမ်အထိအလေးချိန်အတွက် ကျသင့်ခွက် = ၅၁၅၀ + ၁၅၀ ကျပ် = ၅၃၀၀ကျပ် ...]
- (က) ၄၀၀ ဂရမ်အလေးသောပါယောလုပ်အတွက် ကျသင့်ခွက်မည်မျှနည်း။
- (ခ) ၆၀ ဂရမ်အလေးသောပါယောလုပ်အတွက် ကျသင့်ခွက်မည်မျှနည်း။
- (ဂ) ၁၀၂၀ ဂရမ်အလေးသောပါယောလုပ်အတွက် ကျသင့်ခွက်မည်မျှနည်း။
- (ဃ) ၁၅၅၀ ဂရမ်အလေးသောပါယောလုပ်အတွက် ကျသင့်ခွက်မည်မျှနည်း။
- (င) ၁၅၀၅ ဂရမ်အလေးသောပါယောလုပ်နှင့် ၁၅၅၅ ဂရမ်အလေးသောပါယောလုပ်တို့အတွက် ပို့ခကျသင့်ခွက်တူညီပါသလော။

အခန်း(၁၁)

အလျားအတိုင်းအတာ

မြန်မာအလျားအတိုင်းအတာ

၁၁ * ၁

$$\begin{aligned} ၂ \text{ ဖိုက်} &= ၁ \text{ ထွာ} \\ ၂ \text{ ထွာ} &= ၁ \text{ တောင်} \\ ၂ \text{ တောင်} &= ၁ \text{ ကိုက်} \end{aligned}$$

ဥပမာ (၁)

ရေညီစက်မှတစ်ခုတွင် မနီသည် ဝီတ် ၃၅ ကိုက် ၁တောင်၊ မနီသည် ၂၇ကိုက် ၁တောင် ၁ထွာ၊ မသီသည် ၂၈ကိုက် ၁ထွာ အသီးသီးရက်လုပ်ပြီးသော် ဥယျာဉ်ကို ပေါင်းစပ်မည်မျှ ရက်လုပ်ပြီးသနည်း။

ကိုက်	တောင်	ထွာ	
၃၅	၁	၀	$၁ + ၁ = ၂$ ထွာ = ၁ တောင် ၁ ထွာ
၂၇	၁	၁	$၁ + ၁ + ၁ + ၁ = ၄$ တောင်
+ ၂၈	၁	၁	= ၁ ကိုက် ၁ တောင်
၂၈	၁	၁	

၉၀	၃	၂	

အဖြေ ၉၀ ကိုက် ၁ တောင်

ဥပမာ (၂)

၁ တောင် ၁ ထွာရှိသောကြိုးတစ်မျိုး ၁ ထွာ ခိုက်ရည်သောကြိုးတစ်မျိုးနှင့် ၁ ကိုက်သောကြိုးတစ်မျိုး၊ အရေညီမည်မျှရှိသနည်း။

တောင်	ထွာ	ဖိုက်
၁	၁	၁
-	၁	၁

၁	၁	၁

အဖြေ ကျန်သောကြိုး = ၁ ထွာ ၁ ဖိုက်

စေ့ကျင့်ခန်း (၁)

၁။ အောက်ပါတွက်သင်တိုက်ပြင်ပါ။

- (က) ခုတောင်သတ္တု = () သွာ
 (ခ) ငွေကိုက်တောင် = () တောင်
 (ဂ) ငွေတံဆိပ် = () မိုက်
 (ဃ) ၁၃ သွာ = () တောင် () သွာ
 (င) ၂၅ တောင် = () ကိုက် () တောင်

၂။ အောက်ပါတို့ကို တွက်ပါ။

(က) တောင် သွာ မိုက်
 ၁ ၁ ၁
 + ၂ ၀ ၁

(ဂ) သွာ မိုက်
 ၄ ၀
 - ၃ ၁

(ခ) တောင် သွာ မိုက်
 ၅၆ ၁ ၁
 + ၈၃ ၁ ၁

(ဃ) တောင် သွာ မိုက်
 ၂၃ ၁ ၀
 - ၁၄ ၁ ၁

၃။ အထည်ဆိုင်တစ်ဆိုင်တွင် တနင်္ဂနွေ၊ အင်္ဂါနှင့်ဗုဒ္ဓဟူးနေ့များတွင် ချောင်ချီသော တက်သရက်အပေါင်း အတောအတွင်းကို ဇယားတွင် ဖော်ပြထားသည်။

နေ့များ	တက်သရက်အပေါင်းအတော		
	ကိုက်	တောင်	သွာ
တနင်္ဂနွေ	၂၇၃	၁	၁
အင်္ဂါ	၃၂၄	၁	၀
ဗုဒ္ဓဟူး	၂၇၆	၀	၁

(က) ခု ရက်ပေါင်းချောင်ချီသောပိတ်အရပ်ကိုရှာပါ။

(ခ) အများဆုံးချောင်ချီသောနေ့သည် အနည်းဆုံးချောင်ချီသောနေ့ထက် ပိတ်အရပ်မရှိချောင်ချီသောနေ့သည်။

၄။ (က) မောင်မောင်သည် အင်္ကျီချွန်ချန်အတွက် ပိတ် ၁ ကိုက် ၁ သွာ၊ တောင်တံအတွက် ပိတ် ၁ တောင် ၁ သွာ ၁ မိုက် လိုသော် စုစုပေါင်းပိတ်မည်မျှသေချာမည်နည်း။

(ခ) အင်္ကျီစကတောင်တံအထက်မည်မျှရှိမည်သနည်း။

ဥပမာ (၁) တစ်ချောင်းလျှင် ၃ ကိုက် ၁ တောင် ၁ ထွား ရှိသော ခြံစွဲချောင်း၏ စုစုပေါင်း အရှည်ကိုရှာပါ။
စုစုပေါင်းအရှည် = ၃ ကိုက် ၁ တောင် ၁ ထွား = ၅

$$\begin{array}{r} \text{ကိုက်} \quad \text{တောင်} \quad \text{ထွား} \\ ၃ \quad \quad \quad ၁ \quad \quad \quad ၁ \\ \hline \quad \quad \quad \quad \quad \quad \times \quad ၅ \\ \hline ၁၀ \quad \quad \quad ၁ \quad \quad \quad ၁ \end{array}$$

အဖြေ။ ၁၈ ကိုက် ၁ တောင် ၁ ထွား

ဥပမာ (၂) ၂၆ ကိုက် ၁ ထွားရှိသော ဝိတ်တစ်ခုကို ၈၃ ရ ဦးစည်အမှူဝယ်ယူပါက တစ်ဦးလျှင် မည်မျှရမည်နည်း။

တစ်ဦးလျှင်ရသော ဝိတ် = ၂၆ ကိုက် ၁ ထွား ÷ ၇

$$\begin{array}{r} \begin{array}{r} ၃ \quad \quad \quad ၁ \quad \quad \quad ၁ \\ \hline \text{ကိုက်} \quad \text{တောင်} \quad \text{ထွား} \\ ၂၆ \quad \quad \quad ၁ \quad \quad \quad ၁ \\ - ၂၁ \quad \quad \quad + ၁၀ \quad \quad \quad + ၆ \\ \hline ၅ \quad \quad \quad ၁၀ \quad \quad \quad ၇ \\ \times ၂ \quad \quad \quad - ၇ \quad \quad \quad - ၇ \\ \hline ၁၀ \quad \quad \quad ၃ \quad \quad \quad ၀ \\ \quad \quad \quad \quad \quad \quad \times ၂ \\ \quad \quad \quad \quad \quad \quad ၆ \end{array} \end{array}$$

အဖြေ။ ၃ ကိုက် ၁ တောင် ၁ ထွား

ဥပမာ (၃) ၃၆ ကိုက် ၁ တောင် ခြံသားဆင်ပိတ်ရှည်တစ်ခုမှ ၂ ကိုက် ၁ တောင်ရှည်သားဆင်ပိတ်အများ ခြံသားဆင်ပိတ် အစုပေါင်း ယဉ်းမှုရ၍ အစဉ်အဆက်ယဉ်းမှုကုန်ပါသည်။

$$\begin{array}{r} \begin{array}{r} \text{ကိုက်} \quad \text{တောင်} \\ ၃၆ \quad \quad \quad ၁ \\ \times ၂ \quad \quad \quad + ၇ \\ \hline ၇၂ \text{ တောင်} \quad + ၇၃ \text{ တောင်} \end{array} \quad \begin{array}{r} \text{ကိုက်} \quad \text{တောင်} \\ ၂ \quad \quad \quad ၁ \\ \times ၂ \quad \quad \quad + ၄ \\ \hline ၄ \text{ တောင်} \quad + ၅ \text{ တောင်} \end{array} \end{array}$$

မြတ်စုမည့် အစုပေါင်း = ၇၃ + ၅

$$\begin{array}{r} ၅ \overline{) ၇၈} \\ ၁၄ \quad ၀ \quad + \quad ၃ \text{ တောင်} \end{array}$$

အဖြေ။ ဝိတ်စုပေါင်း = ၁၄ ၀
ခြံသားအစုရှည် = ၃ တောင်

စေ့ကျင့်ခန်း (၂)

- ၁။ လွှဲစစ်ခံကြိုမနေတစ်နေ့တွင် ၅၀ ကိုက် ၁ တောင်ပိုတွင် ၄ မွေ သည်စုစုပေါင်းမည်မျှရသည်။
- ၂။ စက်မုံတစ်မုံတွင် တစ်ရက်လျှင် ဝိတ် ၁၂၈၅ ကိုက် ၁ တောင် ၁ ထွာ ရက်လုပ်နိုင်သော် ၉ ရက်တွင် စုစုပေါင်းဝိတ်အရွယ်မည်မျှရက်လုပ်ပြီးပါမည်နည်း။
- ၃။ ဝိတ်တစ်ထောင်တွင် ကိုက် ၃၀ မိုက်၊ ထိုဝိတ်ရက်ကို ၄ စသည်အမျှပြတ်ပါက ပြတ်စတင်စသည် မည်မျှ ရသည်နည်း။
- ၄။ ကြိုးကျွမ်းစလုပ်သောအခါပေးတက်သည့် ၃ ရက်အတွင်း ကြိုး ၂၄၅၀ ကိုက် ၁ တောင် ကွပ်ပြီးသော် တစ်ရက်တွင် ကြိုးအရွယ်မည်မျှပြီးသောအခါကွပ်နိုင်သနည်း။
- ၅။ ၃၈ ကိုက်ရွယ်သော ကြိုးတစ်ရက်ကို ၂ ကိုက် ၁ တောင်ပါရွယ်သော ကြိုးအမျှပြတ်သော် ကြိုးပေါင်းမည်မျှရမည်နည်း။
- ၆။ ၁တောင် = ၁၈ လက်မဖြစ်ကြွင်း
 (က) ၃ တောင် သည် လက်မ မည်မျှရသည်နည်း။
 (ခ) ၃ တောင် သည် ပေ၊ လက်မ မည်မျှရသည်နည်း။
 (ဂ) ၁ ထွာ သည် လက်မ မည်မျှရသည်နည်း။
 (င) ၃ စု သည် တောင်အားဖြင့်မည်မျှရှိသနည်း။
- ၇။ ကွက်ဝတ်ပြည့်ပါ။ (၁တောင် = ၁၈လက်မ)
 (က) ၅တောင် = ----- လက်မ
 (ခ) ၅တောင် = ----- စု ----- လက်မ
 (ဂ) ၁ထွာ = ----- လက်မ
 (ဃ) ၁မိုက် = ----- လက်မ
 (င) ၆ပေ = ----- တောင်

၁၁.၂ အင်္ဂလိပ်အက္ခရာအတိုင်းအတာ

၁၂ လက်မ	=	၁ စု
၃ စု	=	၁ ကိုက်
၂၂ ကိုက်	=	၁ သံကြိုး
၁၀ သံကြိုး (၂၂၀ကိုက်)	=	၁ စာရံ
၁ စာရံ	=	၁ မိုင်
၁၀မိုင် ကိုက် (၅၂၈၀ စု)	=	၁ မိုင်

ဥပမာ (၁)

၂ မိုင် ၃ အာဝံ ၁၀၀ ကိုက်ကို ကိုက်ပွဲပါ။ (၂၂၀ ကိုက် = ၁ အာဝံ)

မိုင်	အာဝံ	ကိုက်
၂	၃	၁၀၀
$\times ၈$	$+ ၁၆$	$+ ၄၀၀၀$
၁၆ အာဝံ	၁၉	၄၂၀၀ ကိုက်
	$\times ၂၂၀$	
	၄၁၈၀ ကိုက်	

အခြေ ၄၂၀၀ ကိုက်

ဥပမာ (၂) ၆၂၃၅ ကိုက် ကို မိုင် အာဝံ ကိုက်ဖြင့် ပြပါ။ (၂၂၀ ကိုက် = ၁ အာဝံ)

၂၂၀ ကိုက်	၆၂၃၅ ကိုက်
$\times ၂၀$	$\times ၅$
၁၂၄၀၀	၃၁၁၇၅
$+ ၁၂၄၀$	$+ ၃၁၁၇၅$
၁၃၆၄၀	၃၄၂၉၀

အခြေ ၃၄၂၉၀ ကိုက်

စာရင်းစစ်(၃)

၁။ အောက်ပါတို့ကို ကိုက်ပွဲပါ။

(က) ၃ အာဝံ ၁၀၀ ကိုက် (ခ) ၆ မိုင် ၈၀၀ ကိုက် (ဂ) ၃ မိုင် ၆၀၀ ၁၀၀ ကိုက်

၂။ အောက်ပါတို့ကို မိုင် အာဝံ ကိုက်ဖြင့်ပြပါ။

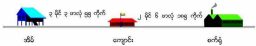
(က) ၅၅၄၃ ကိုက် (ခ) ၈၂၁၀ ကိုက် (ဂ) ၅၃၅၀ ကိုက်

၃။ မေဇ်ရွာသည် ဇေတီတော်စုနှင့် ၁ မိုင် ၁ အာဝံဝေး၏။ စုစုပေါင်းသည် ထိုဇေတီနှင့် ၁၀၀၀ ကိုက် ဝေး၏။

(က) မည်သို့သောသည် ထိုဇေတီနှင့်ဝေးသည်ကို ခန့်မှန်းပါ။ အဘယ်ကြောင့်နည်း။

(ခ) မည်သို့သော ကိုက်မည်မျှရှိသေးသည်ကိုတွက်ပါ။

အင်္ဂလိပ်အလျှောက်ပုံစံမှ မထူအပေါင်း အနုထိ

အိမ်နှင့်ကျောင်းသည် ၁ မိုင် ၃ မာလပ် ခွေ ကိုက်၊ ကျောင်းနှင့်စက်ရုံသည် ၂ မိုင် ၆ မာလပ် ခလွ ကိုက် ဝေးသည်။

အိမ်နှင့်စက်ရုံသည်အကွာအဝေးသည်။

ခရီးအရှည် = ၁ မိုင် ၃ မာလပ် ခွေ ကိုက် + ၂ မိုင် ၆ မာလပ် ခလွ ကိုက်

မိုင်	မာလပ်	ကိုက်
၁	၃	ခွေ
+	၂	၆
၄	၂	၁၂၀

အဖြေ။ အိမ်နှင့်စက်ရုံအကွာအဝေး = ၄ မိုင် ၂ မာလပ် ၁၂၀ ကိုက်

မလွကရွာနှင့်ခရီး(၄)

၁။ ပေါင်းပါး

(က)	မိုင်	မာလပ်
	၁	၅
	၂	၄
	+	၃
	၃	၉

(ခ)	မိုင်	မာလပ်	ကိုက်
	၉	၂	၄၀
	၈	၁	၉၀
	+	၁	၅
	၁၇	၃	၃၀

၂။ လမ်းပြင်လျှင်သာလေခရီးသည် ခရီးပေါ်သို့တွင် ၄ မိုင် ၃ မာလပ် ခလွ ကိုက် ပေးပို့ပါသို့တွင် ၃ မိုင် ၄ မာလပ် ခလွ ကိုက်နှင့် မော်လတွင် မနက်အထိ ၁၇ မိုင် ၂ မာလပ် ၅၀ ကိုက် အသီးသီးပြင်ပိုသော် သုံးလေတွင်၊ ခရီးသည်ပြင်ပိုသရသည်။

ဥပမာ (၁) နှုတ်ပါ။

၁၇ မိုင် - ၅ မိုင် ၃ ဖာလုံ

မိုင်	ဖာလုံ
၁၆	၈
၁၇	၃
- ၅	၃
၁၁	၅

အဖြေ = ၁၁ မိုင် ၅ ဖာလုံ

ဥပမာ (၂) နှုတ်ပါ။

မိုင်	ဖာလုံ	ကိုက်
၈	၁၀	၂၂၀
၉	၃	၃
- ၇	၅	၁၅၀
၁	၅	၇၀

အဖြေ = ၁ မိုင် ၅ ဖာလုံ ၇၀ ကိုက်

စာလှည့်စဉ်း (၅)

၁။ အောက်ပါတွဲကို နှုတ်ပါ။

(က) မိုင်	ဖာလုံ
၂၅	၁
- ၇	၃

(ခ) မိုင်	ဖာလုံ	ကိုက်
၂၇	၃	၁၅၀
- ၈	၇	၁၀၀

၂။ လွတ်ပေးမက်သည် ၆၈ မိုင် ၅ ဖာလုံစသောအခြားမြို့တစ်မြို့သို့ ကားမောင်းထွက်ခဲ့၏။ ၄၉ မိုင် ၆ ဖာလုံခန့်ကိုလွှားပြီးနောက်ကားမက်ဥယျာဉ်သို့ ရပ်နားရသော် နောက်ထပ်လွှားရန်ခန့်မည်ဟုကန့်သတ်သည်။

၃။ ကား ၂ စီးအတူ ထွက်ခဲ့ရာ ပထမကားသည်တစ်နာရီလွှဲ ၅၀ မိုင် မောင်းပြီး ဒုတိယကားသည် တစ်နာရီ လွှဲ ၄၅ မိုင် ၄ ဖာလုံ သာမောင်းသော် ကား ၂ စီးသည် စထွက်၍ ၁ နာရီအကြာတွင် မည်မျှ ကွာဝေးနေပါသနည်း။

အင်္ဂလိပ်အက္ခရာတိုင်းပုံစံတွင် အမြောက်၊ အစား

ဥပမာ (၁)

$$\begin{array}{r} ၃၅ \text{ မိုင် } ၄ \text{ မာလ် } \times ၅ \\ \underline{} \\ ၁၇၅ \end{array}$$

$$\begin{array}{l} ၄ \times ၅ = ၂၀ \text{ မာလ်} \\ ၂၀ + ၈ = ၂၈ \text{ မိုင် } ၈ \text{ မာလ်} \\ ၃၅ \times ၅ = ၁၇၅ \text{ မိုင်} \\ ၁၇၅ \text{ မိုင် } + ၂၈ = ၁၇၅ \text{ မိုင်} \end{array}$$

အဖြေ၊ ၁၇၅ မိုင် ၄ မာလ်

ဥပမာ (၂)

$$\begin{array}{r} ၂၆ \text{ ကိုက် } ၂ \text{ လက်မ} \times ၇ \\ \underline{} \\ ၁၈၂ \end{array}$$

$$\begin{array}{l} ၆ \times ၇ = ၄၂ \text{ လက်မ} \\ ၄၂ + ၁၂ = ၅၄ \text{ လက်မ } ၆ \text{ လက်မ} \\ ၂ \times ၇ = ၁၄ \text{ လက်မ} \\ ၁၄ + ၅၄ = ၁၇၈ \text{ လက်မ} \\ ၁၇၈ \text{ လက်မ } + ၄ = ၁၈၂ \text{ ကိုက် } ၂ \text{ လက်မ} \\ ၂ \times ၇ = ၁၄ \text{ ကိုက်} \\ ၁၄ + ၁၆၈ = ၁၈၂ \text{ ကိုက်} \end{array}$$

စတုရန်းပုံစံ (၆)

၁။

တွက်ပါ။

$$\begin{array}{r} (၁) \text{ မိုင် } ၃ \text{ မာလ် } \times ၆ \\ \underline{} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} (၁) \text{ မိုင် } ၄ \text{ မာလ် } ၁၂၀ \text{ ကိုက် } ၅ \\ \underline{} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} (၁) \text{ ကိုက် } ၃ \text{ လက်မ } ၁ \text{ လက်မ} \times ၄ \\ \underline{} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} (၁) \text{ ကိုက် } ၁၅ \text{ လက်မ } ၂ \text{ လက်မ} \times ၈ \\ \underline{} \end{array}$$

၃။ ကြိုတင်တွက်ပါ။ ၃၃ ကိုက် ၁ လက်မ မှတ်တိုင်ကြိုတွက်ပါ။ ၁၅ မှတ်တိုင်မှတ်ပါ။ အရည်ပညာရှိပါ။

၄။ ကားတစ်စီးသည် တစ်နာရီလျှင် ၅၅ မိုင် ၃ မာလ်ပေးသော ၁၂ နာရီပေးသော ခရီးသည်များ ချောက်ပတ်သည်။

၅။ စတုရန်းပြင်တစ်ပြင်၏ အနားတစ်ဖက်သည် ၁၆ ကိုက် ၂ ခေ ဖြစ်၏။

(က) ခြစ်အနားလေးဖက်ပေါ်ပီး မည်မျှရှည်မည်နည်း။

(ခ) ထိုမြို့ကိုယ်၌ သံဆွန်ကြီး ၄ ဆင့်ကားလိုမသက်သံဆွန်ကြီးအရှည်မည်မျှရှိသနည်း။

ဥပမာ (၁) ၁၈ ကိုက် ၂ ခေ ၈ လက်မ $\div$ ၅

$$\begin{array}{r}
 \begin{array}{r}
 ၁၆ \\
 ၁၈
 \end{array}
 \begin{array}{r}
 ၂ \\
 ၁၆
 \end{array}
 \begin{array}{r}
 ၄ \\
 ၈
 \end{array} \\
 \hline
 \begin{array}{r}
 - ၁၅ \\
 ၁
 \end{array}
 \begin{array}{r}
 + ၉ \\
 ၁၀
 \end{array}
 \begin{array}{r}
 + ၁၂ \\
 ၂၀
 \end{array} \\
 \hline
 \begin{array}{r}
 ၁ \\
 ၁၆
 \end{array}
 \begin{array}{r}
 - ၁၀ \\
 ၆
 \end{array}
 \begin{array}{r}
 - ၂၀ \\
 ၁၀
 \end{array} \\
 \hline
 \begin{array}{r}
 ၉ \\
 ၁၆
 \end{array}
 \begin{array}{r}
 ၀ \\
 ၁၀
 \end{array}
 \begin{array}{r}
 ၀ \\
 ၁၀
 \end{array} \\
 \hline
 \begin{array}{r}
 ၁၆ \\
 ၁၆
 \end{array}
 \begin{array}{r}
 ၀ \\
 ၁၀
 \end{array}
 \begin{array}{r}
 ၀ \\
 ၁၀
 \end{array}
 \end{array}$$

အဖြေ။ ၃ ကိုက် ၂ ခေ ၄ လက်မ

ဥပမာ (၂) ၁၈၇ မိုင် ၂ ဇာသံ $\div$ ၇

$$\begin{array}{r}
 \begin{array}{r}
 ၂၆ \\
 ၁၈၇
 \end{array}
 \begin{array}{r}
 ၆ \\
 ၁၈၇
 \end{array} \\
 \hline
 \begin{array}{r}
 - ၁၄ \\
 ၂၃
 \end{array}
 \begin{array}{r}
 + ၄၀ \\
 ၆၂
 \end{array} \\
 \hline
 \begin{array}{r}
 ၅၃ \\
 ၂၃
 \end{array}
 \begin{array}{r}
 - ၅၂ \\
 ၁
 \end{array} \\
 \hline
 \begin{array}{r}
 ၅ \\
 ၂၃
 \end{array}
 \begin{array}{r}
 ၀ \\
 ၁
 \end{array} \\
 \hline
 \begin{array}{r}
 ၅၃ \\
 ၂၃
 \end{array}
 \begin{array}{r}
 ၀ \\
 ၁
 \end{array}
 \end{array}$$

အဖြေ။ ၂၆ မိုင် ၆ ဇာသံ

ဥပမာ (၂) ဤငွေမီတာကို ကီလိုမီတာ ၊ မီတာပြောင်းပြီး

$$\begin{aligned}
 \text{ဤငွေ မီတာ} &= ၂၀၀၀ \text{ မီတာ} + ၅၀၀ \text{ မီတာ} \\
 &= ၂ \text{ ကီလိုမီတာ} + ၅၀၀ \text{ မီတာ} \\
 &= ၂ \text{ ကီလိုမီတာ } ၅၀၀ \text{ မီတာ}
 \end{aligned}$$

အဖြေ ၂ ကီလိုမီတာ ၅၀၀ မီတာ

စာရင်းကူးစနစ် (၈)

- ၁။ အောက်ပါတို့ကိုမီတာပြောင်း
- (က) ၂ ကီလိုမီတာ ၅၀၀ မီတာ (ခ) ၃ ကီလိုမီတာ ၅၀၀ မီတာ
- ၂။ အောက်ပါတို့ကို ကီလိုမီတာ ၊ မီတာပြောင်း
- (က) ၅၀၀၀ မီတာ (ခ) ၃၂၅၀ မီတာ

မက်ထရစ်စနစ်အသုံးပြုတိုင်းမူမတူ အပေါင်း၊ အနှုတ်

ဥပမာ (၁) ပေါင်းပေါင်း

ကီလိုမီတာ	မီတာ	မင်္ဂလာမီတာ
$\begin{array}{r} ၁ \\ ၅ \end{array}$	$\begin{array}{r} ၁ \\ ၄၈ \end{array}$	၈၅
+ ၇	၅၃၃	၇၆
၁၃	$\begin{array}{r} ၁၂ \\ ၃ \end{array}$	$\begin{array}{r} ၅၆ \\ ၆ \end{array}$

$$\begin{aligned}
 ၈၅ + ၇၆ &= ၁၆၁ \text{ မင်္ဂလာမီတာ} \\
 &= ၁ \text{ မီတာ } ၆၁ \text{ မင်္ဂလာမီတာ} \\
 ၁ + ၄၈၈ + ၅၃၃ &= ၁၀၄၂ \text{ မီတာ} \\
 &= ၁ \text{ ကီလိုမီတာ } ၄၂ \text{ မီတာ}
 \end{aligned}$$

အဖြေ ၁၃ ကီလိုမီတာ ၁၂ မီတာ ၃၆ မင်္ဂလာမီတာ

ဥပမာ (၂) နှုတ်ပေါင်း

ကီလိုမီတာ	မီတာ
$\begin{array}{r} ၈ \\ ၉ \end{array}$	$\begin{array}{r} ၁၄၀၀ \\ ၄၀၀ \end{array}$
- ၂	၅၅၀
၆	၈၅၀

အဖြေ ၆ ကီလိုမီတာ ၈၅၀ မီတာ

စေ့ကျင့်ခန်း (၉)

၁။ အောက်ပါလိုက်တွက်ပါ။

$$\begin{array}{r} (၁) \quad \text{တိတိမိတာ} \quad \text{မိတာ} \\ \quad \quad ၁ \quad \quad ၄၁၈ \\ + 9 \quad \quad ၆၄၃ \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} (ခ) \quad \text{တိတိမိတာ} \quad \text{မိတာ} \quad \text{စင်တိမိတာ} \\ \quad \quad ၇၄ \quad \quad ၂၅၆ \quad \quad ၅၈ \\ + ၁၉ \quad \quad ၂၇ \quad \quad ၇၆ \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} (ဂ) \quad \text{တိတိမိတာ} \quad \text{မိတာ} \\ \quad \quad ၇၇၄ \quad \quad ၁၄၄ \\ - ၂၀၅ \quad \quad ၄၁၆ \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} (င) \quad \text{တိတိမိတာ} \quad \text{မိတာ} \quad \text{စင်တိမိတာ} \\ \quad \quad ၇ \quad \quad ၁၈၈ \quad \quad ၅၈ \\ - ၂ \quad \quad ၅၀၀ \quad \quad ၆၀ \\ \hline \end{array}$$

၂။ ကျော်ကျော်သည် ၂ မိတာ အမြင့်ရှိနေပြီး၏။ ခက်ခက်သည် ၁ မိတာ ၄၆ စင်တီမီတာ အမြင့်ရှိနေပြီး၏။ ကျော်ကျော်သည် ခက်ခက်ထက်မည်မျှ ပိုနေမည်နည်း။

၃။ မောင်မျိုးသည် ၃ ရက်အတွင်း ၂၄ ကီလိုမီတာ အမြင့်စေ့ကျင့်ခဲ့၏။ ပထမရက်တွင် ၆ ကီလိုမီတာ ၄၀၀ မိတာ ပြောခဲ့ပြီး၊ ဒုတိယရက်တွင် ၁၀ ကီလိုမီတာ ၂၀၀ မိတာ ပြောခဲ့၏။ တတိယရက်တွင် မည်မျှပြောခဲ့သနည်း။

၁၁ + ၄ မက်ထရစ်စနစ်အလျှားတိုင်နှင့် အင်္ဂလိပ်အလျှားတိုင်၊ဆက်သွယ်မှု

$$\begin{array}{l} ၁ \text{ ကီလိုမီတာ} = ၅ \text{ ဧကသုံ(ဂျီမပါ)} \\ ၁ \text{ မိုင်} = ၁.၆ \text{ ကီလိုမီတာ (ဂျီမပါ)} \end{array}$$

$$\begin{array}{l} \text{ဥပမာ (၁)} \quad \text{သတ္တိန်ကို ကီလိုမီတာပွဲပါ။} \\ \text{သမိုင်} = ၁.၆ \text{ ကီလိုမီတာ} \\ \text{သတ္တိန်} = ၁.၆ \text{ ကီလိုမီတာ} \times ၁၅ \\ = ၂၄ \text{ ကီလိုမီတာ} \end{array}$$

အဖြေ ၂၄ ကီလိုမီတာ

$$\begin{array}{l} \text{ဥပမာ (၂)} \quad \text{သတ္တိန်ကို မိုင်ဧကသုံဖြင့်ပြပါ။} \\ \text{၁ ကီလိုမီတာ} = ၅ \text{ ဧကသုံ} \\ \text{သတ္တိန်} = ၁၅ \times ၅ = ၉၅ \text{ ဧကသုံ} \end{array}$$

$$\begin{array}{l} ၈ \quad \frac{၉၅}{၁၀} \text{ မိုင်} + ၇ \text{ ဧကသုံ} \end{array}$$

အဖြေ ၁၀ မိုင် ၇ ဧကသုံ

ထေ့ကျင့်ခန်း (၁၀)

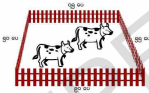
- ၁။ ဂြိုဟ်မြို့နှင့်ပုသိံကျွန်းသည် ၈၅ မိုင် ကွာဝေးသွင်း ကီလိုမီတာအကွာဖြင့်မည်မျှဝေးသနည်း။
- ၂။ မော်သမြိုင် - ဆေးမီးရောင်အလမ်းသည် ၁၄၄ ကီလိုမီတာ ရှည်လွှမ်းမိုင်အကွာဖြင့် မည်မျှရှည်သနည်း။
- ၃။ ရန်ကုန် - မန္တလေးမီးရောင်အလမ်းသည် ၃၈၆ မိုင်ရှည်၏ ကီလိုမီတာအကွာဖြင့် မည်မျှရှိသနည်း။
- ၄။ အာဇာနည်သမားတစ်ယောက်သည်တစ်ပတ်လျှင် ဇီတာ ၂၀၀ ပြီးသောတွင်းတစ်ခုကို နေ့စဉ်အပတ် ၂၀ ပတ်၍ ပြေးသော် ၆ ရက်အတွင်း မိုင်မည်မျှပြေးခဲ့သနည်း။

အခန်း(၁၂) ပတ်လည်အနားနှင့် ဧရိယာ

၁၂ . ၁

ပတ်လည်အနား

အောက်ပါပုံများမှတစ်ဆင့် ကာထားသော မြေဧရိယာ၏ ပတ်လည်အနားကို ရှာပါ။

ကာထားသော မြေဧရိယာ၏ အလျားစုစုပေါင်းပတ်လည် အဆိုပါမြေပတ်လည်အနားပတ်မြှင်သည်။
မြေဧရိယာ၏ အလျားစုစုပေါင်း (ပတ်လည်အနား) = ၅၀ + ၇၅ + ၅၅ + ၉၀
= ၂၇၀ မေ

ခရုကျင့်ခန်း(၁)

အောက်ပါပုံတစ်ခု၏ ပတ်လည်အနားကို ရှာပါ။

(က)

(ခ)

(ဂ)

(ဃ)

- ၂။ အောက်ပါအားလုံးကွင်းကို ယက်၍ လမ်းပေါ်ကွင်းကို ထပ်၍ပေါင်း၍ အကွားအဝေး မည်မျှ လမ်းပေါ်ကွင်းရှိကြောင်းရှာရမည်။

- ၃။ အလျား ၆ စပ ၊ အနံ ၃ စပရှိသော အုတ်ခုံများကို ပိတ်၍ အနားကွင်းရပ်အတွက် အဆင်သင့် ညှပ် ထားပြီး အနားကွင်းပိတ်စေရမည် မည်မျှ ရှိမည်နည်း ၊
- ၄။ သင်၏အမေ ၊ သင်၏အမေ့အဖေတို့၏ ယက်သည့်အနားများကို ပေါင်း၍ လက်တွေ့တိုင်း၍ အှမ်း

၁၂ * ၂ ခရီးယာ

စတုရန်းကွင်းများကို ခေတ္တတိုင်း ခရီးယာရှင်ခြင်း။

စတုရန်းဆစ်အနားတစ်ဆစ် = ၁ မင်္ဂလာတံ
ထိုစတုရန်းဆစ်ခရီးယာကို ၁ စတုရန်းဆစ်တံတံတောဟု
သတ်မှတ်သည်။

၂ စတုရန်းဆစ်တံတံတော

၄ စတုရန်းဆစ်တံတံတော

အောက်ဖျစ်စတုန်းထဲရှိ စတုရန်းကွင်းငယ် တစ်ခု၏
ခရီးယာ = ၁စတုရန်းဆစ်တံတံတော
အောက်ဖျစ်စတုန်း၏ ခရီးယာ = ၁၂ စတုရန်းဆစ်တံတံတော

စတုရန်းစနစ်(၂)

- ၁၈။ စတုရန်းပုံတစ်ခု၏ ခရီးယားကို စတုရန်း စင်တီမီတာဖြင့် ြပြီး စတုရန်းကွက်ငယ်တစ်ကွက်၏ ခရီးယားသည် ၁ စတုရန်း စင်တီမီတာဖြစ်သည်။

(က)

(ခ)

(ဂ)

(ဃ)

စတုရန်းပုံတစ်ခု၏ ခရီးယားကိုရှာခြင်း

ထိုစတုရန်းပုံတစ်ခုတွင် ၁ စတုရန်း စင်တီမီတာ ခြံသော အကွက် ငယ် ၆ ကွက်ပါသည့် အတန်း ၃ တန်းပါရှိသည်။

ထို့ကြောင့်စတုရန်းပုံတစ်ခု၏ပတ်လည် ခြံသော

$$\begin{aligned} \text{စတုရန်းကွက်ပေါင်း} &= \text{အတန်းတစ်တန်းရှိ စတုရန်းကွက်ပေါင်း} \times \text{အတန်းအရေအတွက်} \\ &= \quad \quad \quad \text{၆} \quad \quad \quad \times \quad \quad \quad ၃ \\ &= ၁၈ \end{aligned}$$

ထို့ကြောင့် စတုရန်းပုံတစ်ခု၏ ခရီးယား = ၁၈ စတုရန်း စင်တီမီတာ

စတုရန်းပုံတစ်ခု၏ အနားတစ်ဖက်ကို အလျှားဟုခေါ်ပြီး ကျန်သောအနားကို အနံ့ဟု ခေါ်မှတ်လျှင်

$$\text{ခရီးယား} = \text{အလျှား} \times \text{အနံ့}$$

ဥပမာ (၁)

အောက်ပါဖွင့်ပြားတစ်ချပ်၏ ခရိယာကို ရှာပါ။

ခရိယာ = အလျား × အနံ

= ၁၆ × ၃

= ၁၁၂ စတုရန်း စင်တီမီတာ

အဖြေ။ ဖွင့်ပြားတစ်ချပ်၏ခရိယာ = ၁၁၂ စတုရန်း စင်တီမီတာ

ဥပမာ (၂)

အလျား ၃ ပေ ၂ လက်မ ၊ အနံ ၂ ပေ ၁ လက်မရှိသော စာမူ၏ မျက်နှာပြင် ခရိယာကို ရှာပါ။

အလျား = ၃ ပေ ၂ လက်မ

= (၃ × ၁၂) + ၂

= ၃၈ လက်မ

အနံ = ၂ ပေ ၁ လက်မ

= (၂ × ၁၂) + ၁

= ၂၅ လက်မ

ခရိယာ = အလျား × အနံ

= ၃၈ × ၂၅

= ၉၅၀ စတုရန်းလက်မ

အဖြေ။ စာမူ၏မျက်နှာပြင် ခရိယာ = ၉၅၀ စတုရန်းလက်မ

စေ့ကချင့်ခန်း(၃)

၁။ အောက်ပါတို့၏ ခရိယာကို ရှာပါ။

၂။ အလျား ၈ ပေ ၃၀ ၊ အနံ ၁၅ ပေရှိသော မြေကွက် ၏ ခရိယာကို ရှာပါ။

၃။ အလျား ၇ ပေ အနံ ၄ ပေရှိသော ဆိုင်ဘုတ်တစ်ခုကို ဆေးသုတ်လိုသည်။ ၁ စတုရန်းပေကို ဆေးသုတ်စ ၅၀ ကျပ်ပေးရမည်။ ထို ဆိုင်ဘုတ်အတွက် ဆေးသုတ်ခမည်မျှ ကျန်ကျမည်နည်း။

၄။ သင်၏ စာမူ ၊ သင့်စာသင်ခန်းတို့၏ အလျား ၊ အနံများကို ပေးတံဖြင့် တက်မတွင်တိုင်းပြီး ခရိယာ ရှာပေးပါ။

အလျား အနံကို ရှာခြင်း

ဥပမာ -

မြေကွက်တစ်ကွက်၏ ဧရိယာသည် ၂ ဧက ဖြစ်၊ ၎င်းမြေကွက်၏ အလျားသည် ၁၂၁ ကိုက်ဖီမီသ်
မြေကွက်၏ အနံကို ရှာပါ။ (၁ဧက = ၄၀၄၀ စတုရန်း ကိုက်)

$$\begin{aligned} ၂ဧက &= ၄၀၄၀ \times ၂ \\ &= \text{ဧရိယာ စတုရန်းကိုက်} \end{aligned}$$

$$\text{အလျား} \times \text{အနံ} = \text{ဧရိယာ}$$

$$၁၂၁ \times \text{အနံ} = \text{ဧရိယာ}$$

$$\text{အနံ} = \frac{\text{ဧရိယာ}}{၁၂၁}$$

$$= ၈၀ \text{ ကိုက်}$$

$$\text{အခြား မြေကွက်၏ အနံ} = ၈၀ \text{ ကိုက်}$$

စေ့ကျင့်ခန်း(၄)

- ၁။ အခန်းတစ်ခု၏ ကြမ်းပြင်ဧရိယာသည် ၂၈ စတုရန်း မီတာ ဖြစ် ကြမ်းပြင်၏ အနံသည် ၄ မီတာဖီမီသ် အလျားကို ရှာပါ။
- ၂။ စတော့ဖုန်တုတ်ပုံ လည်ပန်းတစ်ခုရှိသည့် အလျား ၆၈ မီတာရှိပြီး ဧရိယာသည် ၅၄၀၀ စတုရန်း စင်တီမီတာ ဖီမီသ် ၎င်းလည်ပန်း၏ အနံကို ရှာပါ။ (၁ မီတာ = ၁၀၀ စင်တီမီတာ)
- ၃။ စတော့ဖုန်တုတ်ပုံမြေကွက်၏ ဧရိယာသည် ၃ ဧက ဖြစ်၊ ၎င်းမြေကွက်၏ အလျားသည် ၁၅၀ ကိုက် ဖီမီသ် အနံကို ရှာပါ။

XXXXX

အခန်း(၁၃)

ထုထည်အတိုင်းအတာ

၁၃ - ၁ ထုထည်၏ အမိဋ္ဌာယ်

အတိုင်းအတာရှိမှန်ထုပ်အက္ခရာသေတ္တာမျိုးတွင် မျက်နှာပြင် ၆ ခု ရှိသည်။ အနားအစောင်း ၁၂ ခု ရှိသည်။ တစ်ဘက်ပါ ထောင့်မှန်ထုပ်သေတ္တာနေရာယူထားသည့် နေရာ အကွယ်အဝန်း၊ ဝေးအားကို ရှင်းပုံ၏ထုထည်ဟု သတ်မှတ်သည်။ အလျား ၊ အနံ့ ၊ အမြင့် ဝေးပစ်နိုင်သော တိုင်း၏ထုထည်ကို $၁ \text{ စပ} \times ၁ \text{ စပ} \times ၁ \text{ စပ}$ သို့မဟုတ် ၁ ကုမဝေဟု သတ်မှတ်သည်။

အနံ့ပဲကိုသို့သောပစ္စည်းတို့၏ ထုထည်ကို နို့ဆီဘူး၊ ပြည် တင်းတို့ဖြင့် တိုင်းတာသည်။

ဆေးတင်ဆေးဖိအပ်တိုက်သို့သော အရည်များ၏ ထုထည်ကို ဂါလန်၊ လီတာတို့ဖြင့် သတ်မှတ်တိုင်းတာသည်။

အေးတိုက်တိုက်တွင်မူ ကုမစင်တီမီတာဖြင့် ပြသည်။

၁၃ - ၂ ကုမစင်တီမီတာဖြင့် ထုထည်ရှာခြင်း။

အနားတစ်ဖက်တွင် ၁ စင်တီမီတာရှည်သော ကုမတုံး တစ်ခုရှိသည်။ ရှင်းကုမတုံး၏ထုထည်မှာ ၁ ကုမစင်တီမီတာဖြစ်သည်။

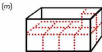
ဤအောင်မှန်ထုပ်တွင် ထုထည် ၁ ကုမဏ်တီမီတာရှိသော ကုမဏ်တီမီမီ ၁၈ ထုပ်ခွဲဆိုသည်။ ထို့ကြောင့် အောင်မှန်ထုပ်၏ထုထည်သည် ၁၈ ကုမဏ်တီမီတာရှိသည်။

ခလုကွနှင့် ခန့်(၁)

- ၁။ အောက်ပါထုပ်တို့၏ ထုထည်ကို ကုမဏ်တီမီတာဖြင့် ပြပါ။ (ကုမဏ်တီမီတာ၏ ၁၀ ဆထပ်တူ ပြနိုင်သည်။)

- ၂။ အောက်ပါပုံအသီးသီးတွင် အောင်မှန်ထုပ်တို့၏ ကုမဏ်တီမီ မည်မျှထပ်ဆိုမည်နည်း။ ကုမဏ်တီမီ ၁၀ ဆထပ်တူ ထုထည်ကို ၁ ကုမဏ်တီမီသာမဟုတ် ယူသောအခါ ရှိမည်ဆို၏ ထုထည်ကို ရှာပါ။

ထုထည်ရှာသည့် ပုံသေနည်း

သေတ္တာ၏ ဆောက်ခြေကို ကုမတုံးပယ်များဖြင့် အပြည့်စီစားသည်။

ကုမတုံး၏ အနားတစ်ဘက်

= ၁ စင်တီမီတာ

ကုမတုံး၏ ထုထည်

= ၁ ကုမစင်တီမီတာ

ဆောက်ခြေတွင် စီစားသည့် ကုမတုံးပယ် = ၃×၂

သေတ္တာကို အပြည့် ဖြည့်ရန် ထည့်နိုင်သော ကုမတုံးပယ်များ အထပ်ပေါင်း ၃ ထပ်

∴ ကုမတုံးစုစုပေါင်း = တစ်ထပ်တွင် နှိမ့်သောကုမတုံးပယ် $\times$ အထပ်ပေါင်း

= $(၃ \times ၂ \times ၃)$

= ၁၈

∴ သေတ္တာ၏ ထုထည် = ၁၈ ကုမစင်တီမီတာ

၃ စင်တီမီတာထည် အလျား

၂ စင်တီမီတာထည် အနံ

၃ စင်တီမီတာထည် အမြင့်ဟု သတ်မှတ်လျှင်

ဆောက်ပုံကုမတုံး၏ ထုထည် = အလျား $\times$ အနံ $\times$ အမြင့်

၁၈ = ၃ $\times$ ၃ $\times$ ၃

ဥပမာ

ဆောက်ပါ ပုံ၏ ထုထည်ကို ရှာပါ။

၁၀ စင်တီမီတာ

၆ စင်တီမီတာ

၄ စင်တီမီတာ

ထုထည် = အလျား $\times$ အနံ $\times$ အမြင့်

= ၁၀ $\times$ ၄ $\times$ ၆

= ၂၄၀ ကုမ စင်တီမီတာ

အဖြေ ၂၄၀ ကုမ စင်တီမီတာ

ထုထွက်ပုံစံ (၂)

၁။ အောက်ပါအတိုင်းပုံစံထုထွက်ကိုရှာပါ။ (အတိုင်းအတာများကိုလက်မဖြင့်တိုင်းတာသည်။)

၂။ အောက်ပါ အတိုင်းပုံစံထုထွက်ကို ရှာပါ။

- အလျား
(က) ၁၂ စင်တီမီတာ
(ခ) ၁၀ မီတာ
(ဂ) ၉ လက်မ
(င) ၁၀ ဇေ

- အနံ
(ခ) ၅ စင်တီမီတာ
(ခ) ၅ မီတာ
(ခ) လက်မ
(ဂ) ၆ ဇေ

- အမြင့်
(ခ) ၉ စင်တီမီတာ
(ခ) ၈ မီတာ
(ဂ) လက်မ
(ခ) ၅ ဇေ

ထုထွက်တိုင်းရှာရမည်။

ဥပမာ -

သံသေတ္တာတစ်လုံးသည် ထုထွက် ၄၀၀၄ လက်မစင်တီမီတာရှိ၏။ သံသေတ္တာသည် အနံ ၁၃ စင်တီမီတာ၊ အမြင့် ၆ စင်တီမီတာရှိသော အလျား ပုံစံရှိသည်။

$$\begin{aligned}
 \text{ထုထွက်} &= \text{အလျား} \times \text{အနံ} \times \text{အမြင့်} \\
 ၄၀၀၄ &= \text{အလျား} \times ၁၃ \times ၆ \\
 ၄၀၀၄ &= \text{အလျား} \times ၇၈ \\
 \text{အလျား} &= \frac{၄၀၀၄}{၇၈} \\
 \text{အလျား} &= ၅၁ \text{ စင်တီမီတာ}
 \end{aligned}$$

အဖြေ၊ သံသေတ္တာ၏အလျား = ၅၁ စင်တီမီတာ

စေ့ကျင့်ခန်း(၃)

- ၁။ ကုန်လှောင်ခုံတစ်ခုသည် အလျား ၁၅ ကိုက်၊ အနံ ၁၀ ကိုက်၊ အမြင့် ၄ ကိုက်ရှိ၍ အခြားကုန်လှောင်ခုံ တစ်ခုသည် အလျား ၁၄ ကိုက်၊ အနံ ၁၂ ကိုက်၊ အမြင့် ၅ ကိုက်ရှိသော် မည်သည့် ကုန်လှောင်ခုံက ပို၍ကုန်ဝင်ဆံ့ သနည်း။
- ၂။ ပစ္စည်းသိုလှောင်ရာအခန်းတစ်ခုသည် ထုထည် ၁၀၅ ကုဗမီတာရှိ၍၊ ၎င်းအခန်းသည်အနံ ၅ မီတာ ၊ အမြင့် ၃ မီတာရှိသော် အလျားကို ရှာပါ။
- ၃။ အလျား ၁၅၀ ခေ ၊ အနံ ၆ ခေ ၊ အနက် ၄ ခေရှိသော မြှောင်တစ်ခုကို တူရာ တစ်ကုဗပေလွှဲ၍ ၂၀၀ ကွပ်ခွန်း၊ ပေးရသော် ရွှေမယ်ပေါက်၍ ကုန်ကျမည်မည်။

ဓမ္မ ၃ သစ်တစ်တန်တွက်

ထိပ်ဝအမြင့် ၁၅၀ အနံ ၁၀၀ရှိပြီး ၊ အလျားပေအရွယ် ၅၀ ရှိသော ကုန်တစ်လှောင်၏ ထုထည်ကိုး ကို သစ်တစ်တန် ဟု သတ်မှတ်သည်။

$$၁၅၀ \times ၁၀၀ \times ၅၀ \text{ ပေ} = ၅၀ \text{ ကုဗပေ} = ၁တန်$$

အကယ်၍ထိပ်ဝအမြင့် ၁၀၀ကိုး၊ အနံ ၁၀၀ကိုး ရှိပြီး ၊ အလျားပေအရွယ် ၃၂၀၀ရှိလျှင် ထိုကုန်တစ်လှောင်ကိုလည်း ထုထည်တိုင်းအဖြစ် သစ်တစ်တန်ဟုပင် သတ်မှတ်သည်။

$$၁၀၀ \text{ ကိုး} \times ၁၀၀ \text{ ကိုး} \times ၃၂၀၀ \text{ ပေ} = \text{သစ်တစ်တန်}$$

$$\text{ထ} = \frac{\text{လ} \times \text{န} \times \text{မ}}{\text{န} \times \text{မ}}$$

$$\text{ထ} = \frac{\text{ထ}}{\text{န} \times \text{မ}}$$

$$\text{ပေအရွယ်} = \frac{\text{ရူပေ}}{\text{ပေးထား လက်မ} \times \text{ပေးထားလက်မ}}$$

ဥပမာ (၁)

မိသားစု = မိသားစု (မြောက်ပတ်သည်) သစ်တစ်တန်းသည် ပေးရည်ပတ်မှုဖြစ်သည်။

$$\begin{aligned}\text{ပေးရည်} &= \frac{၃၂၀၀}{၆ \times ၆} \\ &= ၂၀၀ \text{ ပေ}\end{aligned}$$

အခြေ သစ်တစ်တန်း = ၂၀၀ ပေ

(တစ်ခုစီ)

ထိပ်ခေါင်း = ၆ × ၆ = ၃၆ စတုရန်းပေ
ထိပ် ၁ စတုရန်းပေရှိသော ပေးရည် ၃၂၀၀

$$\begin{aligned}\text{ထိပ် ၃၆ စတုရန်းပေရှိသော} &= \frac{၁ \times ၃၂၀၀}{၃၆} \\ &= ၂၀၀ \text{ ပေ}\end{aligned}$$

အခြေ သစ်တစ်တန်း = ၂၀၀ ပေ

ဥပမာ (၂)

သစ်တစ်တန်းသည် ၇၀၀၀၀၀ ကျပ်ဖြင့် (၃" × ၂") ဖြစ်ပေးရည် ၆၀၀ အတွက် ကျသင့်ခွင့်ကိုပေးပါ။

$$\begin{aligned}\text{ပေးရည်} &= \frac{၃၂၀၀}{၃ \times ၂} \\ &= ၁၂၀၀ \text{ ပေ}\end{aligned}$$

ပေးရည် ၁၂၀၀ အတွက် ၇၀၀၀၀၀ ကျပ်

$$\begin{aligned}\text{ပေးရည် ၆၀၀ အတွက်} &= \frac{၇၀၀၀၀၀ \times ၆၀၀}{၁၂၀၀} \\ &= ၃၅၀၀၀၀ \text{ ကျပ်}\end{aligned}$$

အခြေ ကျသင့်ခွင့် = ၃၅၀၀၀၀ ကျပ်

စာမေးပွဲ(၄)

၁။ (၄" × ၂") သစ်တစ်တန်းသည် ပေးရည်ပတ်မှုဖြစ်သည်။

၂။ (၄" × ၂") သစ်တစ်တန်းသည် ၆၀၀၀၀၀ ကျပ်ဖြင့် (၄" × ၂") သစ်ပေးရည်ပေးရည် ၄၅၀၀ အတွက် ကျသင့်ခွင့်ကိုပေးပါ။

XXXX

ကုလသမဂ္ဂကလေးများချစ်ပုံခွေအဖွဲ့ (မြန်မာ) ကပုံနှိပ်ပြီး
ကျောင်းပြင်ပမှဝေတန်းပညာရေး၊ မဟိုအဆင့်လုပ်ငန်းကော်မတီက
အခမဲ့ဖြန့်ဝေသည်။